

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Přestupky projednávané obecní policií

Marek Šilhan

Plzeň 2014

Prohlášení

„ Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.“

V Plzni 30.3.2014

Marek Šilhan

Poděkování

Děkuji touto cestou Doc. JUDr. Martinu Kopeckému za jeho ochotu, obětavost a především shovívavost s jakou přistupoval k vedení této práce.

V Plzni 30.3.2014

Marek Šilhan

Obsah

1	Úvod.....	3
2	Správní delikt	5
3	Pojem přestupku a jeho znaky.....	9
3.1	Pozitivní a negativní vymezení přestupku.....	11
3.2	Materiální a formální znaky přestupku.....	12
3.2.1	Společenská škodlivost.....	12
3.2.2	Formální znaky přestupku	15
3.2.3	Protiprávnost a okolnosti protiprávnost vylučující.....	24
4	Druhy řízení o přestupcích	29
4.1	„Nezkrácené“ řízení o přestupku.....	29
4.1.1	Příslušnost k projednávání přestupků.....	29
4.1.2	Společné řízení	32
4.1.3	Účastníci řízení.....	33
4.1.4	Průběh řízení.....	35
4.2	Příkazní řízení.....	38
4.3	Blokové řízení	39
4.3.1	Podmínky blokového řízení.....	39
4.3.2	Příslušnost k projednávání přestupků v blokovém řízení	44
5	Postup obecní policie před zahájením blokového řízení	47
6	Věcná příslušnost obecní policie v blokovém řízení	50
6.1	Přestupky projednávané obcí.....	51
6.1.1	Přestupky proti pořádku ve státní správě projednávané obcí	51
6.1.2	Přestupky proti pořádku v územní samosprávě.....	53
6.1.3	Přestupky proti veřejnému pořádku.....	54
6.1.4	Přestupky proti občanskému soužití.....	55
6.1.5	Přestupky proti majetku.....	55
6.1.6	Přestupky na úseku vyhledávání, ochrany, využívání a dalšího rozvoje přírodních léčivých zdrojů, zdrojů přírodních minerálních vod a lázeňských míst	55
6.2	Přestupky podle zákona o silničním provozu	56
6.2.1	Nedovolené zastavení a stání vozidla na pozemní komunikaci.....	56
6.2.2	Porušení zákazu vjezdu do míst, kam je to místní nebo přechodnou úpravou provozu na pozemních komunikacích zakázáno	57

6.2.3	Překročení nejvyšší povolené rychlosti	58
6.2.4	Porušení pravidel jízdy na zvířatech, vedení a hnaní zvířat	59
6.2.5	Porušení pravidel chodců (včetně účastníků provozu pohybujících se na bruslích, lyžích a podobných prostředcích a osob vedoucích jízdní kolo).....	60
6.2.6	Porušení pravidel pro cyklisty	61
6.2.7	Porušení pravidel ostatními řidiči nemotorových vozidel	63
6.3	Přestupky na úseku ochrany před alkoholismem jinými toxikomaniemi	63
6.4	Přestupky spočívající ve stání vozidla v rozporu s nařízením obce	65
6.5	Přestupky na úseku taxislužby.....	66
7	Postup obecní policie po projednání přestupku v blokovém řízení	68
8	Opravné prostředky proti rozhodnutí obecní policie v blokovém řízení.....	70
8.1	Přezkumné řízení	70
8.2	Obnova řízení	71
9	Závěr.....	76
10	Resumé	78
11	Seznam použité literatury	80

1 Úvod

Problematika obecních policíí je úzce spjata s postavením obcí v rámci státu. Město a stát byly dokonce v počátcích lidské civilizace ztotožňovány. Řekové v předmakedonském období nevytvořili vyšší organizační formu nežli městský stát. Původ označení „policie“ etymologicky vychází z řeckého označení obce „polis“.

Obce cítily potřebu chránit svou vnitřní stabilitu, a proto tímto úkolem zpočátku pověřovaly vojenské složky, které se ovšem s rozvojem organizace státu specializovaly a měnily se v policejní sbory zaměřené výhradně na ochranu vnitřního pořádku. Ve středověku tuto službu konali městští žoldnéři, časem města zřizovala komunální bezpečnostní sbory rozličných označení (policejní stráž, stráž města, městská stráž, policie města). Komunální bezpečnostní sbory představují specifickou oblast činnosti policejních složek a jsou jedním z tradičních institutů naší policejní historie. Postavení komunálních policíí jednotlivých měst a obcí, rozsah jejich úkolů, povinností a oprávnění, systém přípravy a výkon služby, odměn a trestů či spolupráci s jinými policejními sbory si stanovily v minulosti do značné míry samy obce. Výhodou tohoto přístupu byla možnost jejich operativních změn a úprav podle nastalé potřeby obce či města.

Proces činnosti komunálních policíí byl prakticky ukončen roku 1945 v souvislosti s novým politickým režimem a znovu obnoven roku 1991, kdy ve velké míře a mnohdy i spontánně vznikají obecní a městské policie, a to na základě nově přijatého zákona č.553/1991 Sb., o obecní policii.

Obecní policie tedy nejsou na našem území něčím novým, cizorodým, něčím, co by bylo importováno za zámoří.

Cílem této práce ale není provádět historický exkurz do minulosti fungování komunálních ozbrojených sborů, ale pokusit se popsat aktuální úlohu obecních policíí na poli řešení přestupků. Je potřeba si uvědomit, že v České republice funguje na 350 městských, resp. obecních policíí s celkovým počtem 9500 zaměstnanců a z toho 8600 strážníků, kteří se podílejí na zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku včetně odhalování přestupků a jiných správních deliktů. Ročně strážníci obecních policíí projednají v blokovém řízení zhruba 900 000 přestupků a stejný počet přestupků a jiných správních deliktů oznámí příslušným správním orgánům.¹ Přesto se zdá, že problematice působnosti obecních policíí

¹ Statistické údaje o činnosti obecních policíí v letech 2010, 2011, 2012 přístupné na <http://www.mvcr.cz/clanek/obecni-policie-469057.aspx>

v oblasti správního trestání není věnována odbornou veřejností dostatečná pozornost a publikací, které by se touto problematikou cíleně věnovaly, je poskromnu.

2 Správní delikt

Pojem správní delikt není legálně definován. V odborné literatuře je popisován různě, avšak nikoli rozporně. Za správní delikt je považováno protiprávní jednání odpovědné osoby, jehož znaky jsou uvedeny v zákoně, a zákon s ním spojuje hrozbu sankcí trestní povahy ukládané v rámci výkonu veřejné správy.^{2,3}

Obecné znaky správních deliktů:

- a) *Protiprávnost* jednání je jedním z typových znaků správních deliktů. Správním deliktem může být pouze čin nedovolený, protiprávní. Protiprávnost je u některých skutkových podstat správních deliktů výslovně zdůrazněna formulacemi typu „neoprávněně“, „v rozporu s právním předpisem“, „bez povolení“. U většiny správních deliktů však zákonodárce protiprávnost nijak nezdůraznil, to ovšem neznamená, že by za správní delikt bylo možno považovat i čin neprotiprávní. Protiprávnost pak dovozujeme z právního řádu jako celku. Protiprávní je tedy jen jednání, které je v rozporu s právním předpisem, tedy buď „aktivně“ porušuje nebo „pasivně“ nesplňuje povinnost stanovenou zákonem nebo uloženou na základě zákona. Povinnost může být stanovena zákonem, podzákonnou právní normou nebo dokonce aktem nebo opatřením různého druhu. Porušení takto stanovených povinností je však postižitelné pouze tehdy, pokud tak stanoví zákon. Protiprávní čin je tedy jednak nedovolený, zakázaný, ale také nebezpečný pro společnost; resp. čin společensky škodlivý. Tuto podmínku však jednoznačně nenaplnují jednání realizovaná v nutné obraně nebo krajní nouzi, tedy jednání, která po formální stránce mohou naplňovat některé znaky správních deliktů, v žádném případě však nejsou pro společnost škodlivá, naopak jde o jednání žádoucí a potřebná, proto tyto a další okolnosti vylučující protiprávnost právní předpisy buď výslovně upravují nebo jejich uplatnění je možno dovodit výkladem nebo využitím obecných právních principů. Zvláštností institutu okolností vylučujících protiprávnost je možnost použití analogie ve prospěch jednatelů. Tyto okolnosti totiž trestní odpovědnost zužují.⁴
- b) *Škodlivost* jednání je dalším znakem správních deliktů. Fakt, že jednání naplňuje formální znaky deliktu, ještě nemusí bez dalšího znamenat, že je i společensky

² Mates, P. a kol. Základy správního práva trestního. 5.vyd. Praha: C.H.Beck, 2010. s. 13

³ Hendrych, D. a kol. Správní právo. Obecná část. 6. vyd. Praha: C.H.Beck, 2006. s. 417

⁴ Novotný, O. a kol. Trestní právo hmotné-I. Obecná část. 2. Vyd. Praha: CODEX. 1994. s. 130

škodlivé, resp. společensky nebezpečné, jak bylo vysvětleno v souvislosti s některými okolnostmi vylučujícími protiprávnost. Deliktní jednání musí porušovat nebo alespoň ohrožovat zájmy společnosti. Míra škodlivosti, tedy stupeň ohrožení nebo porušení společenských zájmů se následně projeví ve výběru a výměře ukládané sankce, případně může odlišovat dle zásady subsidiarity trestněprávní represe přestupky od trestných činů. Pokud je společenská škodlivost zvláště zdůrazňována, mluvíme o materiálním pojetí deliktu, tak jak je tomu u přestupků, v opačném případě hovoříme o formálním pojetí deliktu, které se v současnosti uplatňuje ve spojení s materiálním korektivem v právu trestním. Materiální koncepce vyžaduje, aby deliktní jednání současně naplňovalo všechny formální znaky deliktu a zároveň bylo společensky škodlivé v takové míře, že je nutno uplatnit deliktní odpovědnost.

- c) *Znaky skutkové podstaty* správních deliktů jsou souhrnem typových znaků, které od sebe vzájemně odlišují různé typy deliktů. Jednotlivé skutkové podstaty deliktů jsou charakterizovány čtyřmi skupinami znaků: objektem, objektivní stránkou, subjektem a subjektivní stránkou. Jedním z typových znaků správních deliktů je i protiprávnost, nezařazuje se však mezi znaky skutkové podstaty. Vyjádření skutkových podstat v zákoně je nezbytnou podmínkou naplnění zásady *nullum crimen sine lege*. Podle typu vyjádření rozlišujeme skutkové podstaty *popisné*,⁵ které popisují znaky deliktu, *odkazovací*,⁶ které odkazují na jedinečnou normu a *blanketní*,⁷ které neodkazují na jedinečnou normu, ale na předpis nebo dokonce více předpisů určitého druhu. *Objektem deliktu* jsou společenské vztahy, zájmy nebo hodnoty, jimž společnost přisuzuje takový význam, že se rozhodla je chránit zákonem. *Objektivní stránka deliktu* zahrnuje jednání, následek a příčinnou souvislost mezi jednáním a následkem. *Jednání* je projevem lidské vůle ve vnějším světě. Jednání tvoří dvě spojitě složky. *Vůle* (vnitřní složka jednání), která řídí pohyb nebo zdržení se pohybem a projev vůle (vnější složka jednání). Nejde tedy o deliktní jednání, pokud některá ze složek chybí. Deliktním jednáním proto nebude reflexivní pohyb nebo pohyb vnucený cizí silou, neboť chybí vnitřní složka jednání, a nebude jím ani pouhá myšlenka nebo přání, které nebylo navenek nijak projevováno, neboť chybí vnější složka jednání. Jednání může mít podobu konání (aktivního pohybu) nebo opomenutí takového konání, k němuž byla odpovědná osoba podle okolností a svých osobních poměrů povinna. Povinnost

⁵ např. § 49 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

⁶ např. § 29a odst. 1 písm. b) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

⁷ např. § 46 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

k takovému konání může vyplývat ze zákona, resp. jiného právního předpisu vydaného na základě zákona, správního aktu, ze smlouvy nebo předchozího nebezpečného jednání. Některé správní delikty mohou být spáchány pouze konáním, jiné pouze opomenutím. Protože u právnických osob nelze hovořit o vlastní vůli, je nutno právnické osobě při stanovení deliktní odpovědnosti přičítat jednání fyzických osob (zaměstnanců, členů), které za právnickou osobu jednaly nebo měly jednat, pokud plnily (měly plnit) úkoly v rámci plnění úkolů této právnické osoby. *Následek* je druhým obligatorním znakem objektivní stránky správního deliktu. Následek spočívá v porušení nebo ohrožení zájmu chráněného zákonem, tedy v porušení nebo ohrožení hodnot, které jsou objektem správního deliktu. Mezi jednáním a následkem musí existovat *příčinná souvislost*. Určitá osoba může být postižena za spáchání správního deliktu jen tehdy, pokud svým jednáním skutečně způsobila následek předpokládaný právní normou. *Subjektem deliktu*, pachatelem deliktu, je fyzická nebo právnická osoba, která svým jednáním naplnila všechny (zbývající) znaky deliktu. Konstrukce některých správních deliktů vyžadují, aby pachatel zastával určité postavení, byl v určité pozici nebo měl zvláštní způsobilost. Schopnost nést následky svého protiprávního jednání je označována jako deliktní způsobilost. U fyzických osob je deliktní způsobilost vázána na kumulativní naplnění následujících podmínek: dosažení určitého věku, schopnosti ovládat své jednání a schopnosti posoudit následky svého jednání. Deliktní způsobilost právnických osob je odvozena od jejich existence. Právnické osoby vznikají zápisem do obchodního rejstříku, některé vznikají přímo ze zákona nebo způsobem, který stanoví zákon.⁸ *Subjektivní stránka deliktu* se u správních deliktů zpravidla vyčerpává zaviněním. Zavinění je vnitřní psychický vztah subjektu deliktu ke skutečnostem, které zakládají spáchání deliktu. Zavinění je budováno na složce intelektuální a složce volní. Rozlišujeme zavinění úmyslné a zavinění z nedbalosti. Zavinění je pojmovým znakem pouze u deliktů fyzických osob. V těchto případech mluvíme o subjektivní odpovědnosti, přičemž skutkové podstaty správních deliktů fyzických osob jsou vzhledem k nižší společenské škodlivosti ve srovnání s trestnými činy budovány zpravidla na nedbalostním zavinění. Řada správních deliktů zavinění vůbec nevyžaduje. Odpovědný subjekt je za vznik nežádoucího následku postihován na základě tzv. objektivní odpovědnosti; v případě

⁸ Hendrych, D. a kol. Správní právo. Obecná část. 6. vyd. Praha: C.H.Beck, 2006. s. 445

že zákon odpovědnému subjektu neumožňuje využít ani některý z liberačních důvodů, pak hovoříme o absolutní odpovědnosti.⁹

- d) *Trestnost správního deliktu* vyjadřuje snahu státní moci působit pohrůzkou sankcí a ukládáním sankcí na jednání fyzických a právnických osob v tom směru, aby jednaly v souladu se státem formulovanými pravidly. Sankce mají nejčastěji podobu majetkové újmy, zákazu výkonu nějaké činnosti, zákazu vstupu do vymezených prostor, nebo mají povahu dehonestací. Výčet sankcí ukládaných za spáchání správního deliktu musí být vymezen taxativně, aby byla naplněna ústavní zásada nulla poena sine lege. Intenzita (výše) sankce může být určena absolutně určitě, zpravidla však správní orgán na základě diskreční pravomoci rozhoduje o výši sankce někdy dokonce o výběru z několika sankcí; lze ukládat i několik sankcí vedle sebe. Za týž skutek však může správní orgán dle zásady non bis in diem ukládat sankci (sankce) pouze jedenkrát.

⁹ Mates, P. a kol. Základy správního práva trestního. 5.vyd. Praha: C.H.Beck, 2010. s. 15

3 Pojem přestupku a jeho znaky

Správní delikty tvoří neucelený, roztržitý a tudíž komplikovaný a nepřehledný konglomerát deliktů. Jednotlivé správní delikty se od sebe odlišují subjektem (např. právnická nebo fyzická osoba), typem subjektu (jakákoli fyzická osoba, fyzická osoba podnikající, řidič, provozovatel vozidla), druhem porušované povinnosti (hmotněprávní povinnost, procesní povinnost), typem zavinění (subjektivní zavinění, objektivní zavinění, absolutní zavinění), účelem ukládané sankce (potrestání pachatele nebo přinucení ke splnění procesní povinnosti). Teorie správního práva proto rozlišuje celou řadu typů správních deliktů, které se snaží zařadit podle různých výše uvedených hledisek do systému. V systému správních deliktů lze tedy rozlišovat:

- přestupky;
- jiné správní delikty fyzických osob;
- správní delikty právnických osob;
- smíšené správní delikty;
- správní disciplinární delikty;
- správní pořádkové delikty.¹⁰

Přestupky jsou, jak vyplývá z výše uvedeného, jedním z celé řady správních deliktů. Jako jediný správní delikt má však svou legální definici. Na rozdíl od ostatních správních deliktů je úprava přestupků alespoň částečně kodifikována v zákoně č. 200/1990 Sb., o přestupcích, přesto nalezneme skutkové podstaty přestupků v desítkách jiných zákonů. V současnosti dokonce můžeme pozorovat snahu zákonodárce přesouvat přestupky z přestupkového zákona do „speciálních“ právních předpisů,¹¹ takže do budoucna lze očekávat nárůst počtu právních předpisů obsahujících popisy skutkových podstat přestupků a naopak „vyprazdňování“ zvláštní části přestupkového zákona.

¹⁰ Hendrych, D. a kol. Správní právo. Obecná část. 6. vyd. Praha: C.H.Beck, 2006. s. 420-424

¹¹ např. zákonem č. 150/2010 Sb., byl v zákoně o přestupcích zrušen celý § 34 (Přestupky na úseku vodního hospodářství) a skutkové podstaty těchto přestupků byly přesunuty do zákona č. 254/2001 Sb., o vodách. Podobně zákonem č. 133/2011 byl v zákoně o přestupcích zrušen celý § 22 (Přestupky proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích) a skutkové podstaty přestupků byly přesunuty do § 125c zákona č. 361/2000 Sb., silniční zákon.

Přestupkový zákon je systematicky rozdělen do čtyř částí. Obecná část (§§ 1-20) zahrnuje kromě definice přestupku i stanovení a definice podmínek nezbytných ke stanovení odpovědnosti (nebo zániku odpovědnosti) za přestupek, jako jsou formy zavinění, věk a přičetnost; temporální, teritoriální a personální působnost přestupkového zákona; druhy sankcí a ochranných opatření včetně podmínek, za nichž se ukládají. Zvláštní část (§§ 21-50) obsahuje popisy jednotlivých skutkových podstat přestupků, přičemž jednotlivé typy přestupků jsou sdružovány, resp. tříděny podle druhového objektu. V rámci zvláštní části je možno ještě vyzorovat několik skupin příbuzných přestupků. Přestupky v §§21 - 46 odst. 1 můžeme označit jako přestupky proti pořádku ve státní správě; přestupky dle § 46 odst. 2 jako přestupky proti pořádku v územní samosprávě, přestupky dle §§ 47 – 48 jako přestupky proti veřejnému pořádku, přestupky dle § 49 jako přestupky proti občanskému soužití a přestupky dle § 50 jako přestupky proti majetku.¹² Ve třetí části (§§51-88) přestupkový zákon upravuje řízení o přestupcích, přičemž v § 51 odkazuje na zákon č. 500/2004 Sb., správní řád v záležitostech, které nejsou přestupkovým zákonem neupraveny. Tudíž přestupkový zákon je ve vztahu ke správnímu řádu v postavení *lex specialis*. Tento vztah koresponduje i s účinným zněním § 1 odst. 2 a § 180 správního řádu. Na tomto místě je vhodné upozornit i na ustanovení § 177 správního řádu, z něhož vyplývá, že obecné zásady činnosti správních orgánů uvedené v §§ 2-8 správního řádu se v přestupkovém řízení uplatní vždy. Čtvrtá část (§§89-98) označená jako Společná, přechodná a závěrečná ustanovení upravuje působnost ústředních orgánů státní správy ve vztahu k přestupkům; udělování amnestie vládou; některé podmínky upuštění od výkonu zbytku sankce zákazu činnosti a zákazu pobytu; odpovědnost správních orgánů nad dohledem nad respektováním omezujícího opatření dle § 16 písm. a); povinnost správních orgánů zrušit rozhodnutí, pokud bylo v téže věci již rozhodnuto soudem etc.

Jak už bylo výše uvedeno, jediným správním deliktem, který je legálně definován, je přestupek. Dle § 2 odst. 1 přestupkového zákona je přestupkem zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v přestupkovém nebo jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů nebo o trestný čin.

Přestupek je tedy vymezen jednak kombinací znaků formálních (znaky uvedené v zákoně - znaky skutkové podstaty, věk, přičetnost) a materiálních (společenská škodlivost - porušení

¹² podobně Horzinková, E., Čechmánek, B. Přestupky a správní trestání. 3. dopl. vydání, Praha: Eurounion, 2003. s. 18

nebo ohrožení zájmu společnosti), a jednak pozitivním (výslovné označení za přestupek) a negativním vymezením (nejde-li o jiný správní delikt nebo o trestný čin). Aby bylo možno označit jednání za přestupek, musí být současně naplněny všechny čtyři znaky. Pokud chybí byť jeden ze znaků, nejde o přestupek. Formální znaky přestupku jsou popsány jak v obecné části přestupkového zákona (např. definice forem zavinění, definice nepřičetnosti), tak ve zvláštní části přestupkového zákona (nebo v jiném zákoně) v podobě definic jednotlivých druhů přestupků (např. úmyslně zničí úřední uzávěru dle § 21 odst.1 písm. e)). Společenskou škodlivost je nutno hodnotit na základě individuálních okolností každého případu.

Za přestupek proto nelze považovat jednání, která jsou sice objektivně společensky škodlivá, ovšem jejich formální znaky nejsou uvedeny v přestupkovém ani jiném zákoně.¹³ Za přestupek není možno považovat ani jednání, které naplňuje formální znaky přestupku, ale v konkrétním případě není společensky škodlivé.¹⁴ Přestupkem je jen jednání, které je za přestupek výslovně označeno (nejčastěji formulací „přestupku se dopustí ten, kdo“). Ovšem v případě, že totéž jednání by mělo znaky jiného správního deliktu nebo dokonce trestného činu, je nutno jednání kvalifikovat jako trestný čin nebo jiný správní delikt.

3.1 Pozitivní a negativní vymezení přestupku

Přestupek je jedním z veřejnoprávních deliktů, jako jediný ze správních deliktů má svou legální definici. Přestupkem je (pozitivní vymezení přestupku) jen takové jednání, které naplňuje všechny formální znaky přestupku uvedené v zákoně, v konkrétním případě je i společensky škodlivé a zároveň je toto jednání za přestupek výslovně označeno.¹⁵ Přestupkem naopak nebude jednání (negativní vymezení přestupku), které nenaplňuje byť jeden z výše uvedených znaků (formální znaky, materiální znak, výslovné označení), ale ani

¹³ např. Pokud v obci neplatí příslušná obecně závazná vyhláška, není přestupkem nabízení sexuálních služeb byť před veřejnými budovami včetně škol, nebo budovami církevními, stejně tak není zakázáno volné pobíhání psů na dětských hřištích.

¹⁴ např. Jednání v nutné obraně a v krajní nouzi nejsou vůbec společensky škodlivá, naopak jsou společensky žádoucí, navíc u okolností vylučujících protiprávnost chybí i jeden z formálních znaků přestupku – protiprávnost; dále není přestupkem jednání, které sice naplňuje všechny formální znaky přestupku, ale k těmto znakům se přidruží další významné okolnosti, které vyloučí naplnění materiálního znaku přestupku – např. naprosto nepatrné překročení nejvyšší povolené rychlosti, které je řidičem obtížně zjistitelné, navíc v okrajové části obce s minimálním provozem.

¹⁵ např. Jiným správním deliktem dle § 48 odst. 1 písm. g) zákona č. 202/1990 S., o loteriích a podobných hrách a nikoli přestupkem bude jednání fyzické osoby, která je odpovědná za dodržování zákazu hry na výherních hracích přístrojích osobám mladším 18 let v případě prvního prokazatelného porušení tohoto zákazu, neboť toto jednání není za přestupek výslovně označeno.

jednání, které by výše uvedené znaky naplňovalo, ale bylo zároveň označeno jako jiný správní delikt nebo trestný čin. Souběh mezi trestnými činy resp. jinými správními delikty na jedné straně a přestupky na straně druhé je tedy z definice přestupku vyloučen. Jiné správní delikty a trestné činy jsou vůči přestupkům ve vztahu speciality a naopak přestupky jsou ve vztahu subsidiarity vůči jiným správním deliktům a trestným činům.^{16,17}

3.2 Materiální a formální znaky přestupku

Aby jednání mohlo být označeno za přestupek, musí být kumulativně naplněny formální znaky deliktu a zároveň znak materiální. Při absenci byť jediného znaku jednání nelze za přestupek označit.

3.2.1 Společenská škodlivost

Definice přestupku v § 2 odst.1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích vyžaduje k trestnosti přestupku naplnění materiálního znaku (společenské škodlivosti). Užívá k tomu formulaci „.....jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti.....“. Co se ovšem rozumí společenskou škodlivostí, zákon nijak nedefinuje. Obecně je možno říci, že každé jednání, které je v rozporu s právním řádem je společensky škodlivé, tudíž můžeme ve vztahu k přestupkům tvrdit, že každé jednání, jehož znaky se plně překrývají se znaky některé ze skutkových podstat přestupků, je v běžně se vyskytujících případech společensky škodlivé. Jestliže se však k jednání přiřadí další okolnosti, které míru společenské škodlivosti snižují, nemusí být naplněn materiální znak přestupku, a tudíž se nebude jednat o přestupek. Míru společenské škodlivosti a fakt, zda konkrétní jednání společensky škodlivé vůbec je, nutno posuzovat velmi pečlivě v každém jednotlivém případě. Kritéria, dle kterých je nutno určovat míru společenské škodlivosti, jsou zejména:

- *význam chráněného zájmu* – čím významnější je napadený státem chráněný zájem (objekt deliktu), tím společensky závažnější je jednání, které jej napadá (např. útok na zdraví člověka bude v drtivé většině případů závažnější než útok na majetek);

¹⁶ např. Pokud fyzická osoba jako provozovatel prodá tabákový výrobek osobě mladší 18 let, dopustí se jiného správního deliktu dle § 24 odst. 6 písm. i) zákona č. 379/2005 Sb., tabákový zákon, byť totéž jednání je jako přestupek výslovně označeno v § 30 odst. 1 písm. p) zákona č. 200/1990 Sb., přestupkový zákon.

¹⁷ např. Trestného činu krádeže dle § 205 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník se dopustí fyzická osoba, která si při nedovoleném vniknutí do uzavřeného prostoru (vloupáním) přisvojila cizí věc nepatrné hodnoty, přestože § 50 odst.1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích formuluje majetkový přestupek jako jednání, jímž fyzická osoba způsobí škodu na cizím majetku krádeží.

- *způsob provedení* – pro stanovení míry společenské škodlivosti bude významné, zda k činu došlo konáním nebo opomenutím, zda pachatel užil technické prostředky, zda čin spáchal surovým způsobem;
- *následky* – je třeba posuzovat, zda došlo pouze k ohrožení chráněného zájmu nebo k jeho poruše, zda porucha je přechodného nebo trvalého charakteru, v jaké výši došlo k majetkové škodě;
- *osoba pachatele* – pro stanovení míry společenské škodlivosti bude významné např. posuzovat, zda se pachatel dopouští přestupků opakovaně nebo jde o „prvopachatele“, jde-li o mladistvého, či osobu v tíživé životní situaci;
- *míra zavinění* – pro stanovení míry společenské škodlivosti bude významné posuzovat, zda k jednání došlo úmyslně nebo z nedbalosti;
- *pohnutka* – pro stanovení míry společenské škodlivosti bude významné zjištění, že ke spáchání vedla pachatele msta, ziskuchtivost, osobní nepřátelství nebo naopak snaha pomoci, nedostatek finančních prostředků pro zajištění výživy rodiny;
- *okolnosti jednání* – v tomto ohledu je nutno přihlídnout k tomu, v jakém čase a době k jednání došlo, významná bude i okolnost, zda činy téhož druhu se v určitém místě rozmáhají.

Jde o kritéria, která korespondují se znaky skutkové podstaty přestupku, která konkretizují jednotlivé znaky skutkových podstat a která mohou jeho společenskou škodlivost snižovat, ale i zvyšovat. Korespondují do značné míry s podmínkami, za nichž byla určována společenská nebezpečnost trestných činů dnes již neúčinného trestního zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon v § 3 odst. 4, ale odpovídají kritériím, které předepisuje současný přestupkový zákon správním orgánům k posuzování určování druhu a výměry sankce za spáchaný přestupek.¹⁸

Význam společenské škodlivosti je důležitý především ze dvou pohledů.

V těch případech, kdy si formální znaky trestných činů a přestupků konkurují, tedy z formálních znaků nelze rozdíl dovodit, je jediným kritériem pro určení rozdílu mezi

¹⁸ NSS sp.zn. 4 As 10/2010: „Materiální znak byl dle Nejvyššího správního soudu naplněn tím, že stěžovatel užil k jízdě vozidlo bez tabulek registrační značky, stál s ním na zákazu zastavení, nepředložil doklad o tzv. povinném ručení, opakovaně užil k jízdě vozidlo bez registračních značek, přičemž v tomto pokračoval nadále, ačkoliv mohl a měl vědět, že jeho jednání je v rozporu se zákonem, přičemž o tom byl prokazatelně poučen příslušníci Policie ČR. Takové jednání je společensky nebezpečné a škodlivé a je krajně nežádoucí. Právní úprava dává správnímu orgánu prostor k tomu, aby přihlédl k závažnosti přestupku, mj. zejména ke způsobu jeho spáchání, následkům, okolnostem, za nichž byl spáchán, k míře zavinění, k pohnutkám a osobě pachatele. Tato kritéria jsou uvedena v § 12 odst. 1 zákona o přestupcích.“

restným činem a prestupkem stanovení míry společenské škodlivosti.¹⁹ Rozdíl mezi restnými činy a prestupky co do posuzování materiálního znaku není tedy kvalitativní, ale kvantitativní.²⁰ Zákon č. 40/2009 Sb., restní zákoník definuje restný čin v § 13 odst. 1 jako „...protiprávní čin, který restní zákon označuje za restný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně.“ Materiální znak tedy není pojmovým znakem restného činu, jako je tomu u prestupků. Pro odlišení restného činu a prestupku slouží zásada subsidiarity restní represe formulovaná následovně: „Restní odpovědnost pachatele a restněprávní důsledky s ní spojené lze uplatňovat jen v případech společensky škodlivých, ve kterých nepostačují uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu.“²¹

Význam má stanovení míry společenské škodlivosti i v případě tzv. bagatelních prestupků, kde stanovení společenské škodlivosti odlišuje prestepek od jednání, které není v rozporu se zákonem. V těchto případech je materiální pojetí prestupku korektivem k přílišnému formalizovanému přístupu. Již z definice prestupku vyplývá, že prestupkem je společensky škodlivé jednání, které má znaky uvedené v zákoně, proto lze učinit jednoznačný závěr, že naplnění všech formálních znaků prestupku v sobě ještě nemusí nutně zahrnovat i naplnění materiálního znaku.^{22,23}

¹⁹ Příkladem v tomto směru může být prestepek dle § 30 odst. 1 písm. ch) zákona č. 200/1990 Sb., o prestupcích, kterého se dopustí ten, kdo ve stavu vylučujícím protiprávnost, který si přivodil požitím alkoholického nápoje nebo jiné návykové látky vykonává činnost, při které by mohl ohrozit zdraví lidí nebo poškodit majetek, totéž jednání by mohlo být postihováno i jako restný čin Ohrožení pod vlivem návykové látky dle § 274 zákona č. 40/2009 Sb., restní zákoník

²⁰ NSS sp.zn. 1 As 96/2008: „Ostatně kategorie prestupků a kategorie restných činů, tak, jak je vymezuje pozitivní právo, jsou sousedícími množinami skutkových podstat vyznačujícími se tu větší, tu menší mírou typové společenské škodlivosti, kterou jim však v konkrétním případě vždy připisuje zákonodárce; nelze tedy říci, že by určité skutkové podstaty byly imanentně nadány zcela určitou mírou této nežádoucí vlastnosti. Je poměrně běžné, že stejný čin bývá v různých údobích klasifikován postupně jako prestepek i jako restný čin, podle toho, jak intenzivně zákon v dané chvíli vnímá jeho společenskou nebezpečnost. Jelikož společenská škodlivost (restní zákon hovoří o „činech společensky nebezpečných“, zákon o prestupcích pak o „činech, které porušují nebo ohrožují zájem společnosti“) je kategorií spojitou (nestačí tedy o ní říci, zda tu je, či není přítomna, ale je třeba hlavně určit, v jaké míře je přítomna), není rozdíl mezi materiálním znakem prestupku a materiálním znakem restného činu kvalitativní, nýbrž kvantitativní.“

²¹ § 12 odst. 2 zákon č. 40/2009 Sb., restní zákoník

²² NSS sp.zn. 7 As 18/2004 a NSS 1 As 38/2005: „Kategorie prestupků je kategorií restního práva v širším slova smyslu a judikatura Evropského soudu pro lidská práva k výkladu čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod prestupky řadí mezi „restní obvinění“. Proto je třeba každý konkrétní prestepek posuzovat nejen z toho hlediska, zda po formální stránce naplňuje skutkovou podstatu, ale i z hlediska materiálního korektivu.“

²³ Rozsudek NSS sp.zn. 5 As 104/2008: Uvedené rozhodnutí zdůrazňuje nezbytnost naplnění materiálního znaku prestupku i u prestupků spočívajících v překročení nejvyšší povolené rychlosti, přestože zákon *expressis verbis* uvádí hodnotu povolené rychlosti, resp. míru překročení rychlosti. Konstatuje, že překročení povolené rychlosti (v tomto konkrétním případě o 2 km/h) nemusí nutně znamenat naplnění potřebné míry společenské škodlivosti deliktu. S tímto názorem lze pochopitelně souhlasit, ovšem v praxi bude aplikace tohoto názoru přinášet zásadní problémy, neboť nejde jen o to rozlišit prestupkové jednání a nedeliktní jednání, ale jde i o to rozlišit jednotlivé skutkové podstaty dle míry společenské škodlivosti. Prestupky spočívající v překročení nejvyšší povolené rychlosti totiž zákon č. 361/2000 Sb., silniční zákon v § 125c odst. 1 písm. f) rozlišuje podle míry překročení

3.2.2 Formální znaky přestupku

Znaky přestupku může naplňovat jen jednání, které je společensky škodlivé (materiální znak), zároveň vykazuje znaky uvedené v přestupkovém nebo jiném zákoně (formální znaky), je za přestupek výslovně označeno a nejedná se o trestný či nebo jiný správní delikt. Všechny z uvedených znaků musí být naplněny současně. Formální znaky přestupku tvoří jednak obecné znaky přestupku společné všem přestupkům (věk a přičetnost) a typové znaky přestupku (znaky skutkové podstaty a protiprávnost). Formální znaky přestupků jsou popsány jednak v obecné části přestupkového zákona (definice forem zavinění, věk, přičetnost) a jednak v jeho zvláštní části (nebo jiných správních předpisech) ve formě definic jednotlivých druhů přestupků (např. rušení nočního klidu, prodej tabákových výrobků osobám mladším 18 let). Znaky skutkové podstaty tvoří soubor typových znaků, kterými se od sebe odlišují různé typy přestupků.

3.2.2.1 Skutková podstata přestupku

Skutková podstata přestupku zahrnuje soubor znaků, které určují, o jaký konkrétní přestupek se jedná. Jak bylo výše uvedeno, znaky skutkové podstaty je nutno hledat nikoli jen ve zvláštní části přestupkového zákona, ale i v jeho části obecné a samozřejmě i v jiných předpisech správního práva.²⁴ Význam přesného vymezení skutkových podstat spočívá v tom, že jedině tak lze uspokojivě respektovat zásadu nullum crimen sine lege a tím i požadavek na garantování právní jistoty a legitimního očekávání. Od skutkové podstaty je nutno odlišovat konkrétní skutkový děj. Skutková podstata je abstrakce, pod jejíž znaky správní orgán subsumuje jednotlivé prvky skutkového děje.

rychlosti do tří bodů. Analogicky by správní (i policejní) orgány měly svou diskreční pravomoc ve vztahu ke stanovení míry společenské škodlivosti uplatňovat i při subsumpci přestupkového jednání pod ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) bod 2 nebo 3 nebo 4, což samozřejmě má dopad do stanovení druhu sankce (zákaz činnosti, pokuta) a její výše, formy řízení (blokové řízení, nezkrácené řízení o přestupku) a pochopitelně do bodového hodnocení řidiče. Lze očekávat, že v praxi nebude názor NSS při rozlišování mezi jednotlivými typy přestupků spočívajícími v překročení nejvyšší povolené rychlosti (na rozdíl od rozlišování mezi přestupkovým a nedeliktním jednáním) aplikován jednak pro absenci jednoznačných kritérií pro stanovení míry společenské škodlivosti a nepochybně i pro značný korupční potenciál takového postupu.

²⁴ Např. Znaky skutkové podstaty přestupku spočívajícího v nerespektování zákazu kouření na určitých místech je nutno hledat nejen v § 30 odst. 1 písm. m) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ale pokud se týče formy zavinění i v obecné části přestupkového zákona a ve věci míst, kde je zakázáno kouřit pak v zákoně č. 379/2005 Sb., tabákový zákon.

Skutková podstata je charakterizována znaky povinnými (obligatorními) a nepovinnými (fakultativními). Jako obligatorní znaky skutkové podstaty jsou tradičně charakterizovány objekt, objektivní stránka, subjekt a subjektivní stránka. Všechny čtyři znaky musí existovat u každé skutkové podstaty přestupku, byť nemusí být výslovně vyjádřeny v konkrétním ustanovení zvláštní části přestupkového zákona nebo jiného zákona. Znaky nepovinné se vyskytují pouze u některých skutkových podstat přestupků. Patří sem například místo jednání (vnitřní území lázeňského místa - § 29a odst. 1 písm. d) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích), čas jednání (noční doba - § 47 odst. 1 písm. b) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích), způsob provedení (veřejně - § 47 odst. 1 písm. c) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích), pohnutka (pro příslušnost k národnostní menšině - § 49 odst. 1 písm. e) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích). Pokud formulace skutkové podstaty výslovně vyžaduje, některý z nepovinných znaků, musí být ve správním řízení dokázáno, že byl naplněn i tento znak, jinak ke spáchání přestupku nedošlo.

a) Objekt přestupku

Obligatorním (povinným) znakem skutkové podstaty přestupku je objekt přestupku, tedy „právní statek“ takového společenského významu, že se jej stát rozhodl hájit pod hrozbou správní sankce. Objektem přestupku jsou společenské vztahy, zájmy, hodnoty, jako jsou vlastnické vztahy, zdraví člověka, bezpečnost provozu na pozemních komunikacích, čest, veřejný pořádek.

Podle stupně obecnosti rozlišujeme objekt obecný, druhový a individuální.

Obecný (rodový) objekt je teoretická kategorie, která shrnuje veškeré zájmy, které zákonodárce hodlá přestupkovým právem hájit. Pokusil se je formulovat a zobecnit v úvodním ustanovení přestupkového zákona jako zájem na řádném fungování veřejné správy, nerušení veřejného pořádku a občanského soužití.²⁵

Druhový (skupinový) objekt je vyjádřením společných rysů příbuzných individuálních objektů. Zahrnuje tedy skupinu zájmů, které patří do téže oblasti. Zákonodárce využil druhového objektu k systemizaci zvláštní části přestupkového zákona a pokusil (ne bezvýjimečně)²⁶ sdružit příbuzné přestupky pod jeden paragraf. Tak je tomu např. v § 50, kde

²⁵ § 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích: „Orgány státní správy a orgány obce (dále jen "správní orgány") vedou občany k tomu, aby dodržovali zákony a jiné právní předpisy a respektovali práva spoluobčanů; dbají zejména o to, aby občané neztěžovali plnění úkolů státní správy a nerušili veřejný pořádek a občanské soužití.“

²⁶ např. § 21 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

došlo ke sdružení všech ryze majetkových přestupků, nebo v § 49, kde jsou sdruženy přestupky proti občanskému soužití. Na druhový objekt (státem chráněný zájem) přestupku lze tedy usuzovat z označení příslušného paragrafu zvláštní části přestupkového zákona, ale protože skutkové podstaty přestupků jsou popsány v celé řadě dalších „speciálních“ předpisů, je nutno na druhový objekt usuzovat z věcného zaměření konkrétního předpisu.²⁷

Individuální objekt je konkrétní zájem, k jehož ochraně slouží konkrétní norma přestupkového práva. Určení individuálního objektu je nezbytnou podmínkou pro správnou kvalifikaci přestupku.²⁸ Porušení nebo ohrožení individuálního objektu přestupku se označuje jako následek.

Od individuálního objektu je třeba odlišovat hmotný předmět útoku, který se na rozdíl od skutkových podstat trestných činů objevuje u přestupků výjimečně. Jde o konkrétní předmět nebo osobu, na kterou pachatel přestupku útočí. Předmět útoku je fakultativním znakem skutkové podstaty. Určení předmětu útoku nedává možnost rozlišit společenský zájem, který byl činem dotčen. Útok na integritu člověka může směřovat proti jeho zdraví, svobodě rozhodování, cti nebo i majetku. Předmětem útoku může být člověk, úřední značka, lékařský předpis, návštěvka, občanský průkaz. Porušení předmětu útoku se označuje jako účinek.

b) Objektivní stránka přestupku

Objektivní stránka přestupku je označována jako souhrn vnějších znaků deliktu. Mezi obligatorní znaky objektivní stránky náleží jednání, následek a příčinný vztah mezi jednáním a následkem. K fakultativním znakům objektivní stránky řadíme místo spáchání, čas spáchání, způsob provedení, účinek.

Jednání je projev vůle ve vnějším světě. Zahrnuje složku (psychickou) volní, která řídí pohyb nebo zdržení se pohybu a složku (fyzickou) vnější projev vůle v podobě svalového pohybu nebo zdržení se svalového pohybu. Za jednání se proto nepovažuje pohyb vnučený vnější silou, reflexivní pohyb, mluvení ze spaní, neboť chybí psychická složka jednání. Za jednání nelze považovat ani pouhá přání nebo myšlenky, u kterých chybí projev vůle navenek, neboť chybí vnější složka jednání.

²⁷ např. zákon. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, zákon č. 361/2000 Sb., o silničním provozu

²⁸ např. individuálním objektem přestupku dle § 47 odst. písm. b) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, je zájem společnosti na zabrání zvukovým efektům, případně vibracím (na zachování pravidel veřejného pořádku v místech obvyklých) v době od 22.00 do 6.00.

Jednání může mít dvě podoby – konání a opomenutí. *Konáním* se rozumí vůlí řízený svalový pohyb (udělení políček, vyslovení křivého obvinění); *opomenutím* pak zdržení se svalového pohybu, k němuž byl pachatel podle okolností a svých poměrů povinen (nepřihlásí dítě k povinné školní docházce, neoznačí budovu čísly popisnými). Forma jednání může být ve skutkové podstatě výslovně uvedena (např. „řídí motorové vozidlo“²⁹), nebo je uvedena velice obecně (např. „prodá, podá nebo jinak umožní požití alkoholického nápoje osobě mladší 18 let“³⁰), a nebo konečně forma jednání není ani naznačena a ve skutkové podstatě je uveden pouze následek (např. „způsobí dopravní nehodu, při které je jinému ublíženo na zdraví“³¹). Pokud je předepsána forma jednání, je nutno ji v přestupkovém řízení prokázat. Některé přestupky lze spáchat pouze konáním (např. „jinému ublíží na cti tím, že jej urazí nebo vydá v posměch“³²), ty nazýváme komisivní přestupky, jiné lze spáchat jen opomenutím (např. „zanedbá povinnost úklidu“³³), ty označujeme jako omisivní přestupky. Konečně existují i přestupky, které lze spáchat jak konáním, tak opomenutím (např. „neuposlechnutí výzvy úřední osoby při výkonu pravomoci“³⁴), ty se označují jako nepravé omisivní přestupky.

Následek je druhým obligatorním znakem charakterizujícím objektivní stránku přestupku. Následkem se rozumí porušení nebo ohrožení společenských hodnot označovaných jako objekt přestupku. Je-li následek přestupku jako znak skutkové podstaty charakterizován jako pouhé ohrožení objektu, není k dokonání přestupku potřeba, aby došlo k poruše na objektu přestupku.³⁵ Takové přestupky označujeme jako přestupky ohrožovací. Je-li však znakem skutkové podstaty přestupku skutečná porucha na objektu, nepostačí k dokonání přestupku pouhé ohrožení.³⁶ Tyto přestupky označujeme jako přestupky poruchové. K porušení nebo ohrožení zájmu chráněného zákonem musí dojít jednáním charakterizujícím přestupek. Povaha a rozsah následku spoluurčuje stupeň společenské škodlivosti činu a má zásadní význam pro výběr sankce a stanovení její výměry.

²⁹ § 125c odst. 1 písm. e) zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu

³⁰ § 30 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

³¹ § 125c odst. 1 písm. h) zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu

³² § 49 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

³³ § 47 odst. 1 písm. d) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

³⁴ § 47 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

³⁵ Např. dle § 125c odst. 1 písm. f) bod 6 zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu se přestupku dopustí ten, kdo řídí vozidlo a ohrozí chodce přecházejícího pozemní komunikaci, na kterou odbočuje.

³⁶ např. k dokonání přestupku dle § 49 odst. 1 písm. b) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích dojde jedině v případě vzniku újmy na zdraví a nikoli pouhým ohrožením zdraví.

Od následku, který tedy spočívá v porušení nebo ohrožení objektu přestupku, je třeba odlišovat účinek, kterým rozumíme změnu na hmotném předmětu útoku.³⁷

Příčinný vztah (kauzální nexus) spojuje jednání s následkem, případně i s účinkem, pokud jej skutková podstata definuje. Pachatelem přestupku může být pouze ten, kdo svým jednáním následek skutečně způsobil. Zjišťování příčinné souvislosti je v praxi někdy záležitostí velice obtížnou a komplikovanou, stejně jako je obtížné ji teoreticky formulovat. Při odhalování příčinného vztahu je nutno respektovat několik zásad:

- *Zásada umělé izolace jevů* – ze vzájemné souvislosti a podmíněnosti jevů je nutno izolovat konkrétní příčinu, která je důsledkem jednání popsaného ve skutkové podstatě přestupku a konkrétní následek předpokládaný skutkovou podstatou přestupku.³⁸
- *Teorie podmínky (ekvivalence příčin, výlučná příčina)* - Příčinou následku je takové jednání, bez něhož by následek nenastal nebo nenastal takovým způsobem, kterým nastal.³⁹
- *Zásada gradace příčinné souvislosti* – jednotlivé příčiny a podmínky nemusí mít pro způsobený následek stejný význam, významnost některé podmínky nebo příčiny může klesnout na takovou úroveň, že nebude mít na následek žádný vliv.⁴⁰

c) *Subjekt*

Pachatelem (subjektem) přestupku je osoba, která svým jednáním naplnila všechny znaky přestupku. Pachatelem přestupku může být na rozdíl od jiných správních deliktů a dokonce i trestných činů⁴¹ jen fyzická osoba. V případě, že je uložena povinnost právnické osobě,

³⁷ např. účinkem u přestupku dle § 49 odst. 1 písm. b) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích bude fraktura pravé horní končetiny, následkem pak porušení zájmu společnosti na ochraně zdraví lidí.

³⁸ Novotný, O. a kol. Trestní právo hmotné-I. Obecná část. 2. Vyd. Praha: CODEX. 1994. s. 87-88: „Při objasňování dopravní nehody bylo zjištěno, že řidič byl pod vlivem alkoholu, měl minimální řidičské zkušenosti, nepřizpůsobil jízdou povětrnostním podmínkám a stavu vozovky a spolujezdkyně významně zasahovala do řízení. Každá z uvedených příčin mohla být výlučnou příčinou dopravní nehody, případně mohla být příčinou kumulace několika příčin.“

³⁹ Automechanik v rozporu se smlouvou namontoval do vozu použitý brzdový válec. Odpovědným za následky dopravní nehody by byl i tehdy, pokud by se následným znaleckým zkoumáním prokázalo, že k dopravní nehodě došlo zčásti proto, že řidič nepřizpůsobil rychlost jízdy povětrnostním podmínkám. Pokud by se ovšem ukázalo, že rychlost jízdy byla taková, že ani při užití nového brzdového válce by vozidlo včas nezastavilo, jednalo by se o výlučnou podmínku, která by zcela nahradila jednání automechanika, a proto by nebyla splněna podmínka příčinné souvislosti mezi jeho jednáním a následkem.

⁴⁰ Řidič motorového vozidla nebude odpovědný za dopravní nehodu v případě, že sice na křižovatce nerespektoval červený světelný signál prikazující zastavit vozidlo a ve vzdálenosti 300 m od této křižovatky se srazil s cyklistou, který mu nedal přednost a vjel mu přímo pod kola z lesní cesty, přičemž ke střetu by bezpochyby nedošlo, pokud by na světelné křižovatce zastavil.

⁴¹ Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim

odpovídá za následek ten, kdo za právnickou osobu jednal, měl jednat, nebo kdo k jednání dal příkaz.⁴² Odpovědnou může být jen taková fyzická osoba, která je deliktně způsobilá.

První podmínkou deliktní odpovědnosti je *dosažení věku* patnácti let.⁴³ Stejně jako v trestním právu se tak zákonodárce pokusil stanovit hranici, u níž předpokládá, že osoba je již psychicky, fyzicky i sociálně zralá, schopná správně vyhodnocovat důsledky svých jednání a tudíž je spravedlivé, aby i nesla důsledky odpovědnosti za spáchání přestupku. Odpovědnost za přestupek lze uplatnit teprve dnem následujícím po dni patnáctých narozenin. V případě, že přestupek nebyl spáchán v jediném okamžiku, ale trval po delší dobu,⁴⁴ nebo byl spáchán opakovaně, omezuje se odpovědnost za přestupek pouze na jednání uskutečněné po dosažení 15 roku věku. Další významnou věkovou hranicí je dosažení věku 18 let. Osobu starší 15 let a mladší 18 let označuje přestupkový zákon jako osobu mladistvou, která vzhledem ke své rozumové a volní vyspělosti vyžaduje zvláštní péči. Tato zvláštní péče spočívá ve zvláštních pravidlech vedení řízení vůči mladistvému a v privilegovaném způsobu výběru a ukládání sankcí.⁴⁵ Nabytí zletilosti před dosažením 18 roku věku dle pravidel občanského práva nemá dopad do přestupkového práva. V případě, že pachatel zahájil páčání přestupkového jednání (pokračování v přestupku, trvající přestupky) v době, kdy byl ještě mladistvý, ale dokončil jej (ukončil) až v době po dosažení 18 roku věku, zvláštní pravidla pro mladistvé se na něho neuplatní.^{46,47} Přestupek mladistvého nelze projednat v příkazním řízení, neboť v tomto typu řízení nemohou správní orgány dostatečně účinně výchovně působit na pachatele, ovšem blokové řízení lze vůči mladistvým vést bez omezení.⁴⁸

Druhou podmínkou deliktní odpovědnosti je *příčetnost*. Příčetnost charakterizuje způsobilost pachatele být odpovědným za spáchání přestupku ve vztahu k jeho duševním schopnostem. Přestupkový zákon definuje příčetnost negativně, tedy popisuje okolnosti, které příčetnost vylučují. Základní a nutnou podmínkou nepřičetnosti je duševní porucha, která musí být přítomna v době spáchání přestupku. Duševní porucha je odchylka chování od normy běžné v našem sociálním prostředí, která může být dočasná, krátkodobá (patologický amok, vliv návykové látky) nebo dlouhodobá, trvalá (oligofrenie, kleptomanie). Druhým kritériem

⁴² § 6 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

⁴³ § 5 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

⁴⁴ Např. neoprávněné užívání cizí majetek dle § 50 odst. 1 písm. b) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

⁴⁵ § 19 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

⁴⁶ Novotný, O. a kol. Trestní právo hmotné-I. Obecná část. 2. vyd. Praha: CODEX. 1994. s. 62

⁴⁷ Jemelka, L., Vetešník, P. Zákon o přestupcích a přestupkové řízení. 1. vyd. Praha: C.H.Beck. 2010. s.102

⁴⁸ Rozsudek NSS sp.zn. 5 As 65/2009

nepříčetnosti je nedostatek schopností rozpoznávacích⁴⁹ nebo schopností ovládacích⁵⁰. Postačí nedostatek jedné z těchto schopností. Samotná přítomnost duševní choroby, která by postiženou osobu nezbavovala schopnosti rozpoznat škodlivost činu pro společnost nebo ovládat její chování, osobu odpovědnosti za přestupek nezbavuje.

Obvykle se příčetnost presumuje a zkoumá se jen v případě vzniku pochybností. Zbavení nebo omezení způsobilosti k právním úkonům podle pravidel občanského práva nevylučuje odpovědnost za přestupek. Podmínkou odpovědnosti za přestupek je totiž příčetnost a nikoli způsobilost k právním úkonům. Jde ale jistě o okolnost, která by správní orgán měla motivovat k bližšímu zkoumání příčetnost pachatele.

Odpovědnosti za přestupek se nezbavuje ten, kdo se do stavu nepříčetnosti přivedl, byť z nedbalosti požitím alkoholu nebo jiné návykové látky. Za přestupek tedy odpovídá i nepříčetná osoba, která se ať úmyslně nebo z nedbalosti přivedla do stavu nepříčetnosti.⁵¹

Důvodem, pro který zákonodárce zapovídá odpovědnost nepříčetné osoby za spáchání přestupku, je skutečnost, že by nebylo ani spravedlivé a ani účelné ukládat sankce osobám, které důsledky svého jednání nechápou nebo své jednání nedokáží ovládat. K obraně společnosti proti takovým osobám by neměly sloužit instituty správního práva.

Většinu přestupků může spáchat kdokoli, kdo dovršil věku 15 let a byl v době spáchání příčetný. Takový subjekt označujeme jako subjekt obecný.⁵² Pokud je ke spáchání přestupku potřeba, aby jeho pachatel měl zvláštní vlastnost nebo byl ve zvláštním postavení, pak se jedná o subjekt speciální.⁵³

⁴⁹ Oligofrenik například není schopen rozpoznat společenskou škodlivost majtkového přestupku.

⁵⁰ Kleptomán sice celkem přesně může být schopen vnímat společenskou škodlivost krádeže, ovšem jeho duševní porucha jej nezadržitelně puď k jejímu spáchání.

⁵¹ Např. za přestupek dle § 47 odst. 1 písm.c) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích (vzbuzení veřejného pohoršení) odpovídá osoba, která je ve stavu nepříčetnosti způsobené požitím alkoholu a leží na zemi ve vstupní hale vlakového nádraží.

⁵² Např. ke spáchání přestupku krádeže dle § 50 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích zákon nevyžaduje žádné zvláštní vlastnosti pachatele.

⁵³ Např. jen účastník provozu na pozemních komunikacích v pozici řidiče se může dle § 125c odst. 1 písm. f) bod 1 zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu dopustit přestupku spočívajícího v telefonování za jízdy.

d) *Subjektivní stránka*

K obligatorním znakům subjektivní stránky přestupku patří zavinění. K fakultativním znakům pak pohnutka nebo cíl. Pohnutka je vnitřní podnět, který vede pachatele ke spáchání přestupku⁵⁴, cílem je záměr pachatele, kterého se snaží dosáhnout.⁵⁵

Podmínkou odpovědnosti za přestupek, jak vyplývá ze samotné definice přestupku, je zavinění. Zavinění je označováno jako vnitřní (psychický) vztah pachatele k určitým skutečnostem, jež zakládají přestupek ať již vytvořeným pachatelem nebo objektivně existujícím bez jeho přičinění.⁵⁶

Přestupek lze spáchat z nedbalosti, pokud zákon výslovně nestanoví, že ke spáchání je potřeba úmyslného zavinění. Pokud tedy zákon žádnou formu zavinění nestanoví, postačuje k naplnění subjektivní stránky přestupku nedbalost,⁵⁷ pokud však výslovně vyžaduje úmyslné zavinění,⁵⁸ musí být správním orgánem prokázána některá z forem úmyslu. V případě, že zákon vyžaduje nedbalostní formu zavinění, neznamená to, že přestupek nelze spáchat i úmyslně. Forma zavinění bude mít pak vliv na stanovení druhu a výměry sankce.⁵⁹ Může ovšem nastat i situace, kdy forma zavinění bude mít zásadní vliv na diferenciaci jednání mezi přestupkem a trestným činem.⁶⁰

Přestupkový zákon rozlišuje zavinění úmyslné a zavinění nedbalostní. Obě formy zavinění jsou konstruovány na přítomnosti nebo nepřítomnosti složky intelektuální a složky volní. Úmysl vyžaduje přítomnost jak složky intelektuální, tak složky volní, kdežto u nedbalosti složka volní chybí.

⁵⁴ např. § 49 odst. 1 písm. e) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích vyžaduje ke spáchání pohnutku spočívající ve způsobení újmy jinému pro příslušnost k národnostní menšině

⁵⁵ např. § 21a odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích vyžaduje ke spáchání, aby cílem pachatele bylo dosažení nebo setrvání ve funkci, jejíž podmínkou je předložení negativního lustračního osvědčení nebo příslušného čestného prohlášení.

⁵⁶ Obdobně Novotný, O. a kol. Trestní právo hmotné-I. Obecná část. 2. vyd. Praha: CODEX. 1994. s. 102; Šámal, P. a kol. Trestní zákoník I. § 1 až 139. Komentář. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009. s. 165

⁵⁷ např. § 125c odst. 1 písm. f) bod 2 zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu

⁵⁸ např. všechny přestupky dle § 50 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

⁵⁹ např. za přestupek dle § 47 odst. 1 písm. b) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích (rušení nočního klidu) odpovídá i osoba, která jej porušila úmyslně; správní orgán by k této skutečnosti měl dle pravidel § 12 odst. 1) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích přihlídnout.

⁶⁰ Jediným rozlišovacím kritériem mezi přestupkem dle 49 odst. 1 písm. b) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích (jinému z nedbalosti ublíží na zdraví) a trestným činem dle 146 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník je právě forma zavinění.

Zavinění ve formě úmyslu rozlišujeme ve dvou formách:

- a) Úmysl přímý (*dolus directus*) je konstruován na současné přítomnosti složky intelektuální i složky volní, přičemž v § 4 odst. 2 písm. a) zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích vyžaduje (byť nikoli výslovně), že pachatel *věděl*, že svým jednáním poruší nebo ohrozí způsobem uvedeným v zákoně zájem chráněný zákonem a takové porušení nebo ohrožení *chtěl* způsobit.
- b) Úmysl nepřímý (*dolus eventualis*) vyžaduje v § 4 odst. 2 písm. b) zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, aby pachatel *věděl*, že svým jednáním může ohrozit zájem chráněný zákonem, a pro případ, že jej poruší nebo ohrozí, s tím byl *srozuměn*.

Obě formy úmyslu předpokládají, že pachatel si představoval porušení nebo ohrožení objektu (zájmu chráněného zákonem) alespoň jako možné, pokud to nebylo přímo cílem jeho jednání. Rozdíl mezi oběma druhy úmyslu je v odstupňování volní složky. U úmyslu přímého je porušení nebo ohrožení zájmu chráněného zákonem přímo cílem jednání (např. pachatel věděl, že se zmocňuje cizího mobilního telefonu a chtěl si jej присvojit), nebo je toto způsobení následku prostředkem dosažení byť nezávadného cíle (např. pachatel spěchá do zaměstnání, a proto nerespektuje povolenou rychlost). U úmyslu nepřímého není způsobení následku pachatelovým přímým cílem ani nevyhnutelným prostředkem jeho dosažení. Je však nechtěným, vedlejším následkem, s nímž je pachatel srozuměn. Nepočítá tedy s žádnou okolností, která by následku, který si představoval jako možný, mohla zabránit. (např. pachatel při hájení vlastního ovocného sadu sráží bidlem děti ze stromu, přičemž musí předpokládat, že dítě si při nekoordinovaném pádu z dvoumetrové výšky může způsobit újmu na zdraví, je tedy srozuměn s případným následkem).

Druhou formou zavinění je nedbalost, u které rozeznáváme dvě formy:

- a) Nedbalost vědomá (*culpa lata*) je formulována v § 4 odst. 1 písm. a) zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích tak, že pachatel *věděl*, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ale *bez přiměřených důvodů spoléhal, že se tak nestane*.
- b) Nedbalost nevědomá (*culpa levis*) je formulována v § 4 odst. 1 písm. b) zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích tak, že pachatel *nevěděl*, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ač to *vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl*.

Nedbalostní jednání postrádá složku vůle. Pachatel nechce způsobit následek, ani s ním není srozuměn. Rozdíl mezi oběma formami nedbalosti spočívá ve způsobu uplatnění intelektuální složky. U vědomé nedbalosti si pachatel uvědomuje možnost způsobení následku, u nevědomé nedbalosti si tuto možnost ani neuvědomuje. Nedbalost se na jedné straně v podobě vědomé nedbalosti střetává s nepřímým úmyslem a na straně druhé v podobě nevědomé nedbalosti s nezaviněným činem. U vědomé nedbalosti pachatel ví o nebezpečí, které hrozí zájmu chráněnému zákonem, ale nezachoval potřebnou míru opatrnosti. (Pachatel je odpovědný za nedbalostní újmu na zdraví spočívající v nedostatečném zabezpečení psa např. použitím košíku, vodítka, ačkoliv si byl vědom jeho agresivity; na tom nic nemění ani fakt, že upozorňoval poškozeného na nebezpečnost psa.) Rozdíl mezi vědomou nedbalostí a nepřímým úmyslem spočívá v tom, že u vědomé nedbalosti pachatel spoléhá na to, že následek nezpůsobí a ani s ním není srozuměn. Správní orgány musí v této souvislosti zkoumat objektivní i subjektivní důvody, na které pachatel spoléhal. Pokud by pachatel spoléhal jen na šťastnou náhodu, jednalo by se o úmysl nepřímý.⁶¹ Nedbalost nevědomá předpokládá, že pachatel si nebezpečí porušení nebo ohrožení zájmu chráněného zákonem vůbec neuvědomoval, ač měl povinnost tomuto nebezpečí předvídat a zároveň měl možnost jej předvídat. Povinnost a možnost předvídaní musí být dány současně. (Řidič bude odpovědný za následek dopravní nehody, kterou způsobil nedáním přednosti v jízdě, ačkoliv tvrdil, že nikdy nepochopil pravidlo pravé ruky, a tak se jím nikdy neřídil.)

3.2.3 Protiprávnost a okolnosti protiprávnost vylučující

Protiprávnost je jedním z typových znaků přestupku. Zdaleka ne vždy je protiprávnost výslovně ve skutkové podstatě zdůrazněna, to však neznamená, že přestupkem by mohl být i čin, který protiprávní není. Protiprávnost dovozujeme z rozpornosti jednání se zákonem o přestupcích nebo jiným zákonem obsahujícím skutkové podstaty přestupků. Protiprávnost znamená, že se zároveň jedná o čin nedovolený a nebezpečný pro společnost. Některá jednání, třebaže mají některé znaky přestupku, nejsou nedovolená, naopak společnost je aprobuje; nejsou nebezpečná, neboť nebezpečí v jeho různých formách odvrací a nejsou tudíž ani protiprávní. Přestupkový zákon zná tři okolnosti vylučující protiprávnost:

- krajní nouzi;

⁶¹ Šámal, P. a kol. Trestní zákoník I. § 1 až 139. Komentář. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009. s. 183

- nutnou obranu;
- jednání na příkaz;

právní teorie však popisuje řadu dalších okolností vylučujících protiprávnost (oprávněné použití zbraně, svolení poškozeného, plnění zákonné povinnosti, přípustné riziko etc.). Přestupkový zákon tedy neobsahuje úplný výčet okolností vylučujících protiprávnost, ale pouze ty nejdůležitější a nefrekventovanější typy. To neznamená, že by se v přestupkovém právu tyto nepopsané okolnosti vylučující protiprávnost neuplatnily, k čemuž se kloní judikatura⁶² i právní teorie.⁶³ Okolnosti vylučující protiprávnost totiž odpovědnost pachatele zužují, tudíž je přípustná analogie.

Krajní nouze je formulována v § 2 odst. 2 písm. b) zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích tak, že přestupkem není jednání, *jímž někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému zákonem, jestliže tímto jednáním nebyl způsoben zřejmě stejně závažný následek než ten, který hrozil, a toto nebezpečí nebylo možno v dané situaci odvrátit jinak*. Podstatou krajní nouze je střet dvou zájmů chráněných zákonem, přičemž porucha, která hrozí jednomu zájmu, může být odvrácena pouze poruchou zájmu druhého. Jednání v krajní nouzi není protiprávní a není ani nebezpečné pro společnost. K jednání v krajní nouzi je oprávněn kdokoli, tedy nejen ten, kdo je nebezpečím sám ohrožen (pomoc v krajní nouzi). K tomu, aby se jednalo o krajní nouzi, je nutné, aby byla naplněna řada podmínek:

- *je nutno odvracet nebezpečí*, tedy stav, který hrozí poruchou zájmu chráněného zákonem. Původcem nebezpečí může být přírodní síla (požár vyvolaný bleskem, povodeň), člověk (založený požár, záplava vzniklá vypuštěním rybníka), nepoštvané zvíře, technické nedostatky. Jednání v krajní nouzi je přípustné i vůči osobě neodpovědné za své jednání, tzn. vůči osobě mladší 15 let a osobě nepříčetné;
- *nebezpečí musí hrozit přímo*, bezprostředně, reálně. Nebezpečí nehrozí bezprostředně, pokud už pominulo nebo hrozí teprve v budoucnu, nehrozí ani v případě, že existuje jen v představě pachatele;⁶⁴
- *platí zásada proporcionality*, tzn., že při odvracení nebezpečí nesmí být způsoben zřejmě stejně závažný následek nebo dokonce následek ještě větší, než ten, který hrozil. V tomto ohledu je nutno posuzovat každý případ pečlivě s přihlédnutím ke

⁶² Rozsudek VS v Praze sp. zn. 6 A 226/95, obdobně také rozhodnutí VS v Praze č.j. 6 A 216/93

⁶³ Hendrych, D. a kol. Správní právo. Obecná část. 6. vyd. Praha: C.H.Beck, 2006. s. 414

⁶⁴ např. Rozsudek NSS sp.zn. 5 As 10/2011 – řeší (jako putativní krajní nouzi) případ nerespektování rychlosti vozidla soukromé bezpečnostní agentury při falešném poplachu narušení objektu napojeného na pult centrální ochrany, tzn., že řidič je odpovědný za nedbalostní delikt

všem okolnostem. Při posuzování je třeba hodnotit skutečnou situaci (objektivní hledisko), ale zároveň na osobu jednající v krajní nouzi není možné mít přepjaté nároky. Je nutno vycházet z toho, jakou představu měla o následku, který svým jednáním způsobí (subjektivní hledisko). Formulace „zřejmě stejně závažný“ má čelit příliš úzkému výkladu podmínek krajní nouze;⁶⁵

- *platí zásada subsidiarity*, tzn., že nebezpečí nelze odvrátit jinak. Jednání v krajní nouzi se často dotýká i osob, které nemají na vzniku nebezpečí žádný podíl, proto na ně nemají být důsledky takového jednání zbytečně přesouvány. Pokud je možno se vyhnout nebezpečí (útekem), je povinností osoby jednající v krajní nouzi této možnosti využít.⁶⁶

Nutná obrana je formulována v § 2 odst. 2 písm. a) zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích tak, že přestupkem není jednání, *jímž někdo odvrací přiměřeným způsobem přímo hrozící nebo trvajícím útok na zájem chráněný zákonem*. Podstatou nutné obrany je tedy odvracení útoku na zájem chráněný zákonem. Ve vztahu ke krajní nouzi je nutná obrana speciálním případem, neboť jejím cílem není odvrátit jakékoli nebezpečí, ale útok. Podmínkou nutné obrany je:

- *odvracení útoku na zájem chráněný zákonem*; k nutné obraně je oprávněn kdokoli, nejen osoba přímo dotčená útokem (pomoc v nutné obraně); obránce hájí nejen své zájmy, ale i zájmy někoho jiného, tyto zájmy nemusí být hájeny jen přestupkovým zákonem, ale jakýmkoli zákonem; obrana směřuje však vždy proti útočníkovi, pokud by útočníků bylo více, pak proti kterémukoli z nich; analogicky se současným pojetím trestního práva je možno uplatnit podmínky nutné obrany i vůči útokům osob neodpovědných za přestupek (nepřičetných, osob mladších 15 let); protože útokem je čin objektivně protiprávní, který nemusí být nutně přestupkem a nemusí se jednat o čin trestný (postížitelný sankcí);⁶⁷

⁶⁵ Novotný, O. a kol. Trestní právo hmotné-I. Obecná část. 2. vyd. Praha: CODEX. 1994. s. 133, obdobně Šámal, P. a kol. Trestní zákoník I. § 1 až 139. Komentář. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009. s. 325

⁶⁶ např. Rozsudek sp.zn. NSS 5 As 97/2008 – nejde o krajní nouzi v případě, kdy řidič se dopustí přestupku nerespektováním předepsané rychlosti a pravděpodobného řízení vozidla pod vlivem alkoholu při převozu osoby k lékařskému ošetření, pokud bylo možno (a bylo dostačujícím opatřením) přivolat lékařskou službu, případně požádat o převoz jinou osobu.

⁶⁷ Novotný, F. a kol. Trestní zákoník 2010. 1. vyd. Praha: EUROUNION, 2010. s. 101, shodně

Šámal, P. a kol. Trestní zákoník I. § 1 až 139. Komentář. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009. s. 331, který argumentuje: „...situace toho, kdo se brání útoku duševně chorého nebo osoby jednající ve skutkovém omylu, může být daleko obtížnější než toho, kdo se brání pachateli trestného činu, když útok např. duševně chorého může být velmi nebezpečný. Řešení je třeba hledat v objektivním pojetí protiprávnosti útoku. Nutná obrana totiž směřuje proti útoku, který je objektivně protiprávní a nemusí být, jak již bylo zdůrazněno a jak připouští i zastánci protichůdného názoru, vždy trestným činem. Útok musí splňovat jen požadavek, že útočí na zájem

- *útok přímo hrozí nebo trvá*; útok přímo hrozí, pokud má bezprostředně nastat, není proto třeba čekat „na první ránu“, pokud je z okolností zjevné, že k útoku bezprostředně dojde nebo v něm bude pachatel pokračovat; nelze ovšem uplatnit nutnou obranu proti útoku teprve připravovanému, který nehrozí bezprostředně, a také proti útoku již ukončenému;
- *obrana musí být přiměřená*; obrana musí být bezpochyby intenzivnější než útok, aby byla způsobilá jej odvrátit; není nutné, aby se obrana omezila jej na pasivní odrážení ran a ustupování; může být i aktivní; o vztahu, kdo je obráncem a kdo útočником rozhoduje stav na počátku střetu, nikoli jeho průběh nebo výsledek; na rozdíl od krajní nouze není podmínkou nutné obrany ani subsidiarita, tzn., že není nutné se útoku vyhnout, byť by k tomu byly podmínky a obránci se může aktivně bránit; podmínkou není ani úplná proporcionalita, tedy porovnání škod hrozících a skutečně nastalých, nelze však připustit hrubý nepoměr mezi škodou hrozící a škodou vzniklou; přiměřenost obrany je nutno posuzovat z objektivních hledisek (místo, čas a jiné okolnosti, za nichž k útoku došlo, prostředky, kterých bylo použito k útoku, poměr sil mezi obráncem a útočником, způsob útoku) a hledisek subjektivních, zde je nutno přihlídnout k tomu, jak se situace jevila obránci, přičemž na něho nelze mít přepjaté nároky; je nutno si uvědomit, že jednal bez přípravy, bez možnosti kvalitního vyhodnocení situace. Byť se liší vymezení podmínek nutné obrany v přestupkovém zákoně a trestním zákoníku, dospěl NSS k závěru, že jde o jeden institut, a proto se má vykládat za identických podmínek.⁶⁸

chráněný trestním zákonem. Proto máme za to, že nutná obrana je přípustná za splnění všech zákonných podmínek na ni kladených i proti útoku osoby nepřičetné, dítěte nebo osoby jednající ve skutkovém omylu. Posuzování těchto případů podle ustanovení o krajní nouzi není správné ani v případech, kdy obránci ví např. o duševní chorobě nebo o omylu na straně útočnika. Pokud se nevyžaduje, aby útok byl trestným činem, není odůvodněn ani požadavek, aby útočnik byl osobou trestně odpovědnou.“ odlišný názor zastávají Jemelka, L., Vetešník, P. Zákon o přestupcích a přestupkové řízení. 2. vyd. Praha: C.H.Beck. 2013. s.10, Mates, P. a kol. Základy správního práva trestního. 5.vyd. Praha: C.H.Beck, 2010. s. 55, Rozsudek NSS sp.zn. 1 As 1/2008, který argumentuje: „Předpokladem nutné obrany je tedy útok trestněprávně odpovědné osoby, resp. osoby právně způsobilé být odpovědnou za přestupky. Proti útoku osoby, která není odpovědnou ve smyslu zákona o přestupcích za svá jednání, se lze bránit jen v rámci krajní nouze. Smyslem tohoto závěru je mj. též trvat na podmínce subsidiarity [tedy že *nebezpečí nebylo možno v dané situaci odvrátit jinak* ve smyslu § 2 odst. 2 písm. b) zákona o přestupcích] tam, kde je to s ohledem na povahu okolností žádoucí, jako je tomu právě v případech útoku dětí na zájmy chráněné zákonem o přestupcích nebo zájmy chráněné trestním zákonem. Nejvyšší správní soud má za to, že aplikace nutné obrany by byla např. vůči útokům dětí nepřiměřeně přísná a dávala osobám jednajícím v rámci podmínek vylučujících protiprávnost nepřiměřeně velký prostor....“

⁶⁸ Rozsudek NSS sp.zn. 1 As 35/2008: „Ustanovení § 2 odst. 2 písm. a) zákona o přestupcích je na rozdíl od § 13 tr. zák. poměrně stručné a definuje nutnou obranu jen jako „jednání, jímž někdo odvrací přiměřeným způsobem přímo hrozící nebo trvajícím útok na zájem chráněný zákonem“. Nejvyšší správní soud se totožňuje s těmi autory právní doktríny, kteří dospívají k závěru, že se v podstatě o žádnou definici nejedná (Kuchta, shora cit. dílo

Jednání na příkaz je formulováno v § 6 zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích tak, že za porušení povinnosti uložené právnické osobě odpovídá podle tohoto zákona ten, kdo za právnickou osobu jednal nebo měl jednat a jde-li o jednání na příkaz, ten, kdo k jednání příkaz dal. Odpovědnost za přestupek je striktně budována na principu osobní odpovědnosti. Pachatelem přestupku (na rozdíl od trestného činu) může být jen fyzická osoba. Osoba, která za právnickou osobu jednala nebo jednat měla (podle zákone nebo vnitřních předpisů organizace, pracovněprávních vztahů apod.) bude odpovědna za přestupek podle obecných zásad ustanovení přestupkového zákona. O okolnost vylučující protiprávnost se jedná jen v případě jednání osoby, která jednala na příkaz. Za přestupek pak bude odpovědná ta osoba, která příkaz vydala. Odpovědnost za přestupek fyzické osoby dle § 6 zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, nevylučuje uplatnění odpovědnosti vůči právnické osobě za delikt právnické osoby nebo delikt smíšené povahy.

/Nutná obrana, Brno, Masarykova univerzita 1999/, str. 99 - 100). Takto pojaté „vymezení“ nutné obrany totiž v žádném případě nemůže být vykládáno bez zřetele na § 13 tr. zák. Na rozdíl od trestního zákona (ale i na rozdíl od § 418 odst. 2 obč. zák.) totiž přestupkový zákon vůbec nestanoví, ve vztahu k čemu má být přiměřenost způsobu odvracení útoku posuzována. Z toho plyne, že § 2 odst. 2 písm. a) zákona o přestupcích nelze vykládat sám o sobě, ale vždy se zřetelem na úpravu nutné obrany obsaženou v trestním zákoně.“

4 Druhy řízení o přestupcích

Přestupkové řízení je zvláštním typem správního řízení. Je upraveno v části třetí (§§ 51-88) zákona č. 200/1990 Sb., přestupkový zákon a v zákoně č. 500/2004 Sb., správní řád. Vůči správnímu řádu je přestupkový zákon normou speciální, tudíž se jím upravené procesní instituty uplatní přednostně, to koresponduje jednak s dikcí § 51 přestupkového zákona: „*Není-li v tomto nebo jiném zákoně stanoveno jinak, vztahují se na řízení o přestupcích předpisy o správním řízení.*“ a jednak s dikcí § 1 odst. 2 správního řádu: „*Tento zákon nebo jeho jednotlivá ustanovení se použijí, nestanoví-li zvláštní zákon jiný postup.*“ Jak už bylo několikrát uvedeno, skutkovou podstatu přestupků nalezneme v řadě předpisů správního práva a nalezneme tam i dílčí úpravu postupu správních orgánů. V takovém případě platí, že tato dílčí úprava je ve vztahu speciality vůči úpravě v přestupkovém zákoně a uplatní se tedy přednostně. Obecné zásady správního řádu uvedené v §§ 2-8 se však v duchu § 177 správního řádu použijí i v případě, kdyby zvláštní právní předpis použití správního řádu zapovídal, ovšem sám by úpravu odpovídající těmto zásadám neupravoval.⁶⁹

Přestupkový zákon rozlišuje dva, resp. tři typy řízení. Standardní, „nezkrácené“ řízení o přestupku, jehož instituty jsou upraveny v §§ 51-83 třetí části přestupkového zákona a dva typy zkrácených řízení o přestupku – blokové řízení, jehož pravidla jsou uvedena v §§ 84-86 a příkazní řízení v § 87.

4.1 „Nezkrácené“ řízení o přestupku

4.1.1 Příslušnost k projednávání přestupků

Příslušným orgánem k projednávání přestupků je ten ze správních orgánů, do jehož oboru přestupek věcně spadá. V tomto případě hovoříme o věcné příslušnosti. K projednávání přestupků jsou dle § 52 věcně příslušné obecní úřady a zvláštní orgány obcí a jiné správní orgány, stanoví-li tak zvláštní zákon. Věcná příslušnost je závazná pro správní orgán i pro účastníky řízení. V případě, že správní orgán zjistí, že není věcně příslušný, postoupí jej orgánu věcně příslušnému.

⁶⁹ Např. Vedral, J. Správní řád: Komentář. 2. vyd. Praha: BOVA POLYGON, 2012. s.1403-1405

Obecní úřady a zvláštní orgány obcí projednávají přestupky jako výkon státní správy v přenesené působnosti.⁷⁰

Obce projednávají přestupky uvedené v § 53 odst. 1 přestupkového zákona, tedy všechny přestupky proti pořádku ve státní správě ve věcech, které jsou jim svěřeny, přestupky proti pořádku v územní samosprávě (§ 46 odst. 2), přestupky proti veřejnému pořádku (§§ 47-48), přestupky proti majetku (§ 50), jakož i přestupky proti občanskému soužití, pokud nebyly spáchány porušením zvláštních právních předpisů o provozu na pozemních komunikacích (§ 49), a přestupky na úseku vyhledávání, ochrany, využívání a dalšího rozvoje přírodních léčivých zdrojů, zdrojů přírodních minerálních vod a lázeňských míst (§ 29a).

Obecní úřady obcí s rozšířenou působností projednávají dle § 53 odst. 2 přestupky ve věcech, které spravují,⁷¹ pokud k jejich projednání nejsou příslušné jiné správní orgány. Pokud tedy projednání určitého typu přestupků není svěřeno všem obcím dle § 53 odst. 1 nebo konkrétnímu správnímu orgánu, uplatní se toto „zbytkové“ pravidlo a příslušným k projednání je výhradně místně příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností. Obce s rozšířenou působností taxativně vymezuje zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností.

Pokud by obec (v rozsahu stanoveném v § 53 odst. 1) nebyla schopna vyřizovat přestupkovou agendu, resp. by to považovala za neefektivní, může se souhlasem krajského úřadu uzavřít s jinou obcí dislokovanou ve správním obvodu stejné obce s rozšířenou působností veřejnoprávní smlouvu o přenosu výkonu přestupkové agendy.⁷² Pokud by obec přestupkovou agendu nevykonávala a ani neuzavřela veřejnoprávní smlouvu, rozhodl by krajský úřad, že tuto agendu pro ni bude vykonávat pověřený obecní úřad, do jehož správního obvodu spadá.⁷³

Obce s rozšířenou působností mohou uzavřít s jinou obcí s rozšířenou působností dislokovanou v témže kraji za souhlasu ministerstva vnitřní veřejnoprávní smlouvu, z níž může vyplývat přenesení určitého typu nebo i veškeré přestupkové agendy na tuto obec.⁷⁴ V případě, že obec s rozšířenou působností neplní své povinnosti v oblasti vyřizování

⁷⁰ § 95a zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

⁷¹ Zvláštním předpisem, který svěřuje obecním úřadům obcí s rozšířenou působností projednávání přestupků je např. zákon č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, který v § 124 odst. 5 písm. j) ve věci přestupků proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích nebo zákon č. 352/2001 Sb., o užívání státních symbolů České republiky v § 13b ve věci spáchání přestupku spočívajícím ve zneužití, úmyslném poškození nebo hrubém znevažování státního symbolu České republiky.

⁷² srov. § 63 zákona č. 128/2000 Sb., zákon o obcích

⁷³ Srov. § 65 zákona č. 128/2000 Sb., zákon o obcích

⁷⁴ srov. § 66a zákona č. 128/2000 Sb., zákon o obcích

přestupků, rozhodne ministerstvo vnitra, že tuto část přenesené působnosti bude vykonávat jiný obecní úřad obce s rozšířenou působností.⁷⁵

Obce mohou jako svůj zvláštní orgán zřídit komise pro projednání přestupků. Zřízení takového orgánu není nezbytné, ale v takovém případě bude přestupky vyřizovat obecní úřad. Takový postup vyžaduje vydání interního předpisu, kterým bude stanoveno, který z odborů nebo oddělení obecního úřadu se bude příslušnou přestupkovou agendou zabývat. Další možností je ustavení zvláštního orgánu obce - přestupkové komise,⁷⁶ kterou zřizuje starosta a zároveň jmenuje a odvolává její členy, poslední variantou je zřízení komise rady obce.⁷⁷ Podmínkou fungování přestupkové komise i případné komise rady obce je tříčlenné složení a předsednictví osoby s právnickým vzděláním nebo zvláštní odbornou způsobilostí.⁷⁸ Komise rozhodují většinou hlasů.

Mezi *jiné správní orgány*, kterým zvláštní právní předpisy svěřují projednávání přestupků, patří např. hasičský záchranný sbor kraje, celní úřady, úřady práce, krajská veterinární správa, Zeměměřičský úřad, Státní zemědělská a potravinářská inspekce, Česká obchodní inspekce, Česká inspekce životního prostředí, Česká národní banka, Úřad na ochranu osobních údajů, katastrální úřady.

Nerespektování věcné příslušnosti by bylo důvodem k prohlášení nicotnosti.

Zatímco §§ 52 a 53 přestupkového zákona řeší věcnou a funkční příslušnost k projednávání přestupků, § 55 řeší *příslušnost místní*. Místně je zpravidla příslušný ten z věcně a funkčně příslušných správních orgánů, v jehož obvodu byl přestupek spáchán. Přestupek je spáchán na místě, na němž došlo k přestupkovému jednání. Protože přestupkový zákon neobsahuje úpravu pro určení místní příslušnosti v případech, kdy by přicházela v úvahu místní příslušnost více orgánů, je místě příslušný v duchu § 11 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád ten správní orgán, u něhož byla podána první žádost, nebo ten, který učinil z moci úřední první úkon, pokud se nedohodnou jinak. Není vyloučeno, aby v případech, kdy je to vhodné (zpravidla z důvodu hospodárnosti řízení), postoupil místně příslušný správní orgán věc jinému věcně příslušnému správnímu orgánu, v jehož územním obvodu pachatel pracuje nebo se zdržuje. Přestupky spáchané v cizině řeší správní orgán, v jehož obvodu pachatel má

⁷⁵ srov. § 66b zákona č. 128/2000 Sb., zákon o obcích

⁷⁶ srov. § 106 a § 103 odst. 4 písm. c) zákona č. 128/2000 Sb., zákon o obcích

⁷⁷ srov. § 122 zákona č. 128/2000 Sb., zákon o obcích

⁷⁸ srov. Vyhláška č. 512/2002 Sb., o zvláštní odborné způsobilosti úředníků územních samosprávných celků

nebo naposledy měl trvalý pobyt. Zvláštní právní předpisy pak mohou upravovat místní příslušnost speciálně.⁷⁹

4.1.2 Společné řízení

Společné řízení je zvláštním způsobem řízení⁸⁰ v případech, kdy je pachatel přestupku postihován za více přestupků, k jejichž projednání je příslušný (věcně i místně) též správní orgán. Společné řízení se koná i v případech, kdy tentýž správní orgán je příslušný k projednání přestupků více pachatelů, které spolu souvisí. Není věci úvahy správního orgánu, zda společné řízení povede nebo nikoli; z díkce § 57 přestupkového zákona je takový postup obligatorní. Přestupkový zákon však neoznačuje okamžik, který je rozhodný pro společné řízení. Z textu nelze dovodit, zda rozhodným okamžikem je nabytí právní moci rozhodnutí, oznámení o zahájení správního řízení nebo jiný okamžik.⁸¹ Problematika společného řízení úzce souvisí s ukládáním sankcí, protože dle § 12 odst. 2 přestupkového zákona se za přestupky téhož pachatele projednané ve společném řízení uloží sankce za přestupek nejpřísněji postižitelný. Zákaz činnosti lze uložit v případě, jestliže jej zákon umožňuje uložit za některý ze sbíhajících se přestupků. Jde o projev tzv. zásady absorpční (pohlcovací).

Zvláštní úpravu přestupkový zákon věnuje problematice společného řízení ve vztahu k přestupkům proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích. Pro tyto typy přestupků platí, že správní orgán je povinen vést společné řízení jen o přestupcích spáchaných v období 3 měsíců od spáchaní prvního z nich. Toto pravidlo na jednu stranu zpřísňuje sankční dopady na pachatele přestupků proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích (ve vztahu vůči ostatním přestupcům), ovšem novela, kterou byla tato úprava provedena,⁸² zároveň zabránila přičítání bodů za dopravní přestupky, které nebyly

⁷⁹ Např. zákon č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech

⁸⁰ § 57 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

⁸¹ NSS sp.zn. 1 As 28/2009 k této problematice konstatoval: „Je zřejmé, že pro trestání souběhu není bezpodmínečně nutné vedení společného řízení, ale naopak je zcela nezbytné použití absorpční zásady, tedy vzájemné posouzení veškerých souvisejících trestních sazeb.“ ...a dále pak „Je zřejmé, že pro důsledné použití ustanovení trestního zákona o souhrnném trestu (tedy současné zrušení výroku o trestu uloženém pachateli dřívějším rozhodnutím) chybí dostatečný právní základ, nicméně není důvodu, proč by se uvedené principy nemohly s řádným odůvodněním všech souvislostí a sousledností aplikovat, tedy proč by správní orgán neměl při ukládání následného trestu přihlížet k trestům uloženým dříve za sbíhající se přestupky.“

⁸² zákon č. 133/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

spáchány jedním skutkem, ale byly projednány ve společném řízení.⁸³ Ve vztahu k řidičům motorových vozidel tedy platí, že ve společném řízení se projednávají jen přestupky spáchané v období maximálně 3 měsíců, ovšem už nemůže nastat případ, kdy v důsledku jednoho rozhodnutí by jim bylo naráz zaznamenáno 12 bodů v bodovém hodnocení řidiče. Tento přístup má za cíl posílit preventivní působení přestupkového zákona a silničního zákona na úkor represe.⁸⁴

4.1.3 Účastníci řízení

Účastníky řízení o přestupku vyjmenovává přestupkový zákon v § 72 taxativně. Není tedy možné, aby v pozici účastníka řízení vystupoval někdo další. Zároveň neplatí, že by v každém řízení museli vystupovat všichni jmenovaní účastníci. Obligatorním účastníkem řízení je pouze obviněný z přestupku.

Obviněným z přestupku se osoba (původně zpravidla označená jako podezřelý) stává, jakmile vůči ní správní orgán učiní první procesní úkon. Prvním úkonem správního orgánu vůči obviněnému z přestupku je podle § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád doručení oznámení nebo ústní prohlášení o zahájení řízení. Výslovně u obviněného přestupkový zákon zdůrazňuje uplatnění zásady presumpce neviny, přičemž vina musí být nepochybně prokázána, tedy je nutno uplatnit i zásadu „v pochybnostech ve prospěch“. Obviněný se stává viníkem přestupku (přestupce) až okamžikem nabytí právní moci rozhodnutí, jímž je vina vyslovena. Do tohoto okamžiku je nutno na každého hledět jako na nevinného. Vedle práv uvedených v § 73 odst. 2 přestupkového zákona (vyjadřovat se ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu, k důkazům o nich, uplatňovat skutečnosti a navrhopvat důkazy na svou obhajobu, podávat návrhy a opravné prostředky) má obviněný z přestupku celou škálu dalších vyplývajících z ústavního pořádku ČR, správního řádu nebo dalších ustanovení přestupkového zákona. Má právo na projednání přestupku při ústním jednání, právo nahlížet do spisu a dělat si z něho výpisky nebo kopie, právo na tlumočníka, právo namítat podjatost úřední osoby a samozřejmě podat odvolání v plném rozsahu proti rozhodnutí, resp. právo podat (navrhovat) opravné prostředky. Obviněný z přestupku není povinen vypovídat, k výpovědi nesmí být nijak donucován, není povinen žádným způsobem prokazovat svou

⁸³ srov. § 123c odst. 2 zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (zákon o silničním provozu)

⁸⁴ Kučerová, H. Zákon o silničním provozu s komentářem a judikaturou. 2 vyd. Praha: Leges, 2011. s. 550-554

nevinu. Prokazování viny je povinností správního orgánu a ani doznání obviněného nezbavuje správní orgán povinnosti, aby objasnil věc v rozsahu, o němž nejsou důvodné pochybnosti.⁸⁵ Je-li obviněným z přestupku osoba mladistvá, musí správní orgán o nařízení ústního jednání vyrozumět též zákonného zástupce mladistvého a orgán sociálně právní ochrany dětí, kterým oznamuje také rozhodnutí o přestupku. Obviněný si může zvolit svého zmocněnce, který se správnímu orgánu prokazuje plnou mocí písemnou nebo udělenou ústně do protokolu.⁸⁶ Zvolení zmocněnce ovšem nezbavuje obviněného povinností, které může vykonat jen on sám. Správní orgán mu tudíž může uložit, aby se dostavil osobně na jednání.

Poškozeným může být v přestupkovém řízení fyzická i právnická osoba, které byla přestupkem způsobena majetková škoda a která zároveň uplatnila nárok na náhradu této škody. Účastníkem řízení tedy není ten, komu byla způsobena nemajetková újma a ani ten, komu sice byla způsobena majetková škoda, ale neuplatnil ji. Škodou podle přestupkového zákona je pouze škoda majetková, tedy újma, která nastala v majetkové sféře poškozeného a je objektivně vyjádřitelná a nahraditelná v penězích. Škodou tak může být i ztráta na výdělku. Předpokladem vzniku škody je protiprávní úkon, škoda a příčinná souvislost mezi protiprávním úkonem a majetkovou škodou.⁸⁷ Poškozený je účastníkem jen té části řízení (adhezní řízení), ve které správní orgán projednává otázky náhrady škody. Tomu odpovídá i aktivní legitimace poškozeného podat odvolání proti rozhodnutí jen ve věci náhrady škody. Vezme-li poškozený nárok na náhradu majetkové škody zpět například proto, že škoda byla dobrovolně uhrazena, přestává být účastníkem řízení, tudíž pozbývá práv účastníka řízení. O náhradě škody nelze rozhodnout ani v příkazním a ani v blokovém řízení.

Vlastník věci, která byla nebo může být zabráná, je účastníkem řízení v té části řízení, kde se projednává zabránění věci. Zabránění věci je ochranným opatřením, jehož cílem je chránit společnost před opakováním přestupkového jednání, v němž jistou roli hrála právě zabíraná věc. Tato věc nemusí nutně náležet pachateli, a proto přestupkový zákon přiznává vlastníkům takto „ohrožených“ věcí postavení účastníka řízení, aby mohli účinně bránit svá majetková práva. Odvolat se proti rozhodnutí může vlastník zabrané věci jen v té části rozhodnutí, která upravuje zabránění věci.

Navrhovatel je účastníkem řízení jen u omezené skupiny přestupků taxativně uvedených v § 68 odst. 1 přestupkového zákona. Navrhovatel disponuje řízením; na jeho návrh se řízení

⁸⁵ srov. § 3 a §50 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád

⁸⁶ srov. § 33 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád

⁸⁷ Blíže NSS sp.zn. 8 As 39/2009

nejen zahajuje, ale zastaví se v případě, že zemřel, vzal svůj návrh na zahájení řízení zpět, nedostavil se k ústnímu jednání, nebo s obviněným uzavřel smír.⁸⁸ Jeho postavení je tedy ve srovnání s poškozeným a vlastníkem zabírané věci silnější. Navrhovatel se může odvolat jen proti části rozhodnutí, v níž se vyslovuje vina obviněného, povinnost navrhovatele nahradit náklady řízení nebo proti rozhodnutí o zastavení řízení v případech uvedených v § 76 odst. 3 zákona o přestupcích. Návrhové přestupky nelze projednat ve zkrácených formách řízení o přestupku.

4.1.4 Průběh řízení

Vlastnímu zahájení řízení o přestupku nepředchází žádné zvláštní procesní stadium, jehož cílem by bylo zjistit, zda se přestupek stal a zda jej spáchala konkrétní osoba. Přestupkový zákon však obsahuje institut *součinnosti*, který ukládá povinnost všem státním orgánům, orgánům Policie ČR a obcím oznamovat příslušnému správnímu orgánu všechny přestupky, o nichž se dozví, pokud samy nejsou příslušné k jejich projednání. Způsob, jakým se oznámení o přestupku realizuje, není upraven. Jedná se v podstatě o podnět k zahájení řízení z moci úřední ve smyslu § 42 správního řádu (nejde-li o návrhové přestupky). Oznámení by mělo obsahovat kvalifikaci skutku, důkazní prostředky a identifikaci osoby podezřelé ze spáchání přestupku. Pokud je oznamovatelem Policie ČR, je v případě taxativně vyjmenovaných přestupků⁸⁹ povinna provést šetření ke zjištění podezřelé osoby a k zajištění důkazních prostředků. Oznamovací povinnost je speciálně upravena i v § 10 odst. 2,3 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, podle něhož strážník obecní policie oznamuje podezření ze spáchání přestupku nebo jiného správního deliktu příslušnému správnímu orgánu, které dokládá důvody a důkazy. Ustanovení o oznamovací povinnosti podle zákona o obecní policii je ve vztahu speciality vůči tomuto institutu součinnosti v přestupkovém zákoně, tudíž povinností strážníků není provádět šetření ve věci oznamovaného přestupku. Cílem zákonodárce bylo zabránit zatěžování obecních policií zbytečnou administrativou. Na rozdíl od Policie ČR nemůže obecní policie věc odložit.

Správní orgán je oprávněn obrátit se na státní orgány a Policii ČR se žádostí o provedení úkonů potřebných k prověření oznámení, projednání přestupku i výkonu rozhodnutí. Toto

⁸⁸ §§ 76,78 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

⁸⁹ § 58 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

oprávnění se nevztahuje jen na dobu předcházející zahájení řízení, ale i na dobu po jeho zahájení. Protože je tato povinnost stanovena pouze státním orgánům a Policii ČR, nemohou se správní orgány obracet se žádostí na obecní policii.⁹⁰

K prověření oznámení o přestupku je povinen každý poskytnout správnímu orgánu nezbytné *vysvětlení* a dostavit se na výzvu k jeho podání. Odepřít podání vysvětlení může pouze ten, kdo by sobě nebo osobě blízké přivodil nebezpečí postihu za přestupek nebo trestný čin, porušil státní nebo služební tajemství nebo povinnost mlčenlivosti. Úprava institutu vysvětlení podle přestupkového zákona je ve vztahu speciality vůči institutu vysvětlení podle správního řádu, který se použije subsidiárně. O podání vysvětlení se pořizuje záznam, který nelze použít jako důkazní prostředek, může však být podkladem pro budoucí úkony správního orgánu (např. podnětem k výslechu svědka).⁹¹

Na podkladě zjištěných informací správní orgán rozhodne, zda jsou splněny podmínky pro zahájení řízení nebo pro odložení věci, přičemž důvody pro odložení věci jsou dány buď fakultativně,⁹² nebo obligatorně.⁹³ V každém případě jsou podmínky pro odložení věci stanoveny taxativně a jejich rozšiřování je nepřípustné.

Přestupkové řízení je v zásadě ovládáno *zásadou oficiality*. To kromě jiného znamená, že pokud správní orgán shledá, že není důvod k odložení věci nebo neshledá důvod k postoupení věci jinému orgánu, je z úřední povinnosti povinen zahájit řízení o přestupku. Výjimku tvoří „návrhové“ přestupky, u nichž je podmínkou zahájení řízení podání návrhu (dispoziční zásada) postižené osoby, jejího zákonného zástupce nebo opatrovníka.⁹⁴ Další postup správního orgánu u návrhových přestupků je opět ovládán zásadou oficiality. V případě, že návrhovaatel vezme návrh na zahájení řízení zpět, správní orgán je povinen řízení zastavit.⁹⁵

Přestupkové řízení v prvním stupni je *zásadně ústní⁹⁶ a neveřejné.⁹⁷* K ústnímu jednání správní orgán přizve všechny účastníky řízení a v případě, že obviněným je mladistvý i jeho zákonného zástupce a orgán sociálně-právní ochrany dětí. V nepřítomnosti obviněného je možné řízení konat jen v případě, že se odmítne jednání účastnit nebo ač řádně předvolán (doručuje se obligatorně do vlastních rukou) se bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu

⁹⁰ § 59 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

⁹¹ § 60 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, a §137 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád

⁹² § 66 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

⁹³ § 66 odst. 1,3 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

⁹⁴ § 68 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

⁹⁵ § 76 odst. 1 písm. j) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

⁹⁶ § 74 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

⁹⁷ § 49 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád

k jednání nedostavil. O tom, zda se jedná o náležitou omluvu nebo důležitý důvod, rozhoduje správní orgán.⁹⁸ Přítomnost obviněného u ústního jednání je klíčová pro efektivní zajištění jeho práv na obhajobu.⁹⁹

Cílem přestupkového řízení je zajistit podklady pro rozhodnutí, na jejichž základě by bylo možné učinit závěr o tom, zda se skutek, který je předmětem řízení, stal, jestli došlo k přestupkovému jednání a kdo se jej dopustil. Jednoznačně je třeba dokázat vinu obviněného, přičemž platí zásada *in dubio pro reo*, případně *in dubio pro mitius*, čili pouhé podezření k vyslovení viny nepostačuje a všechny pochybnosti je nutno vykládat ve prospěch obviněného. Jestliže přestupkem vznikla škoda, jejíž výše byla spolehlivě zjištěna, a jsou-li splněny další podmínky přestupkového zákona, je povinností správního orgánu uložit v rozhodnutí přestupci povinnost nahradit škodu.

Přestupkový zákon správnímu orgánu ukládá v taxativně uložených případech povinnost zastavit řízení,¹⁰⁰ resp. mu dává možnost řízení zastavit,¹⁰¹ tedy ukončit řízení ještě před vydáním meritorního rozhodnutí.

Odvolat se proti rozhodnutí je v zásadě možné vždy¹⁰² v rozsahu, který náleží jednotlivým skupinám účastníků řízení. V případě, že je obviněným mladistvý, může v jeho prospěch podat odvolání jeho zákonný zástupce nebo orgán sociálně-právní ochrany dětí.¹⁰³ Odvolání se podává u správního orgánu, který napadené rozhodnutí vydal, ve lhůtě 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí. Odvolání proti rozhodnutí o přestupku má odkladný účinek, který nelze vyloučit. Odvolání musí obsahovat všechny formální náležitosti vyžadované správním řádem pro každá podání. Nemá-li podání předepsané náležitosti, je správní orgán povinen vyzvat odvolatele k odstranění vad a stanovit mu přiměřenou lhůtu.¹⁰⁴ Správní orgán, který napadené rozhodnutí vydal, může, pokud plně vyhoví odvolacím důvodům a nové rozhodnutí nezpůsobí újmu jinému z účastníků (nebo s tím všichni souhlasí), své původní rozhodnutí zrušit nebo

⁹⁸ Např. NSS sp.zn. 7 As 34/2007: „Hodnocení toho, zda se v konkrétním případě jedná o náležitou omluvu, resp. důležitý důvod, provádí správní orgán i s ohledem na dosavadní průběh řízení. Proto i důvod, který může být dostatečný pro přeložení prvního ústního jednání, již nemusí být dostatečný i pro jeho další přeložení.“

⁹⁹ Např. ÚS sp.zn. II. ÚS 788/2002: „Vedle toho pochybnosti o tom, zda byl obviněný k ústnímu projednání přestupku řádně předvolán, tj. zda měl možnost vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu, k důkazům o nich, a možnost navrhnout důkazy na svou obhajobu, postihují ve svém důsledku i zjištěný skutkový stav věci, který se stal podkladem pro správní rozhodnutí. Vzhledem k tehdejší nedostatečné úpravě správního soudnictví nemohla tento deficit zhojit ani přítomnost stěžovatele, resp. jeho právního zástupce u jednání před správním soudem, neboť ten se již nemohl zabývat skutkovým stavem věci v plné jurisdikci.“

¹⁰⁰ § 76 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

¹⁰¹ § 76 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

¹⁰² výjimky stanoví zákon např. § 76 odst. 3, § 84 odst. 2, § 92 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

¹⁰³ § 81 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

¹⁰⁴ § 37 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád

změnit (tzv. autoremedura).¹⁰⁵ Pokud správní orgán prvního stupně neshledá důvody k revizi vlastního rozhodnutí, předloží nadřízenému (odvolacímu) správnímu orgánu spis společně se svým stanoviskem a to ve lhůtě 30 dnů ode dne doručení odvolání. V případě, že shledá odvolání nepřijatelným nebo opožděným, předá spis odvolacímu správnímu orgánu i se svým stanoviskem do 10 dnů.¹⁰⁶ Odvolací správní orgán může napadené rozhodnutí potvrdit a odvolání zamítnout, nebo napadené rozhodnutí nebo jeho část změnit (apelace), napadené rozhodnutí nebo jeho část zrušit a vrátit k novému projednání nebo zrušit a řízení zastavit (kasace).¹⁰⁷ Při uplatnění apelačního principu nemůže odvolací orgán změnit uloženou sankci v neprospěch obviněného,¹⁰⁸ totéž pravidlo (zákaz reformationis in peius) se uplatní i u orgánu prvního stupně v případě, že mu byla věc vrácena k novému rozhodnutí.¹⁰⁹

4.2 Příkazní řízení

Příkazní (mandátní) řízení je jednou z forem zkráceného řízení o přestupku, které se vyznačují jednoduchostí a neformálností. V příkazním řízení správní orgán rozhoduje (příkazem) bez nařízení ústního jednání a dokazování v případech, kdy z předložených materiálů je zjevné, že se přestupek stal a že jej spáchala konkrétní osoba. Příkazní řízení není možné vést v případech, kdy obviněný je zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo ve způsobilosti omezen¹¹⁰; jedná-li se o mladistvého nebo o návrhový přestupek. Příkaz je autoritativním rozhodnutím, k jehož vydání není na rozdíl od vydání pokutového bloku v blokovém řízení potřeba souhlasu obviněného. V příkazním řízení není možno rozhodnout o náhradě škody ani o nákladech řízení. Jako sankci je možno uložit pouze napomenutí nebo pokutu do výše 4000 Kč, pokud zvláštní předpisy neumožňují uložit v tomto řízení pokutu vyšší.¹¹¹ Obviněný nemůže v příkazním řízení plně uplatnit svá procesní práva, nemůže navrhopvat důkazy a vyjadřovat se k nim, namítat podjatost etc. Opravným prostředkem proti příkazu je odpor, který je nutno podat správnímu orgánu ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení. Důsledkem podání

¹⁰⁵ § 87 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád

¹⁰⁶ § 88 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád

¹⁰⁷ § 90 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád

¹⁰⁸ § 82 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

¹⁰⁹ Mates, P. a kol. Základy správního práva trestního. 5.vyd. Praha: C.H.Beck, 2010. s. 109

¹¹⁰ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník v ustanoveních §§ 55-65 používá novou terminologii; nehovoří o způsobilosti k právním úkonům, ale o svéprávnosti; upravuje pouze omezení svéprávnosti, nikoli její úplné zbavení

¹¹¹ Např. § 16 odst. 2 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla nebo § 42a odst. 7 písm. h) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích

odporu, který se podává tomu správnímu orgánu, který příkaz vydal, je automatické zrušení příkazu a pokračování v prvoinstančním řízení. Pro rozhodnutí, které je vydáno v tomto řádném řízení, platí opět zákaz reformationis in peius; tedy nelze uložit jiné nebo přísnější sankce než ty, které byly uloženy příkazem, ovšem tato zásada se nevztahuje na náhradu škody a náklady řízení, kteréžto je tedy možno rozhodnutím v „nezkráceném“ řízení uložit.

4.3 Blokové řízení

Blokové řízení je zkrácená forma řízení o přestupku, která je projevem uplatnění zásady hospodárnosti řízení; je jak pro správní orgány, tak pro přestupce efektivním a rychlým prostředkem řešení zjevných přestupkových jednání. Tato rychlost a efektivnost je vykoupena sníženou možností nápravy možných chyb, které vznikly při vydávání rozhodnutí. Neopomenutelným kladem rychlosti blokového řízení je jeho preventivní působení. Bezprostřední časová souvislost mezi okamžikem spáchání přestupku a uložením sankce má z pohledu penologie zásadní výchovný účinek na pachatele.

4.3.1 Podmínky blokového řízení

Podmínkou blokového řízení je spolehlivé zjištění přestupku, dále taková míra společenské škodlivosti přestupku, která brání vyslovení domluvy, a ochota přestupce blokovou pokutu zaplatit.

Výsledkem blokového řízení je pouze bloková pokuta vydaná formou pokutového bloku. Domluva není sankcí a blokovému řízení předchází, nepředstavuje překážku rei iudicatae. O domluvě žádné správní řízení neprobíhá, a proto se o ní nevydává ani žádné rozhodnutí. V blokovém řízení není možné uložit žádný jiný druh sankce ani ochranné opatření, nelze rozhodnout ani o náhradě škody nebo nákladech řízení.

Podmínkou blokového řízení není přistižení pachatele přímo na místě přestupkového jednání a projednání přestupku na tomto místě. Přestupek lze vyřešit v blokovém řízení i na úřadovnách správních orgánů, kam se přestupce dostaví např. z důvodu podání vysvětlení.

Běžnou praxí je vyřešení přestupku v blokovém řízení i v době, kdy již bylo zahájeno nezkrácené řízení o přestupku.¹¹²

Úmyslem zákonodárce je, aby blokové řízení bylo aplikováno k řešení méně závažných přestupků. Tomu odpovídají podmínky blokového řízení: je možné jej zavést až po vyloučení možnosti věc vyřešit domluvou i obecné pravidlo pro ukládání pokut v tomto řízení. Toto pravidlo je formulováno v § 13 odst. 2 přestupkového zákona: „V blokovém řízení lze uložit pokutu do 1000 Kč, pokud tento zákon nebo jiný zákon nepřipouští uložit v takovém řízení pokutu vyšší.“ Takový případ nalezneme v § 23 odst. 3 přestupkového zákona, podle něhož lze v blokovém řízení uložit pokutu až do výše 5000 Kč, v jiných předpisech pak např. v § 125c odst. 6 zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu je umožněno ukládat pokuty v blokovém řízení do 1000 Kč, do 2000 Kč a do 2500 Kč podle typové společenské škodlivosti přestupku. Pokud výše pokuty v blokovém řízení není speciálně stanovena, uplatní se obecné pravidlo z § 13 odst. 2 přestupkového zákona. Přestupkový zákon však obecně nijak neomezuje projednání jakéhokoli typu přestupku (jsou-li splněny obecné podmínky) v blokovém řízení, takže není vyloučeno vyřešit v tomto řízení i přestupek, za který lze v nezkráceném řízení uložit pokutu v několika desítkách tisíc korun (např. přestupky proti pořádku v územní samosprávě § 46 odst. 2 nebo přestupky proti veřejnému pořádku dle 47 odst. 1 písm. h), i).)¹¹³

Blokové řízení není možné vést v případě, že se jedná o návrhový přestupek,¹¹⁴ který lze projednat jen v nezkráceném řízení o přestupku na základě podání návrhu oprávněnou osobou. Pokud by návrhový přestupek byl vyřešen v blokovém řízení, jednalo by se o nezákonné rozhodnutí vydané v rozporu s právními předpisy. Vedení blokového řízení je dále vyloučeno v případech, kdy jej právní předpis výslovně zapovídá. Je tomu tak např. v § 23 odst. 4 přestupkového zákona, který stanoví, že přestupky na úseku dopravy a silničního

¹¹² Takový postup je kvitován většinou odborné literatury např. Kopecký, M. Blokové a příkazní řízení o přestupcích. Správní právo, 1992, č.2, s. 6, dále Černý, J., Horzinková, E., Kučerová, H. Přestupkové řízení 8.vyd. Praha: LINDE, 2004, s. 106, dále Jemelka, L., Vetešník, P. Zákon o přestupcích a přestupkové řízení. 2. vyd. Praha: C.H.Beck. 2013, s. 456, jako sporný tento postup označuje Mates, P. a kol. Základy správního práva trestního. 5.vyd. Praha: C.H.Beck, 2010, s. 115 s ohledem na překážku litispendence. Problematiku zákazu litispendence jako překážku pro zahájení řízení u již zahájeného a probíhajícího řízení upravuje v § 48 odst. 1 zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, přičemž ji v tomto ustanovení formuluje jako zákaz zahájení řízení u některého správního orgánu v případě, že z téhož důvodu a v téže věci bylo zahájeno řízení u jiného správního orgánu. Jazykovým výkladem lze tedy dojít k závěru, že u téhož orgánu je možno v téže věci provést blokové řízení i v případě, že již zahájil nezkrácené řízení o přestupku. Takový výklad však popírá jednak Vedral, J. Správní řád: Komentář. 2. vyd. Praha: BOVA POLYGON, 2012. s. 500 a s odkazem na jeho argumentaci i Nejvyšší správní soud v rozhodnutí NSS sp.zn. 4 As 16/2013

¹¹³ Omezení v tomto směru navrhol již v roce 1992 Kopecký, M. Blokové a příkazní řízení o přestupcích. Správní právo, 1992, č.2, s.3-4

¹¹⁴ § 68 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

hospodářství, za něž lze uložit zákaz činnosti, nelze projednat v blokovém řízení. Podobnou konstrukci lze nalézt v § 125c odst. 7 zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu. Cílem zákonodárce je zjevně zabránit řešení závažných typů protispolečenských jednání v řízeních, v kterých není možné uložit jinou sankci než pokutu.

Na rozdíl od příkazního řízení je možné vést blokové řízení vůči mladistvému. Důvod tohoto rozdílu spočívá v tom, že v blokovém řízení může správní orgán intenzivněji výchovně působit na mladistvého než v příkazním řízení, které probíhá bez osobní účasti přestupce. Pokud přestupkový zákon umožňuje řešit přestupky mladistvých v blokovém řízení, musí nutně předpokládat, že mladistvý je dostatečně rozumově vyspělý i pro další stádia řízení, včetně řízení exekučního.¹¹⁵ Mladistvému nelze v blokovém řízení uložit pokutu vyšší než 500 Kč, pokud však zákon umožňuje obecně v blokovém řízení uložit pokutu vyšší než 1000 Kč, je možné mladistvému uložit pokutu do 1000 Kč.¹¹⁶ O blokovém řízení ani jeho výsledku správní orgán nemusí informovat zákonného zástupce mladistvého ani orgán sociálně-právní ochrany dětí. Takže mladistvému za majetkový přestupek spočívající ve spáchání krádeže dle § 50 odst. 1 písm. a) přestupkového zákona nelze uložit pokutu vyšší než 500 Kč, ovšem za dopravní přestupek dle 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu spočívajícím v nerespektování červeného světelného signálu při přecházení na přechodu pro chodce mu lze uložit blokovou pokutu do 1000 Kč.

Bloková pokuta je individuální správní akt, jímž se autoritativně zasahuje do subjektivních práv pachatele přestupku; resp. se ukládají povinnosti; jde tedy o správní rozhodnutí,¹¹⁷ které vytváří překážku věci rozhodnuté (res iudicata). Povinností správního orgánu je řízení o přestupku zastavit, pokud zjistí, že za přestupek již byla uložena bloková pokuta,¹¹⁸ nebo řízení vůbec nezahájit a věc odložit.¹¹⁹

Jak už bylo výše uvedeno, podmínkou blokového řízení je, že přestupek byl spáchán jednáním, které je natolik společensky škodlivé, že nepostačuje domluva, přestupek je spolehlivě zjištěn (po materiální i formální stránce; z pozitivního i negativního hlediska) a konečně přestupce je ochoten pokutu zaplatit. Specifikem blokového řízení je tedy nezbytná součinnost pachatele přestupku se správním orgánem v tom smyslu, že byt' návrh k realizaci

¹¹⁵ Blíže NSS sp.zn. 5 As 65/2009

¹¹⁶ § 19 odst. 4 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

¹¹⁷ § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, blíže ve věci blokové pokuty NSS sp.zn. 6 As 49/2003 nebo NS sp.zn. 21Cdo 775/2000

¹¹⁸ § 76 odst. 1 písm. h) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

¹¹⁹ § 66 odst. 3 písm. c) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

blokového řízení je zcela v dispozici správního orgánu, blokovou pokutu nelze uložit bez akceptace přestupcem. Ochotu zaplatit pokutu uloženou v blokovém řízení přestupce navenek deklaruje svým podpisem na pokutovém bloku. Hospodárnost a efektivita blokového řízení se v praxi projevuje v neformálnosti vedení řízení. Naprosto se minimalizuje dokazování, nezakládá se spis, nevede ústní jednání. Pokud přestupce podepíše pokutový blok, vyslovuje tak svou vůli k zaplacení stanovené pokuty, implicitně pak potvrzuje i skutečnost, že sám považuje přestupek za spolehlivě zjištěný. Zbavuje se tak možnosti uplatnit svá procesní práva ve standardním nezkráceném řízení před správním orgánem, ale i možnosti soudního přezkumu zvláště ve věcech skutkových zjištění.¹²⁰

Lze si představit i situaci, kdy „přestupce“ vyjádří ochotu zaplatit blokovou pokutu s vědomím, že tak přiznává vinu za spáchaný přestupek, přestože se domnívá, že přestupek nespáchal (jsou zde okolnosti vylučující protiprávnost, správní orgán nesprávně vyhodnotil důkazy, nesprávně posoudil právní stav). Přestupce kalkuluje s tím, že bloková pokuta ve výši stokorun je pro něho menší ztrátou než případné zdlouhavé správní řízení.¹²¹

Blokové řízení je formou přestupkového, resp. správního řízení, proto se na něj vztahují instituty přestupkového zákona a správního řádu v případě, že není jejich užití vyloučeno. V rámci blokového řízení se uplatní např. právo na obhajobu¹²², právo na tlumočníka¹²³ i pravidla společného řízení.¹²⁴

¹²⁰ NSS sp.zn. 6 As 49/2003: „V takovém blokovém řízení lze přestupek projednat uložením pokuty, jestliže je spolehlivě zjištěn, nestačí domluva a obviněný z přestupku je ochoten pokutu zaplatit (§ 84 odst. 1 zákona o přestupcích). Přestupek lze projednat v blokovém řízení tehdy, jsou-li splněny předpoklady uvedené v ustanoveních § 84 odst. 1 a 4 zákona o přestupcích, přitom platí, že výsledkem blokového řízení je uložení pokuty pachateli přestupku a že pachateli přestupku se vydá blok na pokutu na místě nezaplacenou, nemůže-li pokutu zaplatit na místě.““V této právní věci stěžovatelka svého práva na to, aby s ní bylo vedeno řízení o jejím jednání, jež mělo být přestupkem, nevyužila. Zejména skutková otázka tak předmětem dokazování učiněna nebyla, což se projevuje nyní v odlišných skutkových tvrzeních stěžovatelky a žalované. Vychází-li tedy Nejvyšší správní soud ze shora zjištěných skutečností z toho, že smyslem přezkumu správních rozhodnutí ve správním soudnictví je poskytnutí soudní ochrany tam, kde osoby, jež tvrdí, že byly na svých právech dotčeny, se svých práv nedomohly před správním orgánem, ač se o to pokusily, pak za situace, kdy sama stěžovatelka ani nepožadovala, aby s ní bylo vedeno řízení o přestupku, jež by bylo správním řízením v prvním stupni, proti němuž by byly přípustné opravné prostředky, a stěžovatelka tak mohla ve skutečnosti využít ještě dvou instancí v samostatném správním řízení, nemůže se se nyní soudní ochrany oprávněně dožadovat.“

¹²¹ NSS sp.zn. 2 As 47/2008: „Stěžovatel se proto mylí, když se domnívá, že dříve citovaný právní názor Nejvyššího správního soudu na jeho případ nedopadá. Pro úvahu, zda stěžovatel vyčerpal procesní prostředky k ochraně svých práv či nikoliv, totiž není rozhodné, do jaké míry se ztotožnil s názorem, že se skutečně dopustil přestupku, tj. jakou míru vnitřní mentální distance či akceptace dosáhl ve vztahu k rozhodnutí správního orgánu. Směrodatné je pouze to, jakým způsobem tento svůj případný nesouhlas projevil navenek, tj. zda tak učinil kvalifikovaně. Z hlediska zákonné úpravy pak představuje jedinou relevantní možností docílit standardního správního řízení odmítnutí uloženou blokovou pokutu zaplatit, jak je podrobně popsáno shora.“

¹²² § 73 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

¹²³ § 16 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád

¹²⁴ § 57 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

Proti uložení pokuty v blokovém řízení se nelze odvolat.¹²⁵ Podepsáním pokutového bloku za strany přestupce se rozhodnutí stává pravomocným.¹²⁶ Podpisem na pokutovém bloku stvrzuje přestupce souhlas s projednáním přestupku v blokovém řízení, souhlas s výší pokuty, stvrzuje poučení o nepřípustnosti odvolání, případně poučení o způsobu placení, lhůtách a následcích nezaplacení a konečně potvrzuje převzetí pokutového bloku.

Rozhodnutí v blokovém řízení je možné vydat v materializované podobě jen ve formě vyplněného tiskopisu, které vydává Ministerstvo financí ČR jako přísně zúčtovatelné tiskopisy každý s jedinečným evidenčním označením. Podle způsobu úhrady je možné přestupci vydat pokutový blok na pokutu na místě zaplacenou nebo pokutový blok na pokutu na místě nezaplacenou. Aby pokutový blok mohl být považován za správní rozhodnutí, musí naplňovat řadu formálních i obsahových náležitostí, které jsou předtištěny na tiskopise pokutového bloku (úřední razítko, výše pokuty, popis přestupkového jednání, datum vydání rozhodnutí, podpis, funkce a číslo oprávněné úřední osoby) nebo jsou vyžadovány přestupkovým zákonem (identifikační údaje pachatele, čas spáchání přestupku a označení přestupku, podpis přestupce).¹²⁷ Pokud by pokutový blok neobsahoval všechny obsahové a formální náležitosti, nemohl by se stát exekučním titulem.¹²⁸

Problematickou otázkou je stanovení okamžiku nabytí právní moci rozhodnutí v blokovém řízení. Problematika tohoto soudu spočívá v odpovědi na otázku, zda rozhodnutí v blokovém řízení se vydává ústně a vyplnění a předání (proti podpisu) pokutového bloku je pouhým potvrzením o ústně vydaném rozhodnutí nebo zda má rozhodnutí v blokovém řízení (bloková pokuta) písemnou podobu. Zákon o přestupcích hovoří pouze o tom, že podmínkou blokového řízení je ochota přestupce uloženou pokutu zaplatit a nijak nekonkretizuje způsob, jak má být ochota vyjádřena. U pokutových bloků na pokutu na místě nezaplacenou vyžaduje pouze potvrzení o převzetí tohoto pokutového bloku.

Zůstává tedy otázkou, zda rozhodnutí v blokovém řízení nabývá právní moci verbálním (nebo i neverbálním) vyjádřením souhlasu uloženou blokovou pokutu zaplatit, nebo fyzickým předáním hotovosti u pokut na místě zaplacených, případně až podpisem na pokutovém bloku. Praxe přináší v tomto směru celou řadu problémů. Přestupci zaplatí blokovou pokutu, odmítají však podepsat pokutový blok, případně se podepisují naprosto ledabyle, zároveň ale

¹²⁵ § 84 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

¹²⁶ § 73 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád

¹²⁷ § 85 odst. 3,4 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

¹²⁸ NS sp.zn. 20 Cdo 747/2008, dále NS sp.zn. 21Cdo 775/2000

potvrzují ochotu řešit přestupek v blokovém řízení a odmítají peníze přijmout zpět. Výjimečnějším případem jsou situace, kdy přestupce není z důvodu zdravotní indispozice schopen pokutový blok podepsat. Je nutno si uvědomit, že rozhodnutí v blokovém řízení nemusí mít pouze finanční dopady, ale může mít vliv na zápis bodů do bodového hodnocení řidiče¹²⁹, může mít vliv na ztrátu spolehlivosti¹³⁰ nezbytnou pro výkon řady činností. S ohledem na právní jistotu přestupce je jistě vhodné se přiklonit k názoru, že právní moci nabývá rozhodnutí v blokovém řízení až podpisem přestupce a předáním pokutového bloku.¹³¹ De lege ferenda je vhodné změnit přestupkový zákon v tom smyslu, aby *expressis verbis* stanovil, že souhlas s projednáním přestupku v blokovém řízení musí přestupce stvrdit na pokutovém bloku svým podpisem.

Rozhodnutí vtělené do bloku na pokutu na místě zaplacenou nabývá právní moci a vykonatelnosti okamžikem oznámení.¹³² Rozhodnutí z bloku na pokutu na místě nezaplacenou nabývá právní moci také okamžikem oznámení, vykonatelným se však stává až okamžikem splatnosti.¹³³

4.3.2 Příslušnost k projednávání přestupků v blokovém řízení

Přestupky v blokovém řízení jsou oprávněny ukládat a vybírat správní orgány, do jejichž působnosti patří projednávání konkrétních přestupků, osoby pověřené těmito správními orgány, dále orgány výslovně určené přestupkovým nebo jiným zákonem.¹³⁴

V blokovém řízení mohou projednávat přestupky všechny *správní orgány*, kterým náleží věcná příslušnost dle § 52 resp. 53 odst. 4 přestupkového zákona, tedy všechny ty správní orgány, které jsou oprávněny vést nezkrácené přestupkové řízení. V tomto textu jsou uvedeny v části 4.1.1.

¹²⁹ § 123a a násl. zákona č. 361/2000 Sb., silničním provozu

¹³⁰ Např. § 4b zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii nebo § 23 zákona č. 119/2002 Sb., o zbraních

¹³¹ NSS sp.zn. 8 As 68/2010: „Nejvyšší správní soud, vědom si zvláštností tohoto typu zkráceného řízení a se zřetelem ke shora citovaným právním závěrům, nepřisvědčil stanovisku krajského soudu, že by bylo možné na projednání věci v blokovém řízení bez dalšího aplikovat ustanovení o ústním jednání a uzavřít, že je rozhodnutí o uložení blokované pokuty vydáno jeho ústním vyhlášením již v okamžik projevení souhlasu obviněného s projednáním věci v tomto typu řízení, resp. s uložení pokuty v určité výši, a že vystavení bloku představuje toliko jeho potvrzení, popř. písemné vyhotovení, jak konstatoval žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti.“ Jiný názor zastává např. Vetešník, P. Okamžik nabytí právní moci pokuty v blokovém řízení. In: Dny práva 2012-Days of Law 2012. Brno: Masarykova univerzita, 2013

¹³² § 73 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád

¹³³ § 74 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád

¹³⁴ § 84 odst. 3 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

V blokovém řízení mohou projednávat přestupky *osoby pověřené výše uvedenými správními orgány*. Správní orgán takovou osobu může pochopitelně pověřit k řešení přestupků v blokovém řízení jen v rozsahu vlastní věcné a místní působnosti. Přestupkový zákon nijak neupravuje vztah této osoby vůči správnímu orgánu, nejčastěji se však bude jednat o osoby odlišné od pověřujícího správního orgánu. Nejsou stanoveny požadavky na pověřovací listinu¹³⁵ ani na předpoklady pověřené osoby. Lze dovodit, že by se mělo jednat o osobu zletilou, svéprávnou, která má k výkonu této činnosti morální a odborné předpoklady. V praxi by zřejmě vyvolávala potíže i skutečnost, že zákon o přestupcích těmto osobám výslovně nesvěřuje oprávnění zjišťovat totožnost, případně předvést osobu ke zjištění totožnosti.¹³⁶ Možnost pověřit osoby vedením blokového řízení není pravděpodobně v praxi intenzivně využívána, obce, pokud cítí potřebu řešit problematiku veřejného pořádku, zřizují obecní policie, případně uzavírají veřejnoprávní smlouvy o činnosti obecní policie jiné obce na svém území. Pracovníci správních orgánů, jimž oprávnění k řešení přestupků vyplývá ze zákona, žádné speciální pověření nepotřebují.

V blokovém řízení projednávají přestupky *orgány k tomu zmocněné zákonem o přestupcích* v § 86, v němž je bez ohledu na věcnou příslušnost těchto orgánů k nezkrácenému přestupkovému řízení vymezena jejich věcná příslušnost k blokovému řízení odkazem na konkrétní ustanovení přestupkového zákona, zákona o silničním provozu, zákona o silniční dopravě nebo popisem jednání, kterým jsou skutkové podstaty přestupků naplňovány. Jedná se o *orgány Policie ČR*, které mohou projednávat přestupky ve vymezeném rozsahu,¹³⁷ *orgány státního odborného dozoru nad bezpečností práce*, kterými jsou Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce, které projednávají v blokovém řízení přestupky opět ve vymezeném rozsahu,¹³⁸ *orgány ochrany veřejného zdraví*, které tvoří ministerstvo zdravotnictví, ministerstvo obrany, ministerstvo vnitra a krajské hygienické stanice opět ve vymezeném rozsahu¹³⁹ a konečně *obecní policie* ve vymezeném rozsahu.¹⁴⁰

V blokovém řízení projednávají přestupky *orgány k tomu zmocněné zvláštními právními předpisy*. Jedná se například o:

¹³⁵ Příklad možné podoby pověření např. Černý, J., Horzinková, E., Kučerová, H. Přestupkové řízení 8.vyd. Praha: LINDE, 2004, s. 388

¹³⁶ Kopecký, M. Blokové a příkazní řízení o přestupcích. Správní právo, 1992, č.2, s. 5,6

¹³⁷ § 86 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

¹³⁸ § 86 písm. b) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

¹³⁹ § 86 písm. c) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

¹⁴⁰ § 86 písm. d) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

- orgány policie dle § 157a odst. 5 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, dále dle § 16b odst. 4 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, dále dle § 77a zákona č. 119/2002 Sb., o zbraních, dále dle § 84 odst. 5 zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích;
- krajské veterinární stanice projednávají přestupky dle § 74 odst. 1 zákona č. 166/1999 Sb., veterinární zákon;
- inspektoři České inspekce životního prostředí projednávají dle § 8 zákona č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa přestupky proti pořádku ve státní správě na úseku lesního hospodářství, ochrany životního prostředí a za porušení jiných povinností v lesním hospodářství;
- stráže přírody projednávají dle § 81 odst. 8 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny přestupky na úseku ochrany přírody;
- celní úřady projednávají přestupky dle § 293 odst. 4 zákona č. 13/1993 Sb., celní zákon, dále dle § 84 odst. 5 zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích;
- obvodní báňské úřady projednávají přestupky dle § 44 odst. 3 zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a státní báňské správě;
- Česká obchodní inspekce, Státní zemědělská a potravinářská inspekce, orgány hygienické služby, orgány veterinární správy, obecní živnostenské úřady, Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva, Česká národní banka, Energetický regulační úřad a Český telekomunikační úřad projednávají přestupky dle § 24a odst. 2 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele;
- lesní stráže projednávají přestupky dle § 39 odst. 2 písm. b) zákona č. 289/1995 Sb., lesní zákon;
- myslivecké stráže projednávají přestupky dle § 14 odst. 1 písm. i) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti;
- rybářské stráže projednávají přestupky dle § 16 písm. e) zákona č. 102/1963 Sb., o rybářství;
- další orgány podle zvláštních předpisů.

5 Postup obecní policie před zahájením blokového řízení

Ze zákona o obecní policii vyplývá pro strážníky povinnost odhalovat přestupky a jiné správní delikty, jejichž projednání patří do působnosti obce.¹⁴¹ Nejde o formulaci zcela šťastnou, neboť obecní policie je oprávněna ukládat pokuty v blokovém řízení v rozsahu uvedeném v § 86 písm. d) přestupkového zákona, v němž jsou přestupky projednávány obecní policií nadefinovány v širším rozsahu. Pokud chápeme povinnost odhalovat přestupky jako aktivní vyhledávací činnost, znamenalo by to, že strážníci by se neměli aktivně věnovat problematice odhalování přestupků na úseku alkoholismu a jiných toxikománií nebo dopravních přestupků, protože tyto posledně jmenované přestupky neprojednává obec, ale obecní úřad obce s rozšířenou působností. V této souvislosti je nutno ještě upozornit na povinnost strážníka oznámit podezření ze spáchání jakéhokoli správního deliktu správnímu orgánu, do jehož působnosti projednání tohoto deliktu spadá.¹⁴² Podmínkou blokového řízení je kromě jiného i skutečnost, že přestupek je spolehlivě zjištěn. K tomu, aby strážník odhalil přestupek, v dostatečném rozsahu objasnil všechny okolnosti přestupkového jednání, aby mohl konstatovat, že se o přestupek skutečně jedná, mohl jej jednoznačně kvalifikovat, zhodnotit jeho společenskou škodlivost a stanovit výši pokuty, má strážník řadu oprávnění, které může, resp. musí využít:

- a) Strážník je oprávněn požadovat *vysvětlení* od osob, které mohou přispět k objasnění skutečností důležitých pro odhalení přestupku a jeho pachatele; vyzvat osobu, aby se ve stanovenou dobu dostavila na určené místo k sepsání zápisu o podání vysvětlení a vyzvat ji, aby předložila potřebné doklady ke zjištění skutečností důležitých pro odhalení přestupku a jeho pachatele; osoba je povinna výzvě strážníka vyhovět.¹⁴³
- b) Strážník je oprávněn požadovat ve vymezeném rozsahu *informace z informačních systémů* Policie ČR, obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, obecních úřadů a Ministerstva vnitra ČR¹⁴⁴, z centrálního registru řidičů¹⁴⁵, centrálního registru silničních vozidel¹⁴⁶ a vymezené údaje ze základního registru obyvatel, informačního systému evidence obyvatel a informačního systému cizinců.¹⁴⁷

¹⁴¹ § 2 písm. h) zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii

¹⁴² § 10 odst. 2 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii

¹⁴³ § 11 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii

¹⁴⁴ § 11a zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii

¹⁴⁵ § 122 odst. 5 zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu

¹⁴⁶ § 5 odst. 4 zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích

¹⁴⁷ § 58a zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

- c) Strážník je oprávněn požadovat *prokázání totožnosti* od osoby, vůči níž provádí úkon k plnění úkolů obecní policie, od osoby podezřelé ze spáchání přestupku a od osoby, od které bude požadovat podání vysvětlení, osoba je povinna výzvě strážníka vyhovět.¹⁴⁸
- d) Strážník je oprávněn po předchozí marné výzvě k vydání věci *odejmout věc*, u které má za to, že v řízení o přestupku bude vyslovena sankce propadnutí věci nebo ochranné opatření zabrání věci. Takto odňaté věci samozřejmě mohou sloužit v přestupkovém řízení zároveň jako důkazní prostředky.¹⁴⁹
- e) Strážník je oprávněn použít *technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla*, pokud vozidlo bylo ponecháno na pozemní komunikaci v rozporu s pravidly provozu na pozemních komunikacích, a nebo byl vozidlem proveden neoprávněný zábor veřejného prostranství.¹⁵⁰
- f) Obecní policie je oprávněna *zpracovávat osobní údaje* (přestupců), které potřebuje k plnění úkolů obecní policie, a je oprávněna pořizovat (např. jako důkazní prostředky) *obrazové, zvukové a jiné záznamy* z míst veřejně přístupných, případně obrazové, zvukové a jiné záznamy o průběhu zákroku nebo úkonu.¹⁵¹
- g) Strážník je oprávněn vyzvat osobu, která vykonává činnost, při které by mohla ohrozit svůj život nebo své zdraví nebo zdraví a život jiných osob nebo poškodit majetek a dále osobu, která přivodila jinému újmu na zdraví v souvislosti s požitím návykové látky k *orientáčnímu vyšetření a odbornému lékařskému vyšetření*, zda není pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky.¹⁵²
- h) Strážník je od řidiče motorového vozidla a přepravované osoby oprávněn požadovat *lékařské potvrzení* o nemožnosti být připoután bezpečnostním pásem,¹⁵³ od přepravované osoby ve vozidle označeném parkovacím průkazem požadovat předložení *průkazu ZTP nebo ZTP/P*,¹⁵⁴ od řidiče motorového vozidla je strážník oprávněn požadovat předložení *řidičského průkazu, osvědčení o registraci vozidla*.¹⁵⁵

¹⁴⁸ § 12 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii

¹⁴⁹ § 17 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii

¹⁵⁰ § 17a zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii

¹⁵¹ § 24a, 24b zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii

¹⁵² § 16 zákona č. 379/2005 Sb., tabákový zákon; tomuto oprávnění odpovídá i povinnost řidiče dle § 5 odst. 1 písm.f),g), § 8a odst 2 zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu

¹⁵³ § 6 odst. 6 zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu

¹⁵⁴ § 67 odst. 4 zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu

¹⁵⁵ § 6 odst. 12 zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu

- i) Strážník je oprávněn rozhodnout o *odstranění vozidla*, které tvoří překážku v provozu na pozemních komunikacích¹⁵⁶ nebo které stojí neoprávněně na vyhrazeném parkovišti.¹⁵⁷
- j) Strážník ve stejnokroji je oprávněn *zastavit vozidlo*, jestliže je řidič vozidla nebo přepravovaná osoba podezřelá ze spáchání přestupku, který se týká bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích.¹⁵⁸
- k) Obecní policie je oprávněna v součinnosti s Policií ČR a na místech určených Policií ČR *měřit rychlost vozidel*.¹⁵⁹
- l) Obecní policie je oprávněna kontrolovat, zda vozidlo taxislužby je řádně označeno a vybaveno, a zda je taxislužba provozována způsobem předepsaným tímto zákonem a zda řidič taxislužby dodržuje povinnosti stanovené tímto zákonem.¹⁶⁰

¹⁵⁶ § 45 odst. 4 zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu

¹⁵⁷ § 27 odst. 5 zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu

¹⁵⁸ § 79 odst. 1 písm. c) bod 2, odst. 2 zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu

¹⁵⁹ § 79a zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu

¹⁶⁰ § 27 odst. 2 zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě

6 Věcná příslušnost obecní policie v blokovém řízení

Rozsah přestupků, které jsou strážníci obecních policí oprávněni řešit v blokovém řízení, je taxativně vymezen v § 86 písm. d) přestupkového zákona. Předně je potřeba upozornit, že vedení blokového řízení je oprávněním, nikoli povinností strážníka. Je na jeho posouzení, zda vzhledem ke společenské škodlivosti jednání nepostačuje domluva, nebo zda vzhledem ke společenské škodlivosti a výši pokuty, kterou je možno uložit v blokovém řízení, není vhodnější oznámit přestupek příslušnému správnímu orgánu, který má možnost výběru ze širší škály sankcí a pokuty může ukládat zpravidla v daleko širším rozpětí. Blokové řízení je možné výslovně zákonem vyloučit.¹⁶¹ To potom znamená, že strážník je povinen oznámit podezření ze spáchání přestupku dle § 10 odst. 2,3 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii příslušnému správnímu orgánu. Zákon popisuje i postupy, kdy umožňuje vedení blokového řízení, ovšem zapovídá možnost vyřešení protiprávního jednání domluvou.¹⁶² Cílem tohoto postupu je, aby za nerespektování vybraných povinností, které jsou zařazeny do bodového hodnocení, bylo vždy postiženo sankcí, a tudíž byl zaznamenán příslušný počet bodů do bodového hodnocení řidiče.

Obecní policie jsou oprávněny projednávat v blokovém řízení přestupky:¹⁶³

- jejichž projednání je v působnosti obce;
- podle zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu spáchané nedovoleným stáním nebo zastavením vozidla na pozemní komunikaci, vjezdem do míst, kde je to místní nebo přechodnou úpravou provozu na pozemních komunikacích zakázáno, porušením pravidel o překročení nejvyšší dovolené rychlosti, porušením pravidel jízdy na zvířatech, vedení a hnaní zvířat na pozemní komunikaci, pohybem chodce na pozemní komunikaci odporujícím pravidlům provozu na pozemních komunikacích, nedovoleným způsobem použití lyží, kolečkových bruslí a podobných prostředků na chodníku a nedovoleným vedením jízdního kola nebo jízdou na něm v rozporu s pravidly provozu na pozemních komunikacích a porušení pravidel provozu na pozemních komunikacích ostatními řidiči nemotorových vozidel;
- na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi podle § 30 odst. 1 písm. a), c), g) až i), l) až p) zákona o přestupcích;

¹⁶¹ § 125c odst. 7 zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu a § 24 odst. 4 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích shodně zapovídají blokové řízení u přestupků, u nichž se ukládá zákaz činnosti

¹⁶² § 125c odst. 8 zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu

¹⁶³ § 86 písm. d) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

- spočívající v neoprávněném stání vozidla na místní komunikaci nebo jejím úseku, které lze podle nařízení obce použít ke stání jen za cenu sjednanou v souladu s cenovými předpisy a při splnění podmínek stanovených tímto nařízením;
- na úseku taxislužby podle zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě.

6.1 Přestupky projednávané obcí

Obce projednávají přestupky, jak už bylo zmíněno v oddíle 4.1.1 této práce uvedené v § 53 odst. 1 přestupkového zákona, tedy všechny přestupky proti pořádku ve státní správě ve věcech, které jsou jim svěřeny, přestupky proti pořádku v územní samosprávě (§46 odst. 2), přestupky proti veřejnému pořádku (§§47-48), přestupky proti majetku (§50), jakož i přestupky proti občanskému soužití, pokud nebyly spáchány porušením zvláštních právních předpisů o provozu na pozemních komunikacích (§49), a přestupky na úseku vyhledávání, ochrany, využívání a dalšího rozvoje přírodních léčivých zdrojů, zdrojů přírodních minerálních vod a lázeňských míst (§29a).

6.1.1 Přestupky proti pořádku ve státní správě projednávané obcí¹⁶⁴

Právní předpis	Věcná příslušnost obce	Právní kvalifikace a porušená povinnost	Pravidla pro ukládání blokových pokut
<i>zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání</i>	§ 28 odst. 6	Přestupek dle § 27 odst. 1 písm. q) z.č. 246/1992 Sb. - nesplnění povinnosti stanovené na základě tohoto zákona v obecně závazné vyhlášce obce (neoznačení psa čipem nebo tetováním, přihlásit psa do evidence, nerespektování stanovených pravidel pohybu psům na veřejných prostranstvích.	§ 13 odst. 2 z.č.200/1990 Sb. Bloková pokuta do 1000 Kč .
<i>zákon č. 553/1991Sb., o obecní policii</i>	§ 28a odst. 4	Přestupek § 28 odst. 1 z.č. 553/1991 Sb. Uchazeč o zaměstnání, strážník nebo čekatel nesplnění oznamovacích povinností ovlivňujících spolehlivost. Přestupek § 28 odst. 1 z.č. 553/1991 Sb. Strážník nebo čekatel nesplnění oznamovacích povinností ovlivňujících bezúhonnost. Přestupek § 28 odst. 3 z.č. 553/1991 Sb. a)Fyzická osoba neoprávněně nošení stejnokroje strážníka na veřejnosti b) Fyzická osoba neoprávněně užívání vozidlo označené jako vozidlo obecní policie	§ 13 odst. 2 z.č.200/1990 Sb. Bloková pokuta do 1000 Kč .
<i>Zákon č. 13/1997Sb., o pozemních komunikacích</i>	§ 40 odst. 5 písm. b)	Přestupek § 42a odst. 1,5,6 z.č. 13/1997 Sb. <i>(oprávnění se vztahuje jen na místní komunikace a veřejně přístupné účelové komunikace)</i> -omezí obecné užívání místní komunikace nebo veřejně přístupné účelové komunikace, neoprávněně zřídí objížděku, neoznačí uzavírku nebo objížděku podle rozhodnutí o omezení obecného užívání nebo nedodrží podmínky stanovené tímto rozhodnutím; -užije místní komunikaci jiným než obvyklým způsobem nebo k jiným účelům, než pro které jsou určeny, anebo nedodrží podmínky stanovené v povolení zvláštního užívání,	§ 13 odst. 2 z.č.200/1990 Sb. Bloková pokuta do 1000 Kč . V praxi řešení těchto přestupků ze strany strážníků nebude četné

¹⁶⁴ Dle stanoviska MV ČR Přestupky proti pořádku ve státní správě projednávané strážníkem přístupné na <http://www.mvcr.cz/clanek/stanoviska-a-pravni-rozbor-y-922544.aspx>

		<p>-jako vlastník věci umístěné, zřizované nebo provozované bez povolení neuposlechne výzvy k jejímu odstranění, nebo jako vlastník reklamního zařízení provozovaného bez povolení neuposlechne výzvy k jeho odstranění,</p> <p>-odstraní nebo poškodí zakrytí reklamy,</p> <p>-neoprávněně zřizuje nebo provozuje reklamní zařízení v silničním ochranném pásmu bez povolení nebo nedodrží podmínky tohoto povolení,</p> <p>-neoprávněně připojí sousední nemovitost nebo pozemní komunikaci místní komunikaci nebo upraví takové připojení nebo je zruší,</p> <p>-znečistí nebo poškodí místní komunikaci, její součást nebo příslušenství</p> <p>-na místní komunikaci provádí činnost, která je podle § 19 odst. 2 písm. a) až g) zakázána,</p> <p>-jako vlastník vraku neuposlechne výzvy vlastníka (správce) místní komunikace k odstranění vraku,</p> <p>-bez průtahů neodstraní jí způsobené znečištění místní komunikace, ani neprodleně místo takového znečištění alespoň provizorně neoznačí nebo neprodleně takovou závadu neoznámí vlastníku (správci) pozemní komunikace,</p> <p>-neprodleně neoznámí jí způsobené poškození místní komunikace vlastníku (správci) pozemní komunikace anebo neprodleně místo takového poškození alespoň provizorním způsobem neoznačí, ani neprodleně takové poškození pozemní komunikace neodstraní,</p> <p>-neoprávněně umístí na pozemní komunikaci pevnou překážku nebo ji neodstraní na svůj náklad ve lhůtě stanovené silničním správním úřadem,</p> <p>-neoprávněně provádí stavbu nebo terénní úpravy v silničním ochranném pásmu bez povolení silničního správního úřadu nebo v rozporu s tímto povolením,</p> <p>-v silničním ochranném pásmu na vnitřní straně oblouku místní komunikace I. nebo II. třídy anebo v rozhledových trojúhelníkových prostorů úrovnňových křižovatek těchto pozemních komunikací provádí činnost v rozporu s § 33,</p> <p>-jako vlastník nemovitosti v sousedství místní komunikace nestrpí provedení nezbytných opatření k zabránění sesuvů půdy, padání kamenů, lavin a stromů nebo jejich částí, vznikne-li takové nebezpečí výstavbou nebo provozem pozemní komunikace anebo přírodními vlivy,</p> <p>-jako vlastník nemovitosti v sousedství místní komunikace neučiní na svůj náklad nezbytná opatření k zabránění sesuvů půdy, padání kamenů, lavin a stromů nebo jejich částí, vznikne-li takové nebezpečí z jeho jednání,</p> <p>-vlastník sítě nebo vedení se dopustí přestupku tím, že v rozporu s § 36 odst. 6 neprodleně neuzavře nebo neoznačí příslušnou část pozemní komunikace v případě havárie této sítě nebo tohoto vedení anebo tuto havárii neprodleně neoznámí vlastníku (správci) pozemní komunikace, nebo neoznámí vlastníku (správci) pozemní komunikace provedení nezbytných prací k bezprostřednímu odstranění havárie této sítě nebo tohoto vedení anebo neoznačí nebo nezabezpečí místo provádění těchto prací.</p> <p>-vlastník nemovitosti se v silničním ochranném pásmu dopustí přestupku tím, že na takové nemovitosti strpí umístění reklamního zařízení bez povolení silničního správního úřadu.</p>	vzhledem ke složitosti problematiky, ¹⁶⁵ do působnosti obecních policí se pravděpodobně dostalo nedopatřením.
<i>zák. č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím</i>	§ 53 odst. 1 z.č. 200/1990 Sb.	Přestupek dle § 46 odst. 1 z.č. 200/1990 Sb. Nerespektování nařízení obce (§ 4 odst. 3) určení míst a omezení doby konání shromažďování bez nutnosti oznámení.	§ 13 odst. 2 z.č. 200/1990 Sb. Bloková pokuta do 1000 Kč.
<i>zák. č. 526/1990 Sb., o cenách</i>	§ 53 odst. 1 z.č. 200/1990 Sb.	Přestupek dle § 46 odst. 1 z.č. 200/1990 Sb. Nerespektování nařízení obce (§ 10 odst. 1) o stanovení zboží podléhající cenové regulaci.	§ 13 odst. 2 z.č. 200/1990 Sb. Bloková pokuta do 1000 Kč.

¹⁶⁵ Kočí, R. Zákon o pozemních komunikacích 1.vyd. Praha: LINDE, 2007, s. 197-198

<i>zák. č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů ČR v oblasti cen</i>	§ 53 odst. 1 z.č. 200/1990 Sb.	Přestupek dle § 46 odst. 1 z.č. 200/1990 Sb. Nerespektování nařízení obce (§ 4a odst. 1) o stanovení maximálních cen.	§ 13 odst. 2 z.č. 200/1990 Sb. Bloková pokuta do 1000 Kč .
<i>zák. č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon</i>	§ 53 odst. 1 z.č. 200/1990 Sb.	Přestupek dle § 46 odst. 1 z.č. 200/1990 Sb. Nerespektování nařízení obce (§ 18 odst. 1 a 3) tržní řád.	§ 13 odst. 2 přestupkového zákona (do 1000 Kč)
<i>zák. č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích</i>	§ 53 odst. 1 z.č. 200/1990 Sb.	Přestupek dle § 46 odst. 1 z.č. 200/1990 Sb. Nerespektování nařízení obce (§ 23) parkovací řád.	§ 13 odst. 2 z.č. 200/1990 Sb. Bloková pokuta do 1000 Kč .
<i>zák. č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích předpisů</i>	§ 53 odst. 1 z.č. 200/1990 Sb.	Přestupek dle § 46 odst. 1 z.č. 200/1990 Sb. Nerespektování nařízení obce (§ 27 odst. 6) rozsah, způsob a lhůty odstraňování závad ve schůdnosti místních komunikací a průjezdních úseků silnic.	§ 13 odst. 2 z.č. 200/1990 Sb. Bloková pokuta do 1000 Kč .
<i>zák. č. 166/1999 Sb., veterinární zákon</i>	53 odst. 1 přestupkového zákona	Přestupek dle § 46 odst. 1 z.č. 200/1990 Sb. Nerespektování nařízení obce (§ 46 písm. b)) mimořádná veterinární opatření na návrh krajské veterinární správy.	§ 13 odst. 2 z.č. 200/1990 Sb. Bloková pokuta do 1000 Kč .
<i>zák. č. 240/2000 Sb., krizový zákon</i>	§ 53 odst. 1 z.č. 200/1990 Sb.	Přestupek dle § 46 odst. 1 z.č. 200/1990 Sb. Nerespektování nařízení obce (§ 22 odst. 1) zajištění krizových opatření v podmínkách obce.	§ 13 odst. 2 z.č. 200/1990 Sb. Bloková pokuta do 1000 Kč .
<i>zák. č. 361/2000 Sb., o silničním provozu</i>	§ 53 odst. 1 z.č. 200/1990 Sb.	Přestupek dle § 46 odst. 1 z.č. 200/1990 Sb. Nerespektování nařízení obce (§ 39 odst. 6) vymezení místních komunikací nebo jejich úseků v obytné zóně, které nelze užít ke stání nákladního vozidla nebo jízdní soupravy.	§ 13 odst. 2 z.č. 200/1990 Sb. Bloková pokuta do 1000 Kč .
<i>zák. č. 201/2012 Sb., zákon o ochraně ovzduší</i>	53 odst. 1 přestupkového zákona	Přestupek dle § 46 odst. 1 z.č. 200/1990 Sb. Nerespektování nařízení obce (§ 10 odst. 4) místní program snižování emisí.	§ 13 odst. 2 z.č. 200/1990 Sb. Bloková pokuta do 1000 Kč .
<i>zák. č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy</i>	§ 53 odst. 1 z.č. 200/1990 Sb.	Přestupek dle § 46 odst. 1 z.č. 200/1990 Sb. Nerespektování nařízení obce (§ 2 odst. 1 písm. f) a odst. 6) zákaz reklamy šířené na veřejně přístupných místech mimo provozovnu jiným způsobem než prostřednictvím reklamního nebo propagačního zařízení.	§ 13 odst. 2 z.č. 200/1990 Sb. Bloková pokuta do 1000 Kč .

6.1.2 Přestupky proti pořádku v územní samosprávě

Právní předpis	Věcná příslušnost obce	Právní kvalifikace a porušená povinnost	Úprava blokového řízení
<i>zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích</i>	§ 53 odst. 1 z.č. 200/1990 Sb.	Přestupek dle § 46 odst. 2 spáchá kdo poruší povinnosti stanovené v obecně závazné vyhlášce obce nebo kraje vydané na úseku jejich samostatné působnosti	§ 13 odst. 2 z.č. 200/1990 Sb. Bloková pokuta do 1000 Kč .

6.1.3 Přestupky proti veřejnému pořádku

Právní předpis	Věcná příslušnost obce	Právní kvalifikace a porušená povinnost	Úprava blokového řízení
<i>zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích</i>	§ 53 odst. 1 z.č. 200/1990 Sb.	Přestupek dle § 47odst. 1 spáchá kdo a) neuposlechne výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci, b) poruší noční klid, c) vzbudí veřejné pohoršení, d) znečistí veřejné prostranství, veřejně přístupný - objekt nebo veřejně prospěšné zařízení nebo zanedbá povinnost úklidu veřejného prostranství e) úmyslně zničí, poškodí, znečistí nebo neoprávněně odstraní, zamění, pozmění, zakryje nebo přemístí turistickou značku nebo jiné orientační označení f) poruší podmínky uložené na ochranu veřejného pořádku při konání veřejných tělovýchovných, sportovních nebo kulturních podniků anebo v místech určených k rekreaci nebo turistice, g) jako návštěvník před zahájením organizovaného sportovního utkání, v jeho průběhu nebo při jeho zakončení má obličej zakrytý způsobem ztěžujícím nebo znemožňujícím jeho identifikaci, h) poškodí nebo neoprávněně zabere veřejné prostranství, veřejně přístupný objekt nebo veřejně prospěšné zařízení, i) neoprávněně založí skládku nebo odkládá odpadky nebo odpady mimo vyhrazená místa,	§ 13 odst. 2 z.č.200/1990 Sb. Bloková pokuta do 1000 Kč.
<i>zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích</i>	§ 53 odst. 1 z.č. 200/1990 Sb.	Přestupek dle § 47a odst. 1 Spáchá osoba podávající vysvětlení o trestném činu spáchaném jiným před orgánem činným v trestním řízení úmyslně, a) uvede nepravdu o okolnosti, která má podstatný význam pro rozhodnutí, nebo b) takovou okolnost zamlčí.	§ 13 odst. 2 z.č.200/1990 Sb. Bloková pokuta do 1000 Kč. V praxi nelze toto ustanovení využít, obecní policie pochopitelně není orgánem činným v trestním řízení
<i>zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích</i>	§ 53 odst. 1 z.č. 200/1990 Sb.	Přestupek dle § 47b odst. 1 Spáchá, kdo a) odmítne strpět bezúplatné připevnění tabulky s označením ulice nebo jiného veřejného prostranství na své nemovitosti nebo v blízkosti tabulky s označením umístí jiný nápis, b) úmyslně poškodí, odstraní nebo zakryje tabulku s označením ulice nebo jiného veřejného prostranství, c) neoznačí budovu čísly popisnými, d) neudrží čistotu a pořádek na svém nebo jím užívaném pozemku tak, že naruší vzhled obce	§ 13 odst. 2 z.č.200/1990 Sb. Bloková pokuta do 1000 Kč.
<i>zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích</i>	§ 53 odst. 1 z.č. 200/1990 Sb.	Přestupek dle § 48 Přestupkem proti veřejnému pořádku je porušení i jiných povinností, než které jsou uvedeny v § 47, jestliže jsou stanoveny zvláštními právními předpisy. <i>Např. § 22 odst. 4 zákona č. 266/1991Sb., o drahách¹⁶⁶</i> <i>Osoby nacházející se v obvodu dráhy jsou povinny dbát o svoji bezpečnost, dbát pokynů provozovatele dráhy k zajištění bezpečnosti osob a bezpečnosti provozování dráhy a drážní dopravy a pokynů k zajištění ochrany majetku a veřejného pořádku a jsou povinny zdržet se všeho, co by mohlo rušit nebo ohrozit provozování dráhy a drážní dopravy nebo mít za následek vznik škody na součástech dráhy nebo na drážním vozidle nebo narušit veřejný pořádek.</i>	§ 13 odst. 2 z.č.200/1990 Sb. Bloková pokuta do 1000 Kč.

¹⁶⁶ Jemelka, L., Vetešník, P. Zákon o přestupcích a přestupkové řízení. 2. vyd. Praha: C.H.Beck. 2013. s.287-288

6.1.4 Přestupky proti občanskému soužití

Právní předpis	Věcná příslušnost obce	Právní kvalifikace a porušená povinnost	Pravidla pro ukládání blokových pokut
<i>zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích</i>	§ 53 odst. 1 z.č. 200/1990 Sb.	Přestupek dle § 49 odst. 1 Spáchá, kdo b) jinému z nedbalosti ublíží na zdraví, c) úmyslně naruší občanské soužití vyhrožováním újmou na zdraví, drobným ublížením na zdraví, nepravdivým obviněním z přestupku, schválnostmi nebo jiným hrubým jednáním, d) omezuje nebo znemožňuje příslušníku národnostní menšiny výkon práv příslušníků národnostních menšin, e) působí jinému újmu pro jeho příslušnost k národnostní menšině nebo pro jeho etnický původ, pro jeho rasu, barvu pleti, pohlaví, sexuální orientaci, jazyk, víru nebo náboženství, pro jeho politické nebo jiné smýšlení, členství nebo činnost v politických stranách nebo politických hnutích, odborových organizacích nebo jiných sdruženích, pro jeho sociální původ, majetek, rod, zdravotní stav anebo pro jeho stav manželský nebo rodinný	§ 13 odst. 2 z.č. 200/1990 Sb. Bloková pokuta do 1000 Kč. Formy jednání uvedené pod písmeny b),c) jsou návrhovými přestupky, pokud byly spáchány mezi osobami blízkými; v takovém případě by je nebylo možno projednat v blokovém řízení.

6.1.5 Přestupky proti majetku

Právní předpis	Věcná příslušnost obce	Právní kvalifikace a porušená povinnost	Pravidla pro ukládání blokových pokut
<i>zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích</i>	§ 53 odst. 1 z.č. 200/1990 Sb.	Přestupek dle § 50 odst. 1 Spáchá, kdo a) úmyslně způsobí škodu na cizím majetku krádeží, zpronevěrou, podvodem nebo zničením či poškozením věci z takového majetku nebo se o takové jednání pokusí, b) úmyslně neoprávněně užívá cizí majetek, nebo si přisvojí cizí věc nálezem nebo jinak bez přivolení oprávněné osoby, c) úmyslně ukryje nebo na sebe nebo jiného převede věc, která byla získána přestupkem spáchaným jinou osobou, nebo to, co za takovou věc bylo opatřeno.	§ 13 odst. 2 z.č. 200/1990 Sb. Bloková pokuta do 1000 Kč. Pokud majetkové přestupky byly spáchány mezi osobami blízkými, jedná se o návrhové přestupky; v takovém případě by je nebylo možno projednat v blokovém řízení.

6.1.6 Přestupky na úseku vyhledávání, ochrany, využívání a dalšího rozvoje přírodních léčivých zdrojů, zdrojů přírodních minerálních vod a lázeňských míst

Právní předpis	Věcná příslušnost obce	Právní kvalifikace a porušená povinnost	Pravidla pro ukládání blokových pokut
<i>zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích</i>	§ 53 odst. 1 z.č. 200/1990 Sb.	Přestupek dle § 29a odst. 1 Spáchá, kdo a) nedodrží omezení nebo zákaz stanovený na ochranu přírodního léčivého zdroje, zdroje přírodní minerální vody, přírodních léčebných lázní nebo lázeňského místa, b) nesplní oznamovací povinnost podle zvláštního právního předpisu, c) vykonává činnost zakázanou v ochranném pásmu přírodního léčivého zdroje a zdroje přírodní minerální vody; d) vykonává činnost zakázanou ve vnitřním území lázeňského místa, e) úmyslně zničí nebo poškodí nebo neoprávněně přemístí nebo odstraní značku vyznačující hranice nebo oplocení ochranného pásma přírodního léčivého zdroje, zdroje přírodní minerální vody nebo území lázeňského místa, f) ztěžuje plnění úkolů dozoru nad dodržováním opatření na území lázeňského místa, g) ztěžuje plnění úkolů při vyhledávání a průzkumu přirozeně se vyskytujících zdrojů minerálních vod, plynů, peloidů a dozoru nad dodržováním opatření v ochranném pásmu přírodního léčivého zdroje a zdroje přírodní minerální vody.	§ 13 odst. 2 z.č. 200/1990 Sb. Bloková pokuta do 1000 Kč.

6.2 Přestupky podle zákona o silničním provozu

6.2.1 Nedovolené zastavení a stání vozidla na pozemní komunikaci

<p>Porušení povinnosti spočívající v nedovoleném zastavení nebo stání vozidla vyplývající z obecné úpravy provozu na pozemních komunikacích (zákon č. 361/2000 Sb., o silničním provozu)</p>	<p>Kvalifikace přestupku, blokové řízení</p>
<p>§ 25 – zastavení a stání</p> <ul style="list-style-type: none"> - zastavit a stát lze jen vpravo ve směru jízdy co nejbližší k okraji pozemní komunikace a na jednosměrné pozemní komunikaci vpravo i vlevo, - v jedné řadě a rovnoběžně s okrajem pozemní komunikace; (nedojde-li k ohrožení bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, smí v obci řidič vozidla o celkové hmotnosti nepřevyšující 3500 kg zastavit a stát kolmo, popřípadě šikmo k okraji pozemní komunikace nebo zastavit v druhé řadě) (Ve druhé řadě smí při výkonu taxislužby zastavit řidič taxislužby, je však povinen dbát potřebné opatrnosti, aby neohrozil bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích.) - Při stání musí zůstat volný alespoň jeden jízdní pruh široký nejméně 3 m pro každý směr jízdy; při zastavení musí zůstat volný alespoň jeden jízdní pruh široký nejméně 3 m pro oba směry jízdy. - Při zastavení a stání nesmí řidič znemožnit ostatním řidičům vyjetí z řady stojících vozidel. Při zastavení a stání vedle vozidla s označením "Označení vozidla přepravujícího osobu těžce pohybově postiženou" musí ponechat boční odstup nejméně 1,2 m. 	<p>§ 125c odst. 1 písm. k) V blokovém řízení pokuta do 2000 Kč.</p>
<p>§ 27 – zastavení a stání</p> <p>Řidič nesmí zastavit a stát</p> <ul style="list-style-type: none"> - v nepřehledné zatáčce a v její těsné blízkosti, - před nepřehledným vrcholem stoupání pozemní komunikace, na něm a za ním, - na přechodu pro chodce nebo na přejezdu pro cyklisty a ve vzdálenosti kratší než 5 m před nimi, - na křižovatce a ve vzdálenosti kratší než 5 m před hranicí křižovatky a 5 m za ní; tento zákaz neplatí v obci na křižovatce tvaru "T" na protější straně vyústějící pozemní komunikace, - v připojovacím nebo odbočovacím pruhu, - u zastávky tramvaje, autobusu nebo trolejbusu bez nástupního ostrůvku v úseku, který začíná dopravní značkou "Zastávka autobusu", "Zastávka tramvaje" nebo "Zastávka trolejbusu" a končí ve vzdálenosti 5 m za označником zastávky, a tam, kde taková dopravní značka není, ve vzdálenosti kratší než 30 m před a 5 m za označником zastávky; je-li prostor zastávky vyznačen vodorovnou dopravní značkou "Zastávka autobusu nebo trolejbusu" nebo "Zastávka tramvaje", platí tento zákaz jen pro vyznačený prostor, - na železničním přejezdu, v podjezdu a v tunelu a ve vzdálenosti kratší než 15 m před nimi a za nimi, - v místě, kde by vozidlo zakrývalo svislou dopravní značku nebo vodorovnou dopravní značku "Směrové šipky" nebo "Nápis na vozovce", - ve vzdálenosti kratší než 5 m od začátku a konce vodorovné dopravní značky "Podélná čára souvislá" nebo nástupního ostrůvku tam, kde by mezi touto dopravní značkou nebo nástupním ostrůvkem a vozidlem nezůstal volný alespoň jeden jízdní pruh široký nejméně 3 m; - ve vyhrazeném jízdním pruhu, - na mostě; - v tunelu; to neplatí v případě nouzového stání na místě označeném dopravní značkou "Nouzové stání"; - v jízdních pruzích vyznačených na vozovce mimo pravého jízdního pruhu, - na vyhrazeném parkovišti, nejde-li o vozidlo, pro které je parkoviště vyhrazeno; to neplatí, jde-li o zastavení a stání, které nepřekročí dobu tří minut a které neohrozí ani neomezí ostatní účastníky provozu na pozemních komunikacích, popřípadě neomezí řidiče vozidel, pro něž je parkoviště vyhrazeno; - a tramvajovém pásu; - na silniční vegetaci, pokud to není povoleno místní úpravou provozu na pozemních komunikacích; - na jiných místech, kde by tím byla ohrožena bezpečnost provozu na pozemních komunikacích, zejména jízda ostatních vozidel; - v době od 5.00 do 19.00 hodin je zakázáno stání tam, kde by nezůstal mezi vozidlem a nejbližší tramvajovou kolejnicí volný jízdní pruh široký nejméně 3,5 m; - na silnicích I. třídy a za snížené viditelnosti i na silnicích II. a III. třídy je mimo obec zakázáno zastavení a stání jinde než na místech označených dopravní značkou jako parkoviště; - na dopravním okruhu označeném dopravní značkou „Okruh“ nebo „Změna okruhu“ je zakázáno stání. 	<p>§ 125c odst. 1 písm. k) V blokovém řízení pokuta do 2000 Kč.</p>
<p>§ 36 – zastavení a stání na dálnici</p> <p>Řidiči je na dálnici zakázáno zastavení a stání jinde než na místech označených jako parkoviště. Při nouzovém stání musí vozidlo stát na krajnici, a jen není-li to možné, na vozovce. (Takové vozidlo musí řidič vždy označit jako překážku provozu na pozemních komunikacích; jde-li o motorové vozidlo povinně vybavené přenosným výstražným trojúhelníkem, musí řidič umístit trojúhelník)</p>	<p>§ 125c odst. 1 písm. k) V blokovém řízení pokuta do 2000 Kč.</p>
<p>§ 39 – stání v obytné a pěší zóně</p> <p>V obytné a pěší zóně je stání dovoleno jen na místech označených jako parkoviště.</p>	<p>§ 125c odst. 1 písm. k) V blokovém řízení pokuta do 2000 Kč.</p>

§ 53 odst. 2 – zákaz zastavení a stání na chodníku	§ 125c odst. 1 písm. k) V blokovém řízení pokuta do 2000 Kč.
Jiní účastníci provozu na pozemních komunikacích než chodci nesmějí chodníku nebo stezky pro chodce užívat, pokud není v tomto zákoně stanoveno jinak.	
§ 67 odst. 8 – zákaz stání na vyhrazeném parkovišti pro osoby se zdravotním postižením	§ 125c odst. 1 písm. f) bod 11 V blokovém řízení pokuta do 1000 Kč , nutno užit obecné ustanovení § 13 odst. 2 přestupkového zákona
Na vyhrazeném parkovišti pro vozidlo označené parkovacím průkazem pro osoby se zdravotním postižením je vozidlům bez tohoto označení zakázáno stání.	
§ 67 odst. 8 – zákaz zastavení na vyhrazeném parkovišti pro osoby se zdravotním postižením	§ 125c odst. 1 písm. k) V blokovém řízení pokuta do 2000 Kč.
Na vyhrazeném parkovišti pro vozidlo označené parkovacím průkazem pro osoby se zdravotním postižením je vozidlům bez tohoto označení zakázáno zastavit.	

Porušení povinnosti spočívající v nedovoleném zastavení nebo stání vozidla vyplývající z místní nebo přechodné úpravy provozu na pozemních komunikacích (vyhláška č. 30/2001 Sb., kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích a úprava a řízení provozu na pozemních komunikacích)	Kvalifikace přestupku, blokové řízení
Řidič se dopustí přestupku spočívajícího v porušení § 4 písm. c) zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu nerespektováním: - <u>stálých a přenosných dopravních značek svislých</u> : B28 (zákaz zastavení); B29 (zákaz stání); IP11b-IP11g (Parkoviště s příkázaným způsobem stání); IP12 (vyhrazené parkoviště); IP13b (parkoviště s parkovacím kotoučem); IP13c (parkoviště s parkovacím automatem); IP13d (parkoviště P+R); IP13e (parkoviště K+R); IP25a (zóna s dopravním omezením); IP25b (konec zóny s dopravním omezením); IP26a (obytná zóna); IP26b(konec obytné zóny); IP27a (pěší zóna); IP27b (konec pěší zóny) - <u>stálých a přechodných značek vodorovných</u> : V10a-V10c (stání podélné, kolmé, šikmé); V10d (Parkovací pruh); V10e (vyhrazené parkoviště); V10g (časově omezené stání); V11a (zastávka autobusu nebo trolejbusu); V11b (zastávka tramvaje); V12a (žlutá klikatá čára); V12b (žluté zkřížené čáry); V12c (zákaz zastavení); V12d (zákaz stání); V13a (šikmé rovnoběžné čáry); V13b (křivky), V19 (prostor pro cyklisty)	§ 125c odst. 1 písm. k) V blokovém řízení pokuta do 2000 Kč.

6.2.2 Porušení zákazu vjezdu do míst, kam je to místní nebo přechodnou úpravou provozu na pozemních komunikacích zakázáno

Porušení povinnosti spočívající v nerespektování zákazu vjezdu do míst, kam je to místní nebo přechodnou úpravou provozu na pozemních komunikacích zakázáno (vyhláška č. 30/2001 Sb., kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích a úprava a řízení provozu na pozemních komunikacích) ¹⁶⁷	Kvalifikace přestupku, blokové řízení
Řidič se dopustí přestupku spočívajícího v porušení § 4 písm. c) zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu nerespektováním: - <u>stálých a přenosných dopravních značek svislých</u> : (Zákaz vjezdu všech vozidel (v obou směrech) B1; (zákaz vjezdu všech vozidel) B2; (Zákaz vjezdu všech motorových vozidel s výjimkou motocyklů bez postranního vozíku) B3a; (Zákaz vjezdu osobních automobilů) B3b; (Zákaz vjezdu nákladních automobilů) B4; (Zákaz vjezdu autobusů) B5; (Zákaz vjezdu traktorů) B6; (Zákaz vjezdu motocyklů) B7; (Zákaz vjezdu jízdních kol) B8; (Zákaz vjezdu potahových vozidel) B9; (zákaz vjezdu ručních vozíků) B10; (Zákaz vjezdu všech motorových vozidel) B11; (Zákaz vjezdu vyznačených vozidel) B12; (Zákaz vjezdu vozidel, jejichž okamžitá hmotnost přesahuje vyznačenou mez) B13; (Zákaz vjezdu vozidel, jejichž okamžitá hmotnost připadající na nápravu přesahuje vyznačenou mez) B14; (Zákaz vjezdu vozidel, jejichž šířka přesahuje vyznačenou mez) B15;	§ 125c odst. 1 písm. k) V blokovém řízení pokuta do 2000 Kč.

¹⁶⁷ Paradoxně obecní policie nemůže postihovat v blokovém řízení řidiče motorových vozidel, kteří nerespektují zákaz jízdy po chodníku, neboť tento zákaz vyplývá z obecné úpravy provozu na pozemních komunikacích (§ 53 odst. 2 zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu); nelze postihovat dle stanoviska ministerstva dopravy ani nerespektování světelného signálu s červeným světlem „Stůj!“ při řízení provozu na pozemních komunikacích.

<p>(Zákaz vjezdu vozidel, jejichž výška přesahuje vyznačenou mez) B 16; (Zákaz vjezdu vozidel nebo souprav vozidel, jejichž délka přesahuje vyznačenou mez) B17; (Zákaz vjezdu vozidel přepravujících nebezpečný náklad) B18; (Zákaz vjezdu vozidel přepravujících náklad, který může způsobit znečištění vody) B19; (Zákaz vjezdu pro jezdce na zvířeti) B 31; (Jiný zákaz) B32;(Zákaz vjezdu motorových vozidel s přívěsem) B33; (Stezka pro chodce) C7a; (Stezka pro cyklisty) C8a; (Stezka pro chodce a cyklisty) C9a; (Stezka pro chodce a cyklisty) C10a; (Stezka pro jezdce na zvířeti) C11a; (Omezení v jízdním pruhu) IP21; (Zóna s dopravním omezením) IP25a; (Konec zóny s dopravním omezením) IP25b; (Pěší zóna) IP27a (Konec pěší zóny) IP27b</p> <p>- <u>stálých a přechodných značek vodorovných</u>: (Žluté zkřížené čáry) V12b; (Šikmé rovnoběžné čáry) V13a a (Křivky) V13b</p> <p>- <u>dopravních zařízení</u>: (Dopravní kužel) Z1</p>	
<p>Řidič se dopustí přestupku spočívajícího v porušení § 4 písm. c) zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu nerespektováním:</p> <p>- <u>světelné a akustické signály</u>: (Signál dvou vedle sebe umístěných červených světel, střídavě přerušovaných) S13</p>	<p>§ 125c odst. 1 písm. f) bod 9 V blokovém řízení pokuta do 2500 Kč po vyloučení recidivy.</p>

6.2.3 Překročení nejvyšší povolené rychlosti

<p>Porušení povinnosti spočívající v nerespektování nejvyšší povolené rychlosti stanovené místní, obecnou nebo přechodnou úpravou provozu na pozemních komunikacích</p>	<p>Kvalifikace přestupku, blokové řízení</p>
<p>Řidič se dopustí přestupku spočívajícího v porušení § 4 písm. b), c) zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu nerespektováním:</p> <p>- <u>podmínek stanovených v § 18</u>:</p> <p>- řidič motorového vozidla o maximální přípustné hmotnosti nepřevyšující 3 500 kg a autobusu smí jet mimo obec rychlostí nejvýše 90 km.h⁻¹; na dálnici a silnici pro motorová vozidla rychlostí nejvýše 130 km.h⁻¹. Řidič jiného motorového vozidla smí jet rychlostí nejvýše 80 km.h⁻¹;</p> <p>- v obci smí jet řidič rychlostí nejvýše 50 km.h⁻¹, a jde-li o dálnici nebo silnici pro motorová vozidla, nejvýše 80 km.h⁻¹;</p> <p>- řidič nesmí překročit nejvyšší povolenou rychlost vozidla, a jde-li o jízdní soupravu, nejvyšší povolenou rychlost žádného z vozidel soupravy;</p> <p>- při použití sněhových řetězů na vozidle smí jet řidič rychlostí nejvýše 50 km.h⁻¹.</p> <p>- <u>podmínek stanovených v § 28 odst. 3)</u>:</p> <p>-ve vzdálenosti 50 m před železničním přejezdem a při jeho přejíždění smí řidič jet rychlostí nejvýše 30 km.h⁻¹. Svítí-li přerušované bílé světlo signálu přejezdového zabezpečovacího zařízení, smí 50 m před železničním přejezdem a při jeho přejíždění jet rychlostí nejvýše 50 km.h⁻¹. Při přejíždění železničního přejezdu nesmí řidič zbytečně prodlužovat dobu jeho přejíždění.</p> <p>- <u>podmínek stanovených v § 34 odst. 1)</u>:</p> <p>- při vlečení motorového vozidla se smí jet rychlostí nejvýše 60 km.h⁻¹.</p> <p>- <u>podmínek stanovených v § 39 odst. 5)</u>:</p> <p>- V obytné zóně a pěší zóně smí řidič jet rychlostí nejvýše 20 km.h⁻¹.</p> <p>- <u>stálých a přenosných dopravních značek svislých</u>:</p> <p>- (Nejvyšší dovolená rychlost) B20a; (Konec nejvyšší dovolené rychlosti) B20b</p>	<p>§ 125c odst. 1 písm. f) bod 4 V blokovém řízení pokuta do 1000 Kč za předpokladu, že dojde o překročení rychlosti o méně než 20 km.h⁻¹ v obci a o méně než 30 km.h⁻¹ mimo obec.</p>
<p>Řidič se dopustí přestupku spočívajícího v porušení § 4 písm. b), c) zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu nerespektováním:</p> <p>- <u>podmínek stanovených v § 18</u>:</p> <p>- řidič motorového vozidla o maximální přípustné hmotnosti nepřevyšující 3 500 kg a autobusu smí jet mimo obec rychlostí nejvýše 90 km.h⁻¹; na dálnici a silnici pro motorová vozidla rychlostí nejvýše 130 km.h⁻¹. Řidič jiného motorového vozidla smí jet rychlostí nejvýše 80 km.h⁻¹;</p> <p>- v obci smí jet řidič rychlostí nejvýše 50km.h⁻¹, a jde-li o dálnici nebo silnici pro motorová vozidla, nejvýše 80 km.h⁻¹;</p> <p>- řidič nesmí překročit nejvyšší povolenou rychlost vozidla, a jde-li o jízdní soupravu, nejvyšší povolenou rychlost žádného z vozidel soupravy;</p> <p>- při použití sněhových řetězů na vozidle smí jet řidič rychlostí nejvýše 50 km.h⁻¹.</p> <p>- <u>podmínek stanovených v § 28 odst. 3)</u>:</p> <p>-ve vzdálenosti 50 m před železničním přejezdem a při jeho přejíždění smí řidič jet rychlostí nejvýše 30 km.h⁻¹. Svítí-li přerušované bílé světlo signálu přejezdového zabezpečovacího zařízení, smí 50 m před železničním přejezdem a při jeho přejíždění jet rychlostí nejvýše 50 km.h⁻¹.</p> <p>- <u>podmínek stanovených v § 34 odst. 1)</u>:</p> <p>- při vlečení motorového vozidla se smí jet rychlostí nejvýše 60 km.h⁻¹.</p>	<p>§ 125c odst. 1 písm. f) bod 3 V blokovém řízení pokuta do 2500 Kč za předpokladu, že dojde o překročení rychlosti v obci o 20 km.h⁻¹ a více a méně než 40 km.h⁻¹ a mimo obec o 30 km.h⁻¹ a více a méně než 50 km.h⁻¹ a jen v</p>

<p>- <u>podmínek stanovených v § 39 odst. 5):</u> - V obytné zóně a pěší zóně smí řidič jet rychlostí nejvýše 20 km.h⁻¹. - stálých a přenosných dopravních značek svislých: - (Nejvyšší dovolená rychlost) B20a; (Konec nejvyšší dovolené rychlosti) B20b</p>	<p>případě vyločení recidivy.</p>
---	--

6.2.4 Porušení pravidel jízdy na zvířatech, vedení a hnaní zvířat

<p>Porušení povinnosti jezdce na zvířeti (řidiče), průvodce vedených a hnaných zvířat stanovené místní, obecnou nebo přechodnou úpravou provozu na pozemních komunikacích</p>	<p>Kvalifikace přestupku, blokové řízení</p>
<p>Jezdec na zvířeti (řidič) a průvodce vedených a hnaných zvířat se dopustí přestupku spočívajícího v porušení § 4 písm. a), c) zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu nerespektováním povinnosti: - chovat se ohleduplně a ukázněně, aby svým jednáním neohrožoval život, zdraví nebo majetek jiných osob ani svůj vlastní, nepoškozovat životní prostředí ani neohrožovat život zvířat, své chování je povinen přizpůsobit zejména stavebnímu a dopravně technickému stavu pozemní komunikace, povětrnostním podmínkám, situaci v provozu na pozemních komunikacích, svým schopnostem a svému zdravotnímu stavu; - řídit se světelnými, případně i doprovodnými akustickými signály, dopravními značkami, dopravními zařízeními a zařízeními pro provozní informace.</p>	<p>§ 125c odst. 1 písm. k) V blokovém řízení pokuta do 2000 Kč.</p>
<p>Jezdec na zvířeti (řidič) a průvodce vedených a hnaných zvířat se dopustí přestupku spočívajícího v porušení § 4 písm. b) zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu <u>a) nerespektováním povinností:</u> - řídit se pokyny policisty, pokyny osob oprávněných k řízení provozu na pozemních komunikacích podle § 75 odst. 5, 8 a 9 a zastavování vozidel podle § 79 odst. 1 a pokyny osob, o nichž to stanoví zvláštní právní předpis, vydanými k zajištění bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích <u>b) nerespektováním povinností (§60):</u> - věnovat se plně jízdě na zvířeti a sledovat situaci v provozu na pozemních komunikacích (§5 odst.1 písm. b); - dbát zvýšené opatrnosti zejména vůči dětem, osobám s omezenou schopností pohybu a orientace, osobám těžce zdravotně postiženým a zvířatům, brát ohled na vozidlo přepravující děti, řidiče začátečníka nebo osobu těžce zdravotně postiženou označené podle prováděcího právního předpisu a na výcvikové vozidlo označené podle zvláštního právního předpisu (§5 odst.1 písm. b); - na pozemní komunikaci jezdit vpravo, a pokud tomu nebrání zvláštní okolnosti, při pravém okraji vozovky, pokud není stanoveno jinak (§11 odst.1); - pravidel jízdy v jízdních pružích (§ 12); - pravidel jízdy ve zvláštních případech (§§13-15); - pravidel objíždění (§16); - pravidel předjíždění (§17); - pravidel vyhýbání (§ 20); - pravidel odbočování (§ 21); - pravidel jízdy křižovatkou (§ 22); - pravidel vjíždění na pozemní komunikaci (§ 23); - pravidel otáčení a couvání (§ 24); - pravidel zastavení a stání (§ 25 odst. 1 a 2, § 27); - pravidel jízdy přes železniční přejezd (§ 28 odst. 1,2,4,5, § 29); - pravidel o změně směru jízdy (§30); - umožnit vozidlům s právem přednostní jízdy a vozidlům jimi doprovázeným bezpečný a plynulý průjezd, a jestliže je to nutné, i zastavit vozidla na takovém místě, aby jim nepřekážela. Do skupiny tvořené vozidly s právem přednostní jízdy a vozidly jimi doprovázenými se nesmějí zařazovat; - umožnit vozidlu s výstražným světlem oranžové barvy jízdu nebo pracovní činnost a podle okolností snížit rychlost jízdy, popřípadě i zastavit; - užít pruh pro jezdce na zvířatech nebo stezka pro jezdce na zvířatech označené dopravní značkou "Stezka pro jezdce na zvířeti", je-li zřízena; - jet při pravém okraji vozovky; nejsou-li tím ohrožováni nebo omezováni chodci, smí jet po pravé krajnici; - jet jen jednotlivě za sebou; Jezdec smí vést jen jedno zvíře. - vést nebo hnát zvířata rychlostí chůze a jen tak, aby provoz na pozemní komunikaci nebyl ohrožován a aby byl co nejméně omezován; - vést nejvýše dvě zvířata, která musí být k sobě spřažena; - hnát zvířata ve stádu jen s potřebným počtem průvodců hnaných zvířat, zvířata musí být rozdělena na vhodné dlouhé skupiny oddělené od sebe dostatečně velkými mezerami; - být jako jezdec na zvířeti za snížené viditelnosti označen na levé straně neoslňujícím bílým světlem viditelným zepředu a červeným neoslňujícím světlem viditelným zezadu a jako průvodce vedených a hnaných zvířat být za snížené viditelnosti označen neoslňujícím bílým světlem. - neužít od soumraku do svítání k jízdě na zvířatech a k vedení zvířat silnice I. nebo II. třídy.</p>	<p>§ 125c odst. 1 písm. k) V blokovém řízení pokuta do 2000 Kč.</p>

<p>Jezdec na zvířeti (řidič) a průvodce vedených a hnaných zvířat se dopustí přestupku spočívajícího v porušení § 4 písm. b) zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu nerespektováním povinnosti účastníka nehody v rozsahu § 47 odst. 3 písm. b), § 47 odst. 3 písm. f), § 47 odst. 4 písm. c):</p> <ul style="list-style-type: none"> - oznámit ve stanovených případech nehodu policii; - prokázat na požádání svou totožnost; - setrvat na místě dopravní nehody až do příchodu policisty nebo se na toto místo neprodleně vrátit po poskytnutí nebo přivolání pomoci nebo ohlášení dopravní nehody. 	<p>§ 125c odst. 1 písm. i) V blokovém řízení pokuta do 1000 Kč, nutno užit obecné ustanovení § 13 odst. 2 přestupkového zákona. Pro blokové řízení teoreticky nutno vyloučit recidivu. V praxi nevyužitelné, neboť strážníci neobjasňují dopravní nehody.</p>
<p>Jezdec na zvířeti (řidič) a průvodce vedených a hnaných zvířat se dopustí přestupku spočívajícího v porušení § 4 písm. b) zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu nerespektováním povinnosti účastníka nehody (s výjimkou § 47 odst. 3 písm. b), § 47 odst. 3 písm. f), § 47 odst. 4 písm. c)</p>	<p>§ 125c odst. 1 písm. k) V blokovém řízení pokuta do 2000 Kč. V praxi nevyužitelné, neboť strážníci neobjasňují dopravní nehody.</p>

6.2.5 Porušení pravidel chodců (včetně účastníků provozu pohybujících se na bruslích, lyžích a podobných prostředcích a osob vedoucích jízdní kolo)

<p>Porušení povinnosti chodce stanovené místní, obecnou nebo přechodnou úpravou provozu na pozemních komunikacích</p>	<p>Kvalifikace přestupku, blokové řízení</p>
<p>Chodec se dopustí přestupku spočívajícího v porušení § 4 písm. a), c) zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu nerespektováním povinnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - chovat se ohleduplně a ukázněně, aby svým jednáním neohrožoval život, zdraví nebo majetek jiných osob ani svůj vlastní, nepoškozovat životní prostředí ani neohrožovat život zvířat, své chování je povinen přizpůsobit zejména stavebnímu a dopravně technickému stavu pozemní komunikace, povětrnostním podmínkám, situaci v provozu na pozemních komunikacích, svým schopnostem a svému zdravotnímu stavu; - řídit se světelnými, případně i doprovodnými akustickými signály, dopravními značkami, dopravními zařízeními a zařízeními pro provozní informace. 	<p>§ 125c odst. 1 písm. k) V blokovém řízení pokuta do 2000 Kč.</p>
<p>Chodec se dopustí přestupku spočívajícího v porušení § 4 písm. b) zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu</p> <p>a) nerespektováním povinnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - řídit se pokyny policisty, pokyny osob oprávněných k řízení provozu na pozemních komunikacích podle § 75 odst. 5, 8 a 9 a zastavování vozidel podle § 79 odst. 1 a pokyny osob, o nichž to stanoví zvláštní právní předpis, vydanými k zajištění bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích <p>b) nerespektováním povinnosti (§§53-55):</p> <ul style="list-style-type: none"> - užívat především chodníku nebo stezky pro chodce; chodec, který nese předmět, jímž by mohl ohrozit provoz na chodníku, užije pravé krajnice nebo pravého okraje vozovky; - chodit v místech, kde není chodník nebo je-li neschůdný, po levé krajnici, a kde není krajnice nebo je-li neschůdná, jít co nejbližší při levém okraji vozovky; chodci smějí jít po krajnici nebo při okraji vozovky nejvýše dva vedle sebe; při snížené viditelnosti, zvýšeném provozu na pozemních komunikacích nebo v nebezpečných a nepřehledných úsecích smějí jít chodci pouze za sebou; - neohrozit, je-li zřízena stezka pro chodce a cyklisty označená dopravní značkou "Stezka pro chodce a cyklisty", cyklistu jedoucího po stezce; - užit pouze pruh vyznačený pro chodce, je-li zřízena stezka pro chodce a cyklisty označená dopravní značkou "Stezka pro chodce a cyklisty", na které je oddělen pruh pro chodce a pruh pro cyklisty; pruh vyznačený pro cyklisty může chodec užit pouze při obcházení, vcházení a vycházení ze stezky pro chodce a cyklisty; přitom nesmí ohrozit cyklisty jedoucí v pruhu vyznačeném pro cyklisty; - neohrozit jako osoba pohybující se pomocí ručního nebo motorového vozíku pro invalidy na chodníku nebo na stezce pro chodce ostatní chodce; nelze-li užit chodník, smí užit pravé krajnice nebo pravého okraje vozovky; - užit jako osoba vedoucí jízdní kolo nebo moped chodníku jen neohrozí-li ostatní chodce; jinak musí užit pravé krajnice nebo pravého okraje vozovky; - neohrozit jako osoba pohybující se na lyžích, kolečkových bruslích nebo obdobném sportovním vybavení na chodníku nebo na stezce pro chodce ostatní chodce; - přecházet je-li blíže než 50 m křižovatka s řízeným provozem, přechod pro chodce, místo pro přecházení 	<p>§ 125c odst. 1 písm. k) V blokovém řízení pokuta do 2000 Kč.</p>

<p>vozovky, nadchod nebo podchod vyznačený dopravní značkou "Přechod pro chodce", "Podchod nebo nadchod" jen na těchto místech; na přechodu pro chodce se chodí vpravo;</p> <ul style="list-style-type: none"> - přecházet vozovku mimo přechod pro chodce jen kolmo k její ose; před vstupem na vozovku se chodec musí přesvědčit, zdali může vozovku přejít, aniž by ohrozil sebe i ostatní účastníky provozu na pozemních komunikacích; chodec smí přecházet vozovku, jen pokud s ohledem na vzdálenost a rychlost jízdy přijíždějících vozidel nedonutí jejich řidiče k náhlé změně směru nebo rychlosti jízdy; - bezdůvodně se zastavovat nebo zdržovat na přechodu pro chodce nebo na vozovce; nevidomý chodec signalizuje úmysl přejít vozovku mávnutím bílou slepečkou holí ve směru přecházení; chodec nesmí vstupovat na přechod pro chodce nebo na vozovku, přijíždějí-li vozidla s právem přednostní jízdy; nachází-li se na přechodu pro chodce nebo na vozovce, musí neprodleně uvolnit prostor pro projetí těchto vozidel; chodec nesmí vstupovat na přechod pro chodce nebo na vozovku bezprostředně před blížícím se vozidlem; chodec musí dát přednost tramvaji; - nepřekónávat zábradlí nebo jiné zábrany na vozovce; - počínat zvláště opatrně před železničním přejezdem, zejména se musí přesvědčit, zda může železniční přejezd bezpečně přejít; - nevstoupit na železniční přejezd v případech stanovených v § 29 odst. 1 písm. a) až e); - řídit se při přecházení železničního přejezdu pokyny pověřeného zaměstnance provozovatele dráhy; 	
<p>Chodec se se dopustí přestupku spočívajícího v porušení § 4 písm. b) zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu nerespektováním povinnosti účastníka nehody v rozsahu § 47 odst. 3 písm. b), § 47 odst. 3 písm. f), § 47 odst. 4 písm. c):</p> <ul style="list-style-type: none"> - oznámit ve stanovených případech nehodu policii; - prokázat na požádání svou totožnost; - setrvat na místě dopravní nehody až do příchodu policisty nebo se na toto místo neprodleně vrátit po poskytnutí nebo přivolání pomoci nebo ohlášení dopravní nehody. 	<p>§ 125c odst. 1 písm. i) V blokovém řízení pokuta do 1000 Kč, nutno užít obecné ustanovení § 13 odst. 2 přestupkového zákona. Pro blokové řízení teoreticky nutno vyloučit recidivu. V praxi nevyužitelné, neboť strážníci neobjasňují dopravní nehody.</p>
<p>Chodec se dopustí přestupku spočívajícího v porušení § 4 písm. b) zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu nerespektováním povinnosti účastníka nehody (s výjimkou § 47 odst. 3 písm. b), § 47 odst. 3 písm. f), § 47 odst. 4 písm. c)</p>	<p>§ 125c odst. 1 písm. k) V blokovém řízení pokuta do 2000 Kč. V praxi nevyužitelné, neboť strážníci neobjasňují dopravní nehody.</p>

6.2.6 Porušení pravidel pro cyklisty

<p>Porušení povinností cyklisty stanovené místní, obecnou nebo přechodnou úpravou provozu na pozemních komunikacích</p>	<p>Kvalifikace přestupku, blokové řízení</p>
<p>Cyklista se dopustí přestupku spočívajícího v porušení § 4 písm. a) zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu nerespektováním povinnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - chovat se ohleduplně a ukázněně, aby svým jednáním neohrožoval život, zdraví nebo majetek jiných osob ani svůj vlastní, nepoškozovat životní prostředí ani neohrožovat život zvířat, své chování je povinen přizpůsobit zejména stavebnímu a dopravně technickému stavu pozemní komunikace, povětrnostním podmínkám, situaci v provozu na pozemních komunikacích, svým schopnostem a svému zdravotnímu stavu; 	<p>§ 125c odst. 1 písm. k) V blokovém řízení pokuta do 2000 Kč.</p>
<p>Cyklista se dopustí přestupku spočívajícího v porušení § 4 písm. b) zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu nerespektováním:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zákazu při jízdě držet v ruce nebo jiným způsobem telefonní přístroj nebo jiné hovorové nebo záznamové zařízení 	<p>§ 125c odst. 1 písm. f) bod 1 V blokovém řízení pokuta do 1000 Kč.</p>

<p>Cyklista se dopustí přestupku spočívajícího v porušení § 4 písm. b) zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu nerespektováním: - kouřit při jízdě na jízdním kole</p>	<p>§ 125c odst. 1 písm. k) V blokovém řízení pokuta do 2000 Kč.</p>
<p>Cyklista se dopustí přestupku spočívajícího v porušení § 4 písm. b),c) zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu nerespektováním: - nejvyšší povolené rychlosti – povinnosti blíže oddíl 6.2.3</p>	<p>Kvalifikace přestupků i podmínky vedení blokového řízení viz oddíl 6.2.3</p>
<p>Cyklista se dopustí přestupku spočívajícího v porušení § 4 písm. b),c) zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu nerespektováním: - povinnosti zastavit vozidlo na signál, který jí přikazuje zastavit vozidlo nebo na pokyn "Stůj" daný při řízení nebo usměrňování provozu na pozemních komunikacích osobou k tomu oprávněnou</p>	<p>§ 125c odst. 1 písm. f) bod 5 V blokovém řízení pokuta do 2500 Kč. Pro blokové řízení teoreticky nutno vyloučit recidivu.</p>
<p>Cyklista se dopustí přestupku spočívajícího v porušení § 4 písm. b) zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu nerespektováním: - povinnosti umožnit chodci na přechodu pro chodce nerušené a bezpečné přejetí vozovky nebo zastavit vozidlo před přechodem pro chodce v případech, kdy je povinen tak učinit; nebo ohrozí chodce přecházejícího pozemní komunikaci, na kterou odbočuje, nebo ohrozí chodce při odbočování na místo ležící mimo pozemní komunikaci, při vjíždění na pozemní komunikaci nebo při otáčení</p>	<p>§ 125c odst. 1 písm. f) bod 6 V blokovém řízení pokuta do 2500 Kč. Pro blokové řízení teoreticky nutno vyloučit recidivu.</p>
<p>Cyklista se dopustí přestupku spočívajícího v porušení § 4 písm. b),c) zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu nerespektováním: - povinnosti dát přednost v jízdě v případech, ve kterých je povinen dát přednost v jízdě</p>	<p>§ 125c odst. 1 písm. f) bod 8 V blokovém řízení pokuta do 2500 Kč. Pro blokové řízení teoreticky nutno vyloučit recidivu.</p>
<p>Cyklista se dopustí přestupku spočívajícího v porušení § 4 písm. b),c) zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu nerespektováním: - zákazu vjíždění na železniční přejezd v případech, kdy je to zakázáno</p>	<p>§ 125c odst. 1 písm. f) bod 9 V blokovém řízení pokuta do 2500 Kč. Pro blokové řízení teoreticky nutno vyloučit recidivu.</p>
<p>Cyklista se dopustí přestupku spočívajícího v porušení § 4 písm. b) zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu nerespektováním povinnosti účastníka nehody v rozsahu § 47 odst. 3 písm. b), § 47 odst. 3 písm. f), § 47 odst. 4 písm. c): - oznámit ve stanovených případech nehodu policii; - prokázat na požádání svou totožnost; - setrvat na místě dopravní nehody až do příchodu policisty nebo se na toto místo neprodleně vrátit po poskytnutí nebo přivolání pomoci nebo ohlášení dopravní nehody.</p>	<p>§ 125c odst. 1 písm. i) V blokovém řízení pokuta do 1000 Kč, nutno užit obecné ustanovení § 13 odst. 2 přestupkového zákona. Pro blokové řízení teoreticky nutno vyloučit recidivu. V praxi nevyužitelné, neboť strážníci neobjasňují dopravní nehody.</p>

Cyklista se dopustí přestupku spočívajícího v porušení § 4 písm. b) zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu nerespektováním povinnosti účastníka nehody (s výjimkou § 47 odst. 3 písm. b), § 47 odst. 3 písm. f), § 47 odst. 4 písm. c)	§ 125c odst. 1 písm. k) V blokovém řízení pokuta do 2000 Kč . V praxi nevyužitelné, neboť strážníci neobjasňují dopravní nehody.
Veškerá další porušení pravidel provozu na pozemních komunikacích stanovených zákonem č. 361/2000 Sb., o silničním provozu cyklistům, za které se neukládá sankce zákaz činnosti, mohou strážníci postihovat v blokovém řízení.	§ 125c odst. 1 písm. k) V blokovém řízení pokuta do 2000 Kč .

6.2.7 Porušení pravidel ostatními řidiči nemotorových vozidel

Porušení povinností ostatními řidiči nemotorových vozidel stanovených místní, obecnou nebo přechodnou úpravou provozu na pozemních komunikacích	Kvalifikace přestupku, blokové řízení
Řidič nemotorového vozidla se dopustí přestupku spočívajícího v porušení § 4 písm. b) zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu nerespektováním povinnosti (43 odst.2): - zákazu vjezdu na silnici I. třídy mimo obec v období od 15. dubna do 30. září s potahovým vozidlem a ručním vozíkem o celkové šířce větší než 600 mm v poslední pracovní den před sobotou nebo dnem pracovního klidu v době od 15.00 do 21.00 hodin, v první den pracovního klidu a v sobotu, pokud následuje po pracovním dnu, v době od 7.00 do 11.00 hodin, v poslední den pracovního klidu v době od 15.00 do 21.00 hodin.	§ 125c odst. 1 písm. g) V blokovém řízení pokuta do 2500 Kč . Pro blokové řízení teoreticky nutno vyloučit recidivu.
Veškerá další porušení pravidel provozu na pozemních komunikacích stanovených zákonem č. 361/2000 Sb., o silničním provozu se u řidičů ostatních nemotorových vozidel postihují shodně jako u cyklistů (oddíl 6.2.6) s výjimkou zákazu kouření.	

6.3 Přestupky na úseku ochrany před alkoholismem jinými toxikomaniemi

Porušení povinností dle § 30 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi	Kvalifikace přestupku, blokové řízení
Přestupku se dopustí ten, kdo prodá, podá nebo jinak umožní požití alkoholického nápoje osobě zjevně ovlivněné alkoholickým nápojem nebo jinou návykovou látkou, osobě mladší osmnácti let, osobě, o níž lze mít pochybnost, zda splňuje podmínku věku, nebo osobě, o níž ví, že bude vykonávat zaměstnání nebo jinou činnost, při níž by mohla ohrozit zdraví lidí nebo poškodit majetek	§ 30 odst. 1 písm. a) V blokovém řízení pokuta do 1000 Kč .
Přestupku se dopustí ten, kdo se nepodrobí opatření postihujícímu nadměrné požívání alkoholických nápojů nebo užívání jiných návykových látek,	§ 30 odst. 1 písm. c) V blokovém řízení pokuta do 1000 Kč .

Přestupku se dopustí ten, kdo požije alkoholický nápoj nebo užije jinou návykovou látku, ačkoliv ví, že bude vykonávat zaměstnání nebo jinou činnost, při níž by mohl ohrozit zdraví lidí nebo poškodit majetek,	§ 30 odst. 1 písm. g) V blokovém řízení pokuta do 1000 Kč.
Přestupku se dopustí ten, kdo po požití alkoholického nápoje nebo užití jiné návykové látky vykonává činnost uvedenou v písmenu g),	§ 30 odst. 1 písm. h) V blokovém řízení pokuta do 1000 Kč.
Přestupku se dopustí ten, kdo ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil požitím alkoholického nápoje nebo užitím jiné návykové látky, vykonává činnost uvedenou v písmenu g),	§ 30 odst. 1 písm. ch) V blokovém řízení pokuta do 1000 Kč.
Přestupku se dopustí ten, kdo odepře se podrobit vyšetření, zda není ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou, k němuž byl vyzván podle zvláštního právního předpisu,	§ 30 odst. 1 písm. i) V blokovém řízení pokuta do 1000 Kč.
Přestupku se dopustí ten, kdo prodá jednotlivé cigarety nebo neuzavřené jednotkové balení cigaret,	§ 30 odst. 1 písm. l) V blokovém řízení pokuta do 1000 Kč.
Přestupku se dopustí ten, kdo kouří na místech zákonem zakázaných,	§ 30 odst. 1 písm. m) V blokovém řízení pokuta do 1000 Kč.
Přestupku se dopustí ten, kdo prodá výrobek podobný tabákovému výrobku, tabákové potřebě ve formě potravinářského výrobku nebo hračky, a nebo podobný alkoholickému nápoji ve formě hračky.	§ 30 odst. 1 písm. n) V blokovém řízení pokuta do 1000 Kč.
Přestupku se dopustí ten, kdo prodá tabákový výrobek, tabákovou potřebu nebo alkoholický nápoj v zařízení nebo na akcích určených osobám mladším 18 let.	§ 30 odst. 1 písm. o) V blokovém řízení pokuta do 1000 Kč.
Přestupku se dopustí ten, kdo prodá, podá nebo jinak umožní užití tabákového výrobku osobě mladší 18 let nebo neodepře jejich prodej fyzické osobě, o níž lze mít pochybnost, že splňuje podmínku věku.	§ 30 odst. 1 písm. p) V blokovém řízení pokuta do 1000 Kč.

6.4 Přestupky spočívající ve stání vozidla v rozporu s nařízením obce

<p>Pro účely organizování dopravy na území obce může obec v nařízení obce vymezit oblasti obce, ve kterých lze místní komunikace nebo jejich určené úseky užit za cenu sjednanou v souladu s cenovými předpisy</p> <p>a) k stání silničního motorového vozidla v obci na dobu časově omezenou, nejvýše však na dobu 24 hodin,</p> <p>b) k odstavení nákladního vozidla nebo jízdní soupravy v obci na dobu potřebnou k zajištění celního odbavení,</p> <p>c) k stání silničního motorového vozidla provozovaného právnickou nebo fyzickou osobou za účelem podnikání podle zvláštního právního předpisu, která má sídlo nebo provozovnu ve vymezené oblasti obce, nebo k stání silničního motorového vozidla fyzické osoby, která má místo trvalého pobytu nebo je vlastníkem nemovitosti ve vymezené oblasti obce, nebude-li tímto užitím ohrožena bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích a jiný veřejný zájem. V nařízení obce stanoví obec způsob placení sjednané ceny a způsob prokazování jejího zaplacení. Místní komunikace nebo jejich určené úseky podle odstavce 1 musí být označeny příslušnou dopravní značkou podle zvláštního právního předpisu. V nařízení obce může vymezit oblasti obce, ve kterých nelze místní komunikace nebo jejich určené úseky užit k účelům uvedeným ve větě první písm. a) až c). Pro účely organizování dopravy na území obce může obec v nařízení obce vymezit oblasti obce s časovým a druhovým omezením zásobování. V nařízení obce stanoví obec druhy a kategorie silničních vozidel, časové vymezení a činnosti, které jsou předmětem omezení.¹⁶⁸</p>	<p>Kvalifikace přestupku, blokové řízení</p>
<p>Řidič se dopustí přestupku spočívajícího v porušení § 4 písm. c) zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu nerespektováním:</p> <p>- <u>stálých a přenosných dopravních značek svislých</u>: IP12 (vyhrazené parkoviště); IP13b (parkoviště s parkovacím kotoučem); IP13c (parkoviště s parkovacím automatem)</p>	<p>§ 125c odst. 1 písm. k) z.č. 361/2000 Sb. V blokovém řízení pokuta do 2000 Kč.</p>
<p>Přestupek dle § 46 odst. 1 přestupkového zákona. Nerespektování nařízení obce (§ 23 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích) parkovací řád.</p>	<p>46 odst. 1 z.č.200/1990 Sb. V blokovém řízení pokuta do 1000 Kč. Nutno užit § 13 odst. 2 přestupkového zákona.</p>

¹⁶⁸ § 23 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích

6.5 Přestupky na úseku taxislužby

Porušení povinnosti dle zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě	Kvalifikace přestupku dle z.č.111/1994 Sb.
Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že	
- vykonává práci řidiče taxislužby bez oprávnění řidiče taxislužby (§ 21c odst. 1).	§ 34e odst. 1 V blokovém řízení pokuta do 1000 Kč Nutno užít § 13 odst. 2 přestupkového zákona.
Řidič taxislužby se dopustí přestupku tím, že	
- uzavře smlouvu v rozporu se zákonem (§ 21 odst. 4)	§ 34e odst. 2 písm. a) V blokovém řízení pokuta do 1000 Kč . Nutno užít § 13 odst. 2 přestupkového zákona.
- neodevzdá průkaz řidiče taxislužby dopravnímu úřadu do 7 dnů ode dne pozbytí jeho platnosti (§ 21c odst. 6)	§ 34e odst. 2 písm. b) V blokovém řízení pokuta do 1000 Kč . Nutno užít § 13 odst. 2 přestupkového zákona.
- vykonává práci řidiče taxislužby vozidlem, které nesplňuje požadavky zákona (§ 21d odst. 1)	§ 34e odst. 2 písm. c) V blokovém řízení pokuta do 1000 Kč . Nutno užít § 13 odst. 2 přestupkového zákona.
- při poskytování přepravy vozidlem cestujícího u sebe nemá průkaz řidiče taxislužby (§ 21d odst. 2),	§ 34e odst. 2 písm. d) V blokovém řízení pokuta do 1000 Kč Nutno užít § 13 odst. 2 přestupkového zákona.
- při nabízení nebo poskytování přepravy, včetně činností s tím souvisejících, vozidlem taxislužby nemá ve vozidle umístěn průkaz řidiče taxislužby způsobem stanoveným v zákoně (§ 21d odst. 3)	§ 34e odst. 2 písm. e) V blokovém řízení pokuta do 1000 Kč . Nutno užít § 13 odst. 2 přestupkového zákona.
- neobsluhuje řádně taxametr nebo nezajistí zaznamenání skutečného průběhu přepravy (§ 21d odst. 4 písm. a))	§ 34e odst. 2 písm. f) V blokovém řízení pokuta do 1000 Kč . Nutno užít § 13 odst. 2 přestupkového zákona.

<p>- nepořídí ihned po ukončení přepravy jako výstup z tiskárny taxametru záznam o přepravě obsahující předepsané náležitosti (§ 21d odst. 4 písm. b))</p>	<p>§ 34e odst. 2 písm. g) V blokovém řízení pokuta do 1000 Kč. Nutno užít § 13 odst. 2 přestupkového zákona.</p>
<p>- nevydá na požádání cestujícímu doklad o zaplacení jízdného pořízený jako výstup z tiskárny taxametru obsahující předepsané náležitosti (§ 21d odst. 4 písm. c))</p>	<p>§ 34e odst. 2 písm. h) V blokovém řízení pokuta do 1000 Kč. Nutno užít § 13 odst. 2 přestupkového zákona.</p>
<p>- v dokladu o zaplacení jízdného vydaném podle § 21d odst. 4 písm. c) uvede nepravdivé údaje,</p>	<p>§ 34e odst. 2 písm. i) V blokovém řízení pokuta do 1000 Kč. Nutno užít § 13 odst. 2 přestupkového zákona.</p>
<p>- užije vozidlo taxislužby označené svítilnou podle § 21 odst. 3 písm. c) bodu 1, nápisem TAXI nebo jiným způsobem zaměnitelným s tímto označením k nabízení nebo poskytování přepravy podle § 21 odst. 4, včetně činností s tím souvisejících, nebo k jinému účelu než k provozování taxislužby (§ 21d odst. 5)</p>	<p>§ 34e odst. 2 písm. j) V blokovém řízení pokuta do 1000 Kč. Nutno užít § 13 odst. 2 přestupkového zákona.</p>
<p>- užije vozidlo taxislužby, které není vybaveno taxametrem, k jinému účelu než k poskytování přepravy podle § 21 odst. 4. (§ 21d odst. 6)</p>	<p>§ 34e odst. 2 písm. k) V blokovém řízení pokuta do 1000 Kč. Nutno užít § 13 odst. 2 přestupkového zákona.</p>

7 Postup obecní policie po projednání přestupku v blokovém řízení

V souvislosti s blokovým projednáváním „dopravních“ přestupků zařazených do bodového hodnocení mají obecní policie povinnost do tří pracovních dnů ode dne uložení pokuty v blokovém řízení doručit oznámení nebo rozhodnutí o uložení sankce za přestupek zařazený do bodového hodnocení příslušnému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností. Oznámení nebo rozhodnutí se považují za doručená až okamžikem, kdy je obecní úřad obce s rozšířenou působností obdržel. Rozhodnutí musí být opatřeno doložkou právní moci, jinak jej musí obecní úřad obce s rozšířenou působností považovat za nedoručené.¹⁶⁹ V případě blokových pokut se zasílají obecním úřadům obcí s rozšířenou působností oznámení o nabytí právní moci rozhodnutí v blokovém řízení. Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen nejpozději do pěti pracovních dnů od doručení oznámení provést záznam v registru řidičů. Obsah ani náležitosti oznámení nejsou legálně upraveny. Pokud má obecní úřad obce s rozšířenou působností správně zaznamenat počet bodů v bodovém hodnocení, často nebude v oznámení postačovat pouhá právní kvalifikace přestupkového jednání, neboť v některých případech různá jednání, přestože jsou subsumována pod tutéž skutkovou podstatu přestupku, jsou zařazena do bodového hodnocení a jiná nikoli.¹⁷⁰ Pokud by došlo k tomu, že oznámení by neobsahovalo údaje potřebné pro záznam bodů do registru řidičů, je povinností obecního úřadu obce s rozšířenou působností požádat obecní policii o doručení rozhodnutí, v tomto případě příslušného dílu pokutového bloku.

V bodovém hodnocení se sledují pouze některá porušení pravidel provozu na pozemních komunikacích spáchaná řidiči motorových vozidel, nelze tedy připsat body cyklistovi, chodci nebo vozkovi za přestupek, byť by takové jednání bylo zařazeno do bodového hodnocení.

V případě, že protiprávní jednání pro svou zanedbatelnou společenskou škodlivost bylo „vyřešeno“ domluvou, nelze řidiči zaznamenat body, přinejmenším proto, že řidiči nebyla uložena žádná sankce.

V případě, že je jakémukoli účastníku provozu na pozemních komunikacích uložena bloková pokuta vyšší než 1000 Kč, je povinností obecní policie do pěti pracovních dnů od projednání

¹⁶⁹ § 123b zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu

¹⁷⁰ např. Přestupek spočívající v překročení rychlosti v obci o 5 km.h⁻¹ není zařazen do bodového hodnocení, přestože jde o stejný přestupek (§ 125c odst. 1 písm. f) bod 4 zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu) jako jednání spočívající v překročení rychlosti o 15 km.h⁻¹.

přestupku zaslat obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností oznámení o uložení této pokuty.¹⁷¹

Třídenní lhůta určená pro doručení oznámení přestupků řidičů motorových vozidel zařazených do bodového hodnocení je ve vztahu k pětidenní lhůtě pro zaslání oznámení o uložení pokuty vyšší než 1000 Kč jakémukoli účastníkovi provozu na pozemních komunikacích lhůtou speciální. Je jí tedy nutno respektovat přednostně.¹⁷²

¹⁷¹ § 128 zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu

¹⁷² Kučerová, H. Zákon o silničním provozu s komentářem a judikaturou. 2 vyd. Praha: Leges, 2011. s. 678

8 Opravné prostředky proti rozhodnutí obecní policie v blokovém řízení

Zákon o přestupcích v ustanoveních týkajících se blokového řízení výslovně zapovídá možnost podání řádného opravného prostředku proti rozhodnutí v blokovém řízení. V okamžiku podepsání (vyjádření ochoty zaplatit) nabývá rozhodnutí právní moci, nastává překážka věci rozhodnuté (res iudicata). Zvrátit rozhodnutí vyslovené v blokovém řízení je možno pouze v přezkumném řízení nebo v rámci obnovy řízení. Úprava obou typů řízení je zakotvena v zákoně č. 500/2004 Sb., správní řád.

8.1 Přezkumné řízení

Obecní policie jako orgán obce, který je pověřen vedením správních řízení, především blokovým řízením o přestupcích, je v pozici správního orgánu.¹⁷³ Fakt, že proti rozhodnutí v blokovém řízení není možnost odvolání, neznamená, že proti takovému rozhodnutí neexistuje žádný „opravný“ prostředek.

Jednou z možností je přezkumné řízení. Přezkumné řízení není opravným prostředkem v pravém slova smyslu, ale dozorčím prostředkem, kterým veřejná správa kontroluje zákonnost svých vlastních rozhodnutí.¹⁷⁴ O mimořádný opravný prostředek se nejedná, neboť přezkumné řízení se zahajuje pouze z moci úřední. Účastník řízení (v rámci problematiky blokového řízení přestupce) může dát podnět k zahájení přezkumného řízení, ale tento podnět není návrhem na zahájení řízení. Důvodem pro zahájení přezkumného řízení je podle konstantní judikatury pouze nezákonnost rozhodnutí, nikoli jeho věcná nesprávnost.¹⁷⁵ U blokového řízení je možno spatřovat nezákonnost rozhodnutí v případech, kdy byl

¹⁷³ § 1 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád

¹⁷⁴ Vedral, J. Správní řád: Komentář. 2. vyd. Praha: BOVA POLYGON, 2012. s. 801 a násl.

¹⁷⁵ NSS 5 As 27/2011: „Obdobným případem se Nejvyšší správní soud zabýval již ve svém rozhodnutí ze dne 14. 2. 2008, č. j. 7 As 55/2007 - 71, se závěry učiněnými v tomto svém rozhodnutí se senát nyní ve věci rozhodující plně ztotožňuje, přitom neshledává důvod se od nich odchýlit. Právní úprava přezkumného řízení v platném správním řádu (hlava IX) se vyznačuje, oproti předchozí úpravě, zejména podrobností a důrazem na právní jistotu. Správní řád nově definuje institut přezkumného řízení, který do jisté míry nahrazuje dřívější institut přezkoumání rozhodnutí mimo odvolací řízení (§ 65 a násl. zákona č. 71/1967 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Přezkumné řízení podle ustanovení § 94 a násl. správního řádu se zahajuje vždy z úřední povinnosti, pokud je důvodné podezření, že konkrétním pravomocným nebo předběžně vykonatelným rozhodnutím byl porušen obecně závazný právní předpis. Přezkumnému řízení tedy podléhají výlučně rozhodnutí nezákonná, nikoliv však rozhodnutí věcně nesprávná, která nejsou v přímém rozporu se zákonem.“

v blokovém řízení projednán přestupek, který v blokovém řízení být projednán nesmí nebo pokud byla uložena pokuta vyšší, než umožňuje zákon.¹⁷⁶

Přezkumné řízení se zahajuje usnesením ve lhůtě 2 měsíců ode dne, kdy se o důvodech příslušný správní orgán dozvěděl, nejpozději však do jednoho roku od nabytí právní moci rozhodnutí. Rozhodnutí však nelze vydat po uplynutí 15 měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí.

Pokud je nezákonnost zjevná ze spisového materiálu a není potřeba dalších úkonů, např. vysvětlení účastníků, může příslušný správní orgán rozhodnout rovnou, aniž by zvlášť zahajoval řízení.

Ve vztahu k obecní policii je nadřízeným správním orgánem příslušným k vedení přezkumného řízení krajský úřad.¹⁷⁷ Pokud podnět k přezkumnému řízení dal účastník (přestupce), řízení může provést sama obecní policie, pokud plně účastníkovi vyhoví a nemůže být způsobena újma žádnému jinému účastníkovi nebo s tím všichni vyslovili souhlas. Tento postup je označován jako autoremedura. V případě, že obecní policie na základě podání podnětu přestupce neshledá důvody k provedení autoremedury, předá věc příslušnému krajskému úřadu. Pokud se v rámci přezkumného řízení ruší nebo mění rozhodnutí uložené v blokovém řízení, určí příslušný správní orgán (obecní policie, krajský úřad), že účinky rozhodnutí v přezkumném řízení nastávají ode dne právní moci rozhodnutí v blokovém řízení. Škodu, která vznikla nezákonným rozhodnutím, by bylo nutné uplatňovat postupem podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem.

8.2 Obnova řízení

Obnova řízení je mimořádným opravným prostředkem v případech, kdy se zahajuje na žádost účastníka, a dozorčím prostředkem, pokud se zahajuje z moci úřední.

¹⁷⁶ NSS 5 As 16/2008: „Nejvyšší správní soud naproti tomu nevidí žádný důvod, jenž by v obecné rovině vylučoval provedení přezkumného řízení dle § 94 a násl. správního řádu (včetně případné možnosti zkráceného přezkumného řízení dle § 98 správního řádu) ve vztahu k rozhodnutí vydanému v blokovém řízení. Takový postup by byl na místě např. tehdy, pokud by byla obviněnému uložena v blokovém řízení vyšší pokuta, než zákon připouští, nebo by byl v blokovém řízení projednán přestupek, za nějž se dle zákona ukládá trest zákazu činnosti a který tudíž v blokovém řízení projednat nelze.“

¹⁷⁷ § 178 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád

Na žádost účastníka se řízení obnovuje, jestliže vyšly najevo dříve neznámé skutečnosti nebo důkazy, které existovaly v době původního řízení a které účastník, jemuž jsou ku prospěchu, nemohl v původním řízení uplatnit, anebo se provedené důkazy ukázaly nepravdivými, nebo bylo zrušeno či změněno rozhodnutí, které bylo podkladem rozhodnutí vydaného v řízení, které má být obnoveno, a pokud tyto skutečnosti, důkazy nebo rozhodnutí mohou odůvodňovat jiné řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování.¹⁷⁸

Z moci úřední rozhoduje správní orgán v případech, kdy jsou splněny podmínky pro rozhodnutí na žádost účastníka a na novém řízení je veřejný zájem, a dále v případě, že rozhodnutí bylo dosaženo trestným činem.

Na rozdíl od přezkumného řízení lze v obnově řízení uplatňovat i skutečnosti a důkazy, které vyšly najevo až po ukončení obnovovaného řízení.

Obnova řízení se skládá ze dvou samostatných stadií. Prvním je řízení o povolení nebo nařízení obnovy řízení, v níž se posuzují jen podmínky pro povolení obnovy. Proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti je žadatel oprávněn podat odvolání. Pokud správní orgán obnovu řízení povolí, nastává druhé stadium, v němž se rozhoduje o meritů věci, o kterém již bylo rozhodnuto v řízení původním.

O obnoveném řízení rozhoduje ten správní orgán, který ve věci rozhodoval v posledním stupni. V případě blokového řízení, které vedl strážník, je tímto orgánem obecní policie. Odvolacím orgánem je vůči rozhodnutím obecní policie krajský úřad.

Správní řád výslovně nezapovídá možnost obnovit řízení ukončené vydáním pokutového bloku, ovšem Nejvyšší správní soud se dlouhodobě potýkal s problémem nastavení podmínek, za nichž se vydává rozhodnutí v blokovém řízení a za nichž lze rozhodnout o obnově řízení.

Podmínkou blokového řízení je spolehlivé zjištění přestupku, nemožnost vyřešit věc domluvou a ochota přestupce zaplatit. Vyjádřením souhlasu s placením blokové pokuty se přestupce zároveň vzdává práva na odvolání. Zbavuje se možnosti vedení řádného přestupkového řízení, implicitně konstatuje, že skutkový stav i právní stav koresponduje s vydaným rozhodnutím.

Obnovit řízení je možné v případě, že se objevily nové skutečnosti nebo důkazy, které existovaly v době původního řízení a účastník je nemohl v původním řízení uplatnit, případně

¹⁷⁸ § 100 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád

se tyto důkazy ukázaly být nepravdivými a současně je stanoveno, že obnovy řízení se nemůže domáhat ten, kdo mohl důvod obnovy uplatnit v odvolacím řízení.

Nejvyšší správní soud dlouhodobě konstantně rozhodoval tak, že obnova řízení vůči pokutovému bloku není přípustná, neboť ten, kdo se dobrovolně zbavil možnosti projednání svého případu v řádném přestupkovém řízení, nemůže následně zpochybňovat skutkový nebo právní stav.¹⁷⁹

V praxi však nastávají situace, kdy přestupce zpochybňuje vůbec naplnění podmínek blokového řízení. Tvrdí, že došlo k záměně v osobě přestupce, že vyslovili souhlas s jiným přestupkem, než s tím, který je zaznamenán na pokutovém bloku.

To ovšem znamená, že se objevily nové neznámé skutečnosti, které existovaly již v době původního řízení a které účastník řízení nemohl v původním řízení uplatnit, nebo se provedené důkazy ukázaly být nepravdivými. S touto situací se nakonec vypořádal rozšířený senát Nejvyššího správního soudu, který připustil obnovu řízení na žádost v případech (a jen v případech), kdy žadatel neudělal souhlas s uložením pokuty v blokovém řízení.¹⁸⁰

¹⁷⁹ NSS 3 As 58/2007: „Návrhem na obnovu blokového řízení však stěžovatel fakticky zpochybňuje splnění podmínek pro to, aby vůbec mohlo být toto řízení vedeno – tvrdí, že přestupek nebyl spolehlivě zjištěn, resp. odvolává svůj souhlas s uložením pokuty. Vrácení řízení do počátečního stadia, konkrétně do fáze před udělením souhlasu s uložením blokové pokuty (o něž stěžovatel zjevně usiluje), by ovšem navodilo situaci, za které by nebylo možno v blokovém řízení pokračovat, neboť by nebyla splněna jedna ze zákonem vyžadovaných podmínek – souhlas s uložením blokové pokuty. Jakákoli „obnova“ řízení o přestupku, byl-li projednán v blokovém řízení, je tak z povahy věci vyloučena, neboť podmínkou *sine qua non* tohoto řízení je souhlas účastníka se zjištěním přestupku a uložením sankce. S ohledem na znění § 62 správního řádu nelze rovněž akceptovat, aby návrhem na obnovu řízení, které v daném případě proběhlo, tj. řízení blokového, bylo ve skutečnosti zahájeno řízení podle § 67 zákona o přestupcích, které v projednávané věci neproběhlo. Nejvyšší správní soud je toho názoru, že rovněž z těchto důvodů je nutno vyloučit i možnost obnovy řízení ze stěžovatelem dovolávaného důvodu uvedeného v § 62 odst. 1 písm. a) správního řádu. Nebylo-li totiž – ze svobodné vůle účastníka řízení – provedeno formalizované skutkové ani právní posouzení věci, nelze následně tvrdit, že skutkové okolnosti byly odlišné (vyšly najevo nové skutečnosti), resp. že je nutno doplnit dokazování. Není tedy proti smyslu právní úpravy obnovy řízení její nepřipustění v případě rozhodnutí vydaného v blokovém řízení, jak argumentuje stěžovatel, ale bylo by naopak proti smyslu blokového řízení, aby byla v jeho případě z uvedeného důvodu obnova povolena. Podmínkou obnovy řízení pak skutečně není předchozí vyčerpání řádných opravných prostředků (v tom lze se stěžovatelem souhlasit), z povahy věci však je takovou podmínkou proběhnutí standardní správní řízení, ve kterém byly předmětem posuzování skutkové a právní otázky. Neproběhlo-li takové řízení, není ve smyslu § 62 odst. 1 písm. a) správního řádu „co obnovovat“. Obdobně pak NSS 4 As 25/2010, NSS 5 As 16/2008.

¹⁸⁰ NSS 1 As 21/2010: „Jiná situace však nastává, když žadatel v žádosti o obnovu řízení zpochybňuje svůj souhlas s projednáním přestupku v blokovém řízení. Při neudělení tohoto souhlasu totiž není splněna základní podmínka blokového řízení, v důsledku čehož nelze vycházet z toho, že obviněný z přestupku akceptoval skutková zjištění a z nich vyplývající právní kvalifikaci přestupku učiněné v blokovém řízení, vzdal se běžného správního řízení, a tudíž nemůže tyto závěry blokového řízení později zpochybňovat. Jestliže tedy žadatel v žádosti o obnovu řízení podané podle § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu zpochybní souhlas s uložením pokuty v blokovém řízení, musí při splnění ostatních podmínek pro obnovu řízení být provedeno šetření za účelem zjištění, zda tento souhlas skutečně udělal, či nikoliv. Žadatel o obnovu řízení může zpochybnit souhlas s

Řízení je tedy možné obnovit ve věci blokového řízení za podmínky, že žadatel tvrdí, že se původního blokového řízení neúčastnil, resp. nesouhlasil se zaplacením pokuty a samozřejmě za předpokladu, že budou splněny ostatní podmínky obnovy řízení. Žádost o obnovu řízení musí žadatel podat do tří měsíců od dne, kdy se o důvodu obnovy dozvěděl, nejpozději však do tří let od nabytí právní moci rozhodnutí. Jak již bylo výše uvedeno, o žádosti o obnovu řízení bude ve věcech blokových pokut uložených strážníkem rozhodovat vždy obecní policie. Proti tomuto rozhodnutí je možné se odvolat.

K novému řízení, které se zahajuje po rozhodnutí o obnově řízení, bude příslušná opět obecní policie. V novém řízení může využít podklady původního rozhodnutí, (kterých zpravidla nebude příliš), včetně podkladů pro rozhodnutí o odvolání, současně je možné provádět další důkazy. Protože blokové řízení je řízením značně specifickým (vyžaduje kromě jiného i ochotu přestupce zaplatit), není možné aplikovat ustanovení § 102 odst. 8 a odst. 9 správního řádu, tzn. zrušit vydání původního rozhodnutí rozhodnutím novým. Tím se vytváří tzv. pravá mezera v zákoně, přesto Nejvyšší správní soud dospěl k závěru,¹⁸¹ že správní orgán (obecní policie) je oprávněn v novém řízení původní pokutový blok bez dalšího zrušit.

uložením pokuty v blokovém řízení s odkazem na to, že skutek nespáchal a pokutový blok ve skutečnosti podepsala jiná osoba, která se legitimovala jeho osobním dokladem, jako tomu bylo v nyní projednávané věci. Záměna identity byla tvrzena a několikrát prokázána v trestním řízení (srov. stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 7. 8. 2002, sp. zn. Tpjn 309/2001, publikované pod č. 57/2002 Sb. NS, P. Šámal: K postupu při záměně identity obžalovaného v pravomocném rozsudku, Právní rozhledy č. 6/2000, str. 255), takže řešení této problematiky má nepochybně význam i pro účely blokového řízení. Lze si však představit i případy zfalšování podpisu obviněného z přestupku, který jeho spáchání nepopřel, avšak dožadoval se projednání přestupku v běžném správním řízení. K zfalšování podpisu osoby uvedené na pokutovém bloku však dokonce může dojít i tehdy, když se žádný přestupek nestal nebo kdy nebyl ztotožněn jeho pachatel. Rozšířený senát dosud neřešil žádný případ zfalšovaného podpisu obviněného z přestupku na pokutovém bloku. Nicméně pro účely posouzení předložené právní otázky musí být i na takové případy pamatováno. Také v případech zfalšování podpisu osoby uvedené na pokutovém bloku je totiž nutné vycházet z toho, že tato osoba neudělila souhlas s projednáním přestupku v blokovém řízení a v důsledku toho jsou zpochybněna i skutková zjištění učiněná v tomto řízení. V žádosti o obnovu řízení udávané zfalšování podpisu nebo záměna identity obviněného z přestupku na pokutovém bloku a navrhované důkazy vztahující se k těmto tvrzením je nepochybně nutné považovat za důvod pro obnovu řízení podle § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu. Jedná se totiž o dříve neznámé skutečnosti a důkazy, které vyšly najevo po právní moci rozhodnutí o uložení pokuty v blokovém řízení, které existovaly v době původního řízení a které účastník, jemuž jsou ku prospěchu, nemohl v původním řízení uplatnit. Tyto skutečnosti a důkazy zároveň mohou odůvodňovat jiné řešení skutku, jenž byl předmětem rozhodování v blokovém řízení.

¹⁸¹ NSS 1 As 21/2010: „V daném případě se tedy jedná o tzv. pravou mezuru v zákoně, kdy aplikace jedné právní normy logicky předpokládá jinou právní normu, která však chybí a bez jejíhož doplnění je dané ustanovení neaplikovatelné. Existence takové mezery v zákoně mající technickou povahu je však v rozporu se základním právním principem účelnosti, neboť není možné rozumně očekávat, že zákonodárce bude tvořit právní normy, které není možné vůbec použít. Tento princip je pak základním legitimačním důvodem pro uzavření technické mezery v zákoně za pomoci argumentů, které jsou obecně přípustné pro výklad právních předpisů (k pojmu pravé mezery v zákoně a způsobu jejího uzavření srov. kupř. F. Melzer: Metodologie nalézání práva. Úvod do právní argumentace, 2. vydání, C. H. BECK, Praha 2011, str. 224 a násl.). Jestliže tedy tvrzení o neudělení souhlasu s uložení pokuty v blokovém řízení představuje skutkovou novotu ve smyslu § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu, správní orgán shledá toto tvrzení pravdivým a o obnově blokového řízení rozhodne, pak je

Principiálně lze s takovým řešením bezpochyby jen souhlasit, neboť povede ke zvýšení právní jistoty účastníků řízení. Lze ovšem jen obtížně předpokládat, že všechny obecní policie budou schopny vést takto složitý způsob řízení, u mnohých z nich není možno počítat ani s účinnou podporou ze strany jejich obecních úřadů.

Závěrem konstatujme, že dle názoru Ministerstva vnitra ČR jsou krajské úřady oprávněny kontrolovat činnost obecních policií právě jen v rozsahu správních rozhodnutí strážníka vydaných v blokovém řízení.¹⁸²

nemyslitelné, aby v novém řízení vedeném podle § 102 správního řádu zůstal původní pokutový blok nedotčen s poukazem na to, že toto ustanovení nepamatuje na situaci, kdy v rámci nového blokového řízení nelze pokračovat v blokovém řízení původním a vydat nové rozhodnutí s následkem zrušení rozhodnutí původního. Takový závěr by navíc nebyl ústavně konformní a odporoval by právním zásadám i principu spravedlnosti, neboť po osobě, která neudělila souhlas s uložení pokuty v blokovém řízení, nelze žádat, aby strpěla právní následky takového rozhodnutí.“

¹⁸² Stanovisko MV ČR: Kontrola výkonu přenesené působnosti obce v oblasti obecní policie krajským úřadem přístupné na: <http://www.mvcr.cz/clanek/stanoviska-a-pravni-rozbory-922544.aspx>

9 Závěr

Cílem této práce je ukázat rozsah působnosti činnosti obecních policií na úseku správního trestání, především jejich působnost v oblasti řešení přestupků v blokovém řízení. V úvodních kapitolách je pojednáno obecně o správních deliktech, jejich znacích a specifickém postavení přestupků v rámci nesourodé skupiny správních deliktů. Autor diplomové práce se pokusil popsat přestupek v jeho pozitivním i negativním vymezení, formální a materiální znaky přestupku, přičemž zdůraznil a upozornil na judikaturu Nejvyššího správního soudu, která v poslední době akcentuje právě společenskou škodlivost přestupků, tedy materiální stránku přestupku. Neopomněl popsat ani okolnosti vylučující protiprávnost; při rozboru se zaměřil pouze na ty okolnosti vylučující protiprávnost, které přestupkový zákon výslovně jmenuje a definuje.

V části určené pro popis přestupkového řízení se snažil krátce popsat nezkrácené řízení o přestupku, místní a věcnou příslušnost správních orgánů k projednávání přestupků, specifika společného řízení o přestupcích, výčet a postavení účastníků v řízení.

V části práce určené pro rozbor zkrácených řízení o přestupku se krátce zmínil o příkazním řízení. Vzhledem k tématu práce se pochopitelně podrobněji věnoval problematice blokového řízení, jeho podmínkám, upozornil na úskalí spojená s nedořešeným problémem nabytí právní moci rozhodnutí v blokovém řízení, přičemž se pokusil načrtnout možnost změny přestupkového zákona, která by vedla ke zvýšení právní jistoty přestupců.

Zvláštní pozornost byla věnována věcné působnosti obecních policií v problematice blokového řízení. V této souvislosti autor upozornil na legislativní nejasnosti v rozsahu věcné působnosti obecních policií, dále popsal činnosti strážníků, které předcházejí blokovému řízení; tedy oprávnění, jejichž prostřednictvím strážníci odhalují přestupky, a vytvářejí tak podklady pro možnost řešení přestupků v blokovém řízení, případně podklady pro oznámení přestupků příslušným správním orgánům. Velké úsilí bylo věnováno (snad úspěšnému) pokusu o taxativní výčet přestupků, k jejichž projednání jsou strážníci alespoň teoreticky zmocněni. Autor upozornil na průlomová rozhodnutí v oblasti přezkumného řízení a především na zcela aktuální rozhodnutí, které umožňuje provedení obnovy řízení i v rámci řízení blokového. Od toho lze očekávat na jedné straně zodpovědnější přístup správních orgánů při řešení přestupků v blokovém řízení i preciznější a důkladnější vyplňování

pokutových bloků, na druhou stranu to bezpochyby povede k obstrukcím a obtížně vyvratitelným fabulacím ze strany přestupců.

10 Resumé

The aim of the thesis is to show the extensity of the metropolitan police field of action in the area of executive penalties, specifically their actions in the area of contraventions in block proceedings. The introductory chapters describe the executive delinquencies in general, their features and the specific place the contraventions hold in the frame of an inhomogeneous group of executive delinquencies. The author of the diploma thesis describes a contravention in both its positive and negative definitions and its formal and material features, whereas he emphasizes and draws attention to the judiciary of the Supreme Administrative Court, which has recently accented the social harmfulness of contraventions, accordingly the material side of them; the author also describes the circumstances excluding lawlessness, which are named and defined in the Contraventional law.

In the part dedicated to the description of contraventional proceedings, the author gives a brief depiction of an unshortened contraventional proceeding; a local and factual contravention proceeding cognizance of executive authorities; the specifics of a common contraventional proceeding; the listing and positions of participants in such a proceeding.

In the part dedicated to the shortened contraventional proceedings analysis, the author briefly mentions an Order proceeding, and according to the theme of the thesis, he naturally follows the problematics of a block proceeding and its conditions; he points out the difficulties connected with an unsolved problem of acquiring the right to make a decision in such a proceeding, whereas he tries to design the change of the Contraventional law, which would lead to enhancing the jural certainty of offenders.

A special attention was paid to the factual activity of metropolitan police in the problematics of block proceedings. Relative to this, the author alerts the legislative vagueness in the extent of the factual activity of metropolitan police; he describes the actions of police officers, which precede the block proceedings; the competences by which officers detect contraventions and thus they create the bases for the possibility of solving such contraventions in block proceedings, eventually the bases for announcing contraventions to competent administrative bodies. In this part, the author points out the breaking decisions in the field of cross-checking proceedings and especially the current decisions, which enable implementation of the proceeding renewal, even in the cases of block proceedings. By this, one can anticipate on one side a more responsible approach by the administrative bodies when solving contraventions in block proceedings, moreover the more precise and substantial filling-in of the penalties bills, and on the other side it will definitely lead to filibusters and

uneasily disprovable fabrications on the side of offenders.

The conclusion of the thesis briefly deals with the metropolitan police actions inspections from the side of regional authorities.

11 Seznam použité literatury

- BUŠTA, P., KNĚŽÍNEK, J., SEIDL, A. *Zákon o silničním provozu*. Praha: Venice music production, 2005. ISNB 80-902948-2-0
- ČERNÝ, J., HORZINKOVÁ, E., KUČEROVÁ, H. *Přestupkové řízení*, Praha: Linde, 2004. ISNB 80-7201-457-9
- ČÍŽEK, Z. *Zákon o obecní policii*, Praha: Trivis, 2003. ISNB 80-86244-34-2
- FASTR, P. *Zákon o pozemních komunikacích*, Praha: Linde, 2000. ISNB 80-7201-244-4
- FASTR, P., ČECH, J. *Zákon o pozemních komunikacích*, Praha: Linde, 2007. ISNB 978-80-7201-635-8
- FILÁK, A. a kol. *Základy teorie policejné bezpečnostní činnosti II., POLICE HISTORY*, 2006. ISNB 80-86477-33-9
- HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo*, Praha: C. H. Beck, 2009. ISNB 80-7179-442-2
- KUČEROVÁ, H., ČECHMÁNEK, B. *Přestupky a správní trestání*, Praha: Eurounion, 2008. ISNB 80-7317-025-6
- KOČÍ, R., KUČEROVÁ, H. *Silniční právo*, Praha: Leges, 2009. ISNB 978-80-87212-10-3
- KOČÍ, R. *Zákon o pozemních komunikacích*, Praha: Linde, 2007. ISNB 978-80-7201-650-1
- KOPECKÝ, M. *Právní postavení obcí a krajů-základy komunálního práva*, Praha: Wolters Kluwer ČR,a.s., 2010. ISNB 978-80-7357-561-8
- KOPECKÝ, Z., LEITNER, M., LUKÁŠEK, V. *Zákon o provozu na pozemních komunikacích a předpisy prováděcí a souvisící s komentářem*, Praha: Linde, 2006. ISNB 80-7201-616-4
- KOUDELKA, Z. *Právní předpisy samosprávy*, Praha: Linde, 2008. ISNB 978-80-7201-690-7
- KOUDELKA, Z. *Samospráva*, Praha: Linde, 2007. ISNB 978-80-7201-665-5
- KOUDELKA, Z. *Průvodce územní samosprávou*, Praha: Linde, 2003. ISNB 80-7201-403-X
- KOUDELKA, Z., ONDRUŠ, R., PRŮCHA, P. *Zákon o obcích (obecní zřízení)*, Praha: Linde, 2004. ISNB 80-7201-444-7
- KUČEROVÁ, H. *Zákon o silničním provozu s komentářem a judikaturou*. Praha: Leges, 2008. ISNB 978-80-87576-01-4
- KUČEROVÁ, H. *Dopravní přestupky v praxi: podle stavu k 1. 7. 2006*, Praha: Linde, 2008. ISNB 80-7201-613-X
- MACEK, P., HÁJEK, V. *Obecní policie*, Praha: Eurounion, 1995. ISNB 80-85858-18-5

- MACEK, P., FILÁK, A. *Pořádková činnost policie (obecná část)*, POLICE HISTORY, 2002. ISNB 978-80-86477-45-9
- MACEK, P., FILÁK, A. *Základy teorie policejné bezpečnostní činnosti*, POLICE HISTORY, 2004. ISNB 80-86477-21-5
- MATES, P. a kol. *Správní právo (zvláštní část)*, PA ČR, Praha, 1996. ISNB 80-85981-38-6
- MATES, P. a kol. *Základy správního práva trestního*, Praha: C. H. Beck, 2010. ISNB 978-80-7400-357-8
- NOVOTNÝ, F. a kol. *Trestní zákoník 2010*, Praha: Eurounion, 2010. ISNB 978-80-7317-084-4
- NOVOTNÝ, F. a kol. *Trestní kodexy*, Praha: Eurounion, 2002. ISNB 80-7317-009-4
- NOVOTNÝ, O. a kol. *Trestní právo hmotné - I. Obecná část*. Praha: CODEX, 1994. ISNB 80-901683-2-9
- ONDRUŠ, R.: *Správní řád*, Praha: Linde, 2005. ISNB 80-7201-523-0
- ONDRUŠ, R.: *Průvodce úředníka novým správním řádem*, Praha: Linde, 2006. ISNB 80-7201-591-5
- PAVLÍČEK, K., KOPECKÝ, Z. *Dopravně bezpečnostní činnost (obecná část)*, POLICE HISTORY, 2004. ISNB 80-86477-24-X
- PAVLÍČEK, K., KOPECKÝ, Z. *Dopravně bezpečnostní činnost (zvláštní část)*, POLICE HISTORY, 2006. ISNB 80-86477-32-0
- STAŠA, J. *Úvod do českého správního práva*, PA ČR, Praha, 2003. ISNB 80-85981-20-3
- STAŠA, J. *Doplňěk k úvodu do českého správního práva*, PA ČR, Praha, 2005. ISNB 80-7251-151-3
- ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník I. § 1 až 139. Komentář*. Praha: C.H. Beck, 2009. ISNB 978-80-7400-109-3
- ŠEMORA, V. *Dozor a kontrola nad samostatnou a přenesenou působností svěřenou orgánům obcí, krajů a hlavního města Prahy*, Praha: Linde, 2007. ISNB 978-80-7201-640-2
- ŠIŠKEOVÁ, S., LAVICKÝ, P., PODHRÁZKÝ, M. *Přehled judikatury ve věcech správního trestání*, Praha: ASPI, 2006. ISNB 80-7357-200-1
- ŠKODA, J., VAVERA, F., ŠMERDA, R. *Zákon o policii*, Plzeň: Aleš Čeněk, 2009. ISNB 978-80-7380-160-1
- VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky*, Praha: C. H. Beck, 2009. ISNB 978-80-7400-142-0

VEDRAL, J. *Správní řád*, Praha, Bova Polygon, 2010. ISNB 978-80-7273-166-4

VETEŠNÍK, P., JEMELKA, L. *Zákon o obecní policii*, Praha: C. H. Beck, 2009. ISNB 978-80-7400-165-9

VETEŠNÍK, P., JEMELKA, L. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení*, Praha: C. H. Beck, 2013. ISNB 978-80-7400-501-5

VETEŠNÍK, P., CHAUER, I., ZÍDKA, A. *Obecní policie*, Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. ISNB 978-80-7380-463-3

Kolektiv: *Obce 2008-2009*, Praha: ASPI, 2008, ISNB 978-80-7357-331-7

RONĚŠ, J. *Přestupkové právo – přestupky v dopravě se zaměřením na hmotněprávní stránku přestupků proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích*. Plzeň, 2012. Diplomová práce. Právnická fakulta Západočeské univerzity. Vedoucí diplomové práce Pavel Mates.

MALEČEK, L. *Řízení o přestupcích ve světle soudní judikatury*. Plzeň, 2013. Diplomová práce. Právnická fakulta Západočeské univerzity. Vedoucí diplomové práce Jan Malast.